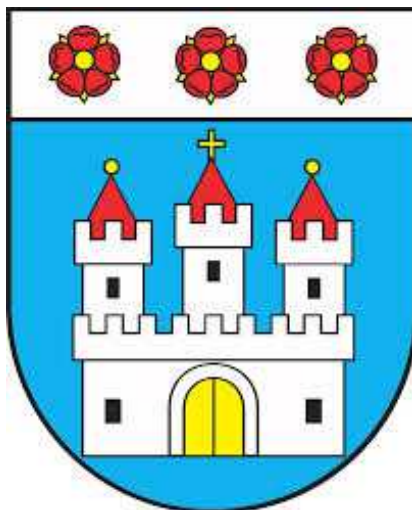

*Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa*

Gdańsk – Nowy Dwór Gdański
2017

Gminny Program Rewitalizacji

Gminy Nowy Dwór Gdański

na lata 2017-2023

Opracowanie:

*Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa*

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański powstał z użyciem nie cytowanych w tekście opracowań będących częścią projektu:

- STUDIO DZ Daniel Załuski, 2016, *Pogłębione badania obszaru rewitalizacji: Opracowanie analiz i ekspertyz.*
- Stowarzyszenie Rozwoju Inspiracje, 2016, *Raport z badania problemów i zjawisk społecznych jako element badania obszaru rewitalizacji w Nowym Dworze Gdańskim.*

Spis treści

1. Streszczenie Gminnego Programu Rewitalizacji	7
2. Wstęp.....	11
2.1. Podstawowe pojęcia i skróty	11
2.2. Podstawa prawna	12
2.3. Metodologia i procedura.....	13
2.3.1. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji	13
2.3.2. Konsultacje społeczne.....	14
2.3.3. Zbieranie danych	16
2.3.4. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	17
3. Ogólna charakterystyka obszaru rewitalizacji	17
4. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji – sfera społeczna.....	19
4.1. Problemy i negatywne zjawiska społeczne	19
4.1.1. Demografia	19
4.1.1.1. Migracje.....	19
4.1.1.2. Starzenie się społeczeństwa	20
4.1.2. Pomoc społeczna	20
4.1.3. Ubóstwo	20
4.1.4. Bezrobocie.....	21
4.1.5. Zadłużenie lokali mieszkalnych i warunki mieszkaniowe.....	22
4.1.6. Zagrożenie wykluczeniem społecznym	22
4.1.7. Edukacja i problemy wychowawcze	22
4.1.8. Kultura.....	23
4.1.9. Bezpieczeństwo mieszkańców	23
4.1.10. Dostęp do usług publicznych	23
4.1.11. Aktywność społeczna i obywatelska	24
4.1.12. Współpraca i poziom zaufania społecznego	25
4.1.13. Integracja społeczna i zawodowa	25
4.2. Analiza potencjału i aktywności.....	26
4.2.1. Instytucje i organizacje non – profit działające w obszarze rewitalizacji.....	26
4.2.2. Żuławski Ośrodek Kultury.....	26
5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji – sfera gospodarcza	27
5.1. Problemy i negatywne zjawiska gospodarcze	27
5.1.1. Struktura zawodowa mieszkańców	27
5.1.2. Poziom aktywności zawodowej.....	27
5.1.3. Poziom przedsiębiorczości	28
5.1.4. Przestrzeń aktywności zawodowej	29
5.2. Potencjał gospodarczy obszaru rewitalizacji	29
5.2.1. Lokalizacja	29
5.2.2. Przestrzeń aktywności zawodowej	30
6. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji – sfera przestrzenno – funkcjonalna	30
6.1. Problemy i negatywne zjawiska przestrzenno – funkcjonalne	30
6.1.1. Znaczenie obszaru rewitalizacji	30

6.1.2.	Funkcje w obszarze rewitalizacji	30
6.1.3.	Przestrzeń publiczną	31
6.1.4.	Charakter zabudowy	32
6.1.5.	Komunikacja	32
6.1.6.	Tereny rekreacyjne	32
6.1.7.	Struktura własności.....	35
6.1.8.	Amorfizm przestrzeni	37
6.2.	Potencjał przestrzennie – funkcjonalny obszaru rewitalizacji.....	38
6.2.1.	Obiekty zabytkowe	38
6.2.2.	Struktura własności.....	42
6.2.3.	Komunikacja	42
7.	Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji – sfera środowiskowa	42
7.1.	Problemy i negatywne zjawiska środowiskowe.....	42
7.1.1.	Wielkość niskich emisji.....	42
7.1.2.	Zagrożenia powodziowe.....	43
7.2.	Potencjał środowiskowy obszaru rewitalizacji	44
7.2.1.	Rzeka Tuga.....	44
7.2.2.	Pomnik przyrody	44
8.	Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji – sfera techniczna	45
8.1.	Problemy techniczne	45
8.1.1.	Stan infrastruktury drogowej i technicznej	45
8.1.2.	Stan techniczny budynków.....	49
8.2.	Potencjał techniczny obszaru rewitalizacji	50
8.2.1.	Stan infrastruktury drogowej i technicznej	50
8.2.2.	Wyposażenie budynków w media	50
9.	Podsumowanie.....	52
9.1.	Analiza SWOT	52
9.2.	Hierarchizacja problemów i zjawisk kryzysowych i sposób wykorzystania potencjału obszaru rewitalizacji w rozwiązywaniu problemów	53
9.2.1.	Sfera społeczna	53
9.2.1.1.	Przeciwdziałanie zagrożeniu wykluczeniem społecznym	53
9.2.1.2.	Aktywizacja społeczna	55
9.2.1.3.	Edukacja	56
9.2.1.4.	Przeciwdziałanie odpływowi ludności.....	56
9.2.1.5.	Bezpieczeństwo	56
9.2.2.	Sfera gospodarcza	57
9.2.2.1.	Ograniczanie bezrobocia	57
9.2.2.2.	Kreowanie warunków dla rozwoju gospodarczego	57
9.2.3.	Sfera przestrzennie – funkcjonalna	58
9.2.3.1.	Podnoszenie atrakcyjności gospodarczej obszaru rewitalizacji.....	58
9.2.3.2.	Zagospodarowanie przestrzeni publicznych i przestrzeni rekreacji codziennej	59
9.2.3.3.	Przygotowanie obszaru dla potrzeb starzejącego się społeczeństwa	59
9.2.3.4.	Ochrona dziedzictwa kulturowego	60

*Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa*

9.2.4.	Sfera techniczna	60
9.2.4.1.	Warunki zamieszkania	60
9.2.4.2.	Infrastruktura drogowa i techniczna	60
9.2.5.	Sfera środowiskowa	60
10.	Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	61
11.	Cele rewitalizacji i kierunki działań	63
12.	Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	67
12.1.	Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne	68
12.1.1.	Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych	68
12.1.2.	Charakterystyka przedsięwzięć uzupełniających	85
12.2.	Powiązania pomiędzy celami, kierunkami oraz przedsięwzięciami i projektami	86
12.3.	Harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji	87
13.	Indykatywne ramy finansowe	88
13.1.	Źródła finansowania	88
13.2.	Szacunkowe ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji	89
14.	Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych	89
14.1.	Obszary komplementarności działań i projektów rewitalizacyjnych	89
14.2.	Matryca komplementarności	91
15.	Zarządzanie realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji	101
15.1.	Struktura zarządzania	101
15.2.	Koszty zarządzania rewitalizacją	102
16.	Monitoring i ewaluacja	103
16.1.	Monitoring	103
16.1.1.	Monitorowanie na poziomie strategicznym i operacyjnym - wskaźniki	103
16.1.2.	Procedury monitorowania	106
16.1.2.1.	Procedura monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji	106
16.1.2.2.	Procedura zgłaszania nowych zadań do Gminnego Programu Rewitalizacji	107
16.1.2.3.	Procedura zgłaszania zmian do Gminnego Programu Rewitalizacji	107
16.2.	Ewaluacja	108
16.2.1.	Struktura uprawnień i odpowiedzialności poszczególnych podmiotów w ramach ewaluacji	108
17.	Niezbędne zmiany w uchwałach	109
17.1.	Uchwały, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminnym i zmianie kodeksu cywilnego	109
17.2.	Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego	109
17.3.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego	109
18.	Strategiczne Narzędzia Planistyczne	109
18.1.	Specjalna strefa rewitalizacji	109
18.2.	Miejscowy Plan Rewitalizacji	110
19.	Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi	110
19.1.	Strategia Rozwoju Gminy Nowy Dwór Gdański	110

*Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa*

19.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i Gminy Nowy Dwór Gdański	111
19.3. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Nowy Dwór Gdański	112
20. Spis rysunków	114
21. Spis tabel	115
22. Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno – przestrzennych obszaru rewitalizacji	115

1. Streszczenie Gminnego Programu Rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański został sporządzony w oparciu o Ustawę z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1777 z późn. zm.) oraz zgodnie z Ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.).

Prace nad programem prowadzone były w oparciu o uchwały Rady Miejskiej:

- Uchwała nr 259/XL/98 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 3 kwietnia 98 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Nowy Dwór Gdański;
- Uchwała nr 165/XVIII/2016 Rady Miejskiej z dnia 14 kwietnia 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Nowy Dwór Gdański;
- Uchwała nr 176/XIX/2016 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 19 maja 2016 r. o przystąpieniu do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji;
- Uchwała nr 300/XXXVIII/2017 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 31 sierpnia 2017 r. w sprawie przystąpienia do zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2017-2023.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański opracowano ze względu na pogłębiający się proces degradacji obszaru rewitalizacji i potrzebę poprawy jakości życia jego mieszkańców. Gminny Program Rewitalizacji został sporządzony na podstawie ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. w celu wyprowadzenia obszaru z sytuacji kryzysowej. Jest dokumentem, którego treść opracowano w oparciu o dokumenty strategiczne wyższego szczebla, w tym prawo lokalne, a także uwzględniono założenia „Narodowego Planu Rewitalizacji”. Program składa się z dwóch głównych części. Pierwszą są szczegółowe diagnozy uwarunkowań obszaru, natomiast w skład drugiej wchodzi elementy dotyczące przeprowadzenia rewitalizacji między innymi takie jak: wizja, cele i kierunki rewitalizacji, planowane przedsięwzięcia oraz sposób zarządzania procesem rewitalizacji.

Gmina Nowy Dwór Gdański jest gminą miejsko – wiejską, zlokalizowaną w powiecie nowodworskim i zamieszkiwaną przez prawie 18 tys. mieszkańców. Programem Rewitalizacji został objęty obszar śródmieścia Nowego Dworu Gdańskiego, w którym stwierdzono nagromadzenie zjawisk kryzysowych w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno – funkcjonalnej, środowiskowej oraz technicznej. Obszar rewitalizacji znajduje się w zakolu rzeki Tugi, a jego granicę stanowi ulica Obrońców Westerplatte. Zamieszkiwany jest przez 1382 osoby.

W diagnozie dotyczącej obszaru rewitalizacji scharakteryzowano występujące negatywne zjawiska i problemy, ich pochodzenie oraz powiązania i oddziaływania na różne sfery życia. Zebrano informacje na temat mocnych i słabych stron dotyczących obszaru rewitalizacji i kapitału społecznego, potencjałów oraz zagrożeń wynikających z czynników zewnętrznych i wewnętrznych.

W oparciu o zebrane dane w procesie tworzenia programu rozpoznano potrzeby i udręki mieszkańców, podjęto próbę oszacowania kapitału społecznego poprzez ocenę stopnia aktywności społecznej i zawodowej oraz umiejętność współpracy mieszkańców, organizacji i instytucji publicznych oraz samorządu terytorialnego. Do najważniejszych społecznych potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji należą:

- Przeciwdziałanie zagrożeniu wykluczeniem społecznym,
- Aktywizacja społeczna,
- Podnoszenie poziomu edukacji, w szczególności zawodowej oraz dzieci i młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym,
- Przeciwdziałanie odpływowi ludności,
- Podnoszenie bezpieczeństwa.

W sferze gospodarczej zdiagnozowano poziom przedsiębiorczości, poziom aktywności zawodowej oraz predyspozycje obszaru do rozwoju przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji. Do zjawisk społecznych i największych problemów sprzężonych z gospodarką na obszarze rewitalizacji należą: postępujące starzenie się społeczeństwa, wysoki stopień bezrobocia trwałego, zubożenie mieszkańców, brak nowych inwestycji oraz umiarkowana aktywność podmiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji. Do potrzeb w sferze gospodarczej należą:

- Ograniczanie bezrobocia,
- Kreowanie warunków dla rozwoju gospodarczego.

Na obszarze rewitalizacji zdiagnozowano potrzebę poprawy sytuacji przestrzenno – funkcjonalnej oraz warunków technicznych i nieznacznie warunków środowiskowych. Do najważniejszych potrzeb w zakresie przestrzenno – funkcjonalnym, technicznym i środowiskowym należą:

- Podnoszenie atrakcyjności gospodarczej obszaru rewitalizacji,
- Zagospodarowanie przestrzeni publicznych i przestrzeni rekreacji codziennej,
- Przygotowanie obszaru dla potrzeb starzejącego się społeczeństwa,
- Poprawa warunków zamieszkania,
- Poprawa infrastruktury drogowej i technicznej,
- Wzbogacanie środowiska przyrodniczego i zagospodarowanie terenów zielonych,
- Poprawa zabezpieczeń przeciwpowodziowych.

Realizacja potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji winna następować z wykorzystaniem potencjałów obszaru rewitalizacji, zgodnie z zasadą komplementarności.

Wizja stanu docelowego oraz przedsięwzięcia rewitalizacyjne mające na celu przezwyciężenie problemów i sytuacji kryzysowych zostały zaplanowane z wykorzystaniem potencjałów obszaru rewitalizacji. Według Gminnego Programu Rewitalizacji docelowo obszar rewitalizacji będzie charakteryzowany w następujący sposób:

Obszar rewitalizacji miejscem atrakcyjnym do zamieszkania, oferującym warunki do prowadzenia godnego życia, budowania dobrostanu obecnych mieszkańców i szans dla przyszłych pokoleń. Obszar rewitalizacji miejscem sprzyjającym rozwojowi i aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców.

Wyobrażony stan, do którego zmierza Gminny Program Rewitalizacji można określić jako wynik dokonanych zmian w funkcjonowaniu obszaru rewitalizacji:

- społeczność lokalna zintegrowała się ze sobą i obecnie współpraca sąsiedzka opiera się na przyjaznych relacjach, często udzielana jest pomoc sąsiedzka, gdyż mieszkańcy są świadomi jakiego rodzaju pomocy mogą oczekiwać od poszczególnych osób i wzajemnie uzupełniają się w swoich umiejętnościach,
- w ramach działań Nowodworskiego Centrum Rozwoju Rodziny zwiększył się dostęp do usług społecznych, mieszkańcy korzystają z czasu poświęcanego przez pracowników i wdrażają uzyskane informacje w swoje działania,
- w Nowodworskim Centrum Rozwoju Rodziny aktywnie działają Poradnia dla rodziców i Placówka wsparcia dziennego, powstały grupy które cyklicznie spotykają się łącząc wzajemną pomoc z aktywnym spędzaniem wolnego czasu,
- rozwinęła się idea wolontariatu i mieszkańcy chętnie pomagają sobie w codziennych czynnościach, organizują czas wolny bez względu na wiek,
- Żuławski Ośrodek Kultury został wyremontowany i dostosowany do celów świadczenia usług społecznych, odbywają się w nim liczne spotkania, konsultacje, warsztaty,
- zagospodarowane podwórka wewnątrzkwartałowe pozwalają na wspólne spędzanie czasu sąsiadów oraz jednocześnie oddzielają przestrzeń prywatną od publicznej,
- mieszkańcy zdobyli wiedzę i umiejętności z zakresu wsparcia osób wykluczonych,
- rodziny dotychczas wykluczone poprawiły swoją sytuację materialną i włączyły się w życie lokalnej społeczności,
- osoby niepełnosprawne i wykluczone zostały włączone w życie lokalnej społeczności i aktywnie uczestniczą w życiu publicznym,
- osoby bezrobotne zdobyły nowe umiejętności oraz kwalifikacje zawodowe, zmieniły podejście do zmian i poznały sposoby na radzenie sobie w trudnej sytuacji finansowej, część z osób podjęła pracę zarobkową,
- w wyniku warsztatów i szkoleń podjęte zostały próby otwarcia nowych działalności gospodarczych,
- poprawiły się warunki mieszkaniowe społeczności lokalnej, wyremontowane zostały obiekty zabytkowe, ulice oraz część budynków wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych,
- powstała nowa przestrzeń publiczna dla mieszkańców przy rzece Tudze, w której organizowane są liczne wydarzenia o skali lokalnej jak i sąsiedzkiej, które dają możliwość społeczności lokalnej miejsca do spędzenia wolnego czasu i integracji,
- osoby niepełnosprawne i wykluczone społecznie zyskały nowe formy pomocy, zostały włączone w życie społeczności lokalnej,
- mieszkańcy w ramach działań prowadzonych przez MGOPS i PUP uzyskali wiedzę i umiejętności w zakresie sposobów radzenia sobie w trudnej sytuacji materialnej, możliwości oszczędzania i podjęcia działań skierowanych na wyjście z sytuacji kryzysowych,
- przestrzenie publiczne zostały powiązane z przestrzeniami półpublicznymi, co pozwoliło na stworzenie spójnego systemu niwelującego bariery architektoniczne w przestrzeni, co przyciąga do miasta zarówno mieszkańców jak i turystów,

*Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa*

- wyremontowane ulice i przestrzeń publiczną umożliwiły osobom dotychczas wykluczonym i niepełnosprawnym do korzystania z nich, co wpłynęło bezpośrednio na poprawę warunków ich życia i zachęciło do spotkań z innymi mieszkańcami,
- obszar stał się na tyle atrakcyjnym miejscem zamieszkania, że interesariusze stale chcą podnosić jakość życia i dbają o dobro wspólne, które już stworzyli,
- zostały wykorzystane dotychczas zdegradowane tereny o dużym potencjale co podniosło atrakcyjność miejsca zarówno dla mieszkańców jak i turystów,
- wzrósł ruch turystyczny w obszarze rewitalizacji, co przyczyniło się do wzrostu dochodów istniejących lokali usługowych,
- wraz z ogólnym wzrostem atrakcyjności obszaru zwiększyła się jego atrakcyjność turystyczna, a co za tym idzie wzrosło zainteresowanie nim u przedsiębiorców związanych z gastronomią czy hotelarstwem, co może przyczynić się do powstania nowych miejsc pracy dla mieszkańców.

Obszar rewitalizacji zmienił się zarówno w sferze społecznej, gospodarczej jak i przestrzennej. Społeczność lokalna funkcjonuje w porozumieniu z organizacjami udzielającymi pomocy społecznej i przede wszystkim ze sobą. Warunki życia są znacznie lepsze, poprawiła się jakość przestrzeni i mieszkańcy zyskali nowe miejsca spotkań i integracji.

W ramach wizji sformułowano trzy cele, które odnoszą się bezpośrednio do namierzonych problemów obszaru rewitalizacji:

1. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i integracja osób niepełnosprawnych i niesamodzielných
2. Wysoka jakość warunków życia mieszkańców Nowego Dworu Gdańskiego
3. Bogaty potencjał rozwojowy i wysoki kapitał społeczny

Cele zostały sformułowane na podstawie zdiagnozowanych problemów i sytuacji kryzysowych oraz w komplementarności z dokumentami strategicznymi, w szczególności ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Nowy Dwór Gdański.

Do celów przypisano kierunki, które mają umożliwić osiągnięcie wizji Gminnego Programu Rewitalizacji.

- Wsparcie społeczne rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu,
- Wspieranie pomocowe osób samotnych i niesamodzielných, aktywna integracja osób niepełnosprawnych i niesamodzielných,
- Dostosowanie obiektów i przestrzeni dla wsparcia społecznego i pomocowego,
- Zwiększanie kompetencji zawodowych i dostosowanie ich do potrzeb rynku,
- Poprawa stanu technicznego zabudowy oraz poprawa infrastruktury technicznej,
- Zwiększenie atrakcyjności gospodarczej,
- Zwiększenie atrakcyjności przestrzennej i nadanie szczególnego charakteru przestrzeniom,
- Kształtowanie kompetencji społecznych,
- Kształtowanie przestrzeni budującej tożsamość lokalną.

W oparciu o nie sporządzono dziewięć przedsięwzięć rewitalizacyjnych, których realizacja w sposób bezpośredni wpłynie na poprawę sytuacji na obszarze rewitalizacji w zakresie

negatywnych zjawisk społecznych jak również będzie kształtować warunki do dalszego rozwoju społecznego, przestrzenno – funkcjonalnego, gospodarczego, technicznego i środowiskowego.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne:

1. Nowodworskie Centrum Rozwoju Rodziny
2. Działania na rzecz wsparcia opiekunów w opiece nad osobami niesamodzielnymi i z niepełnosprawnościami oraz rozwój usług opiekuńczych
3. Dostosowanie Żuławskiego Ośrodka Kultury do celów świadczenia usług społecznych
4. Zagospodarowanie bulwaru wzdłuż rzeki Tugi
5. Zagospodarowanie części wspólnych i podwórek wspólnot mieszkaniowych oraz komunalnych obiektów mieszkaniowych
6. Zagospodarowanie ciągów komunikacyjnych i terenów przyległych
7. Pobudzanie kreatywności i współdziałania w zakresie zagospodarowania przestrzeni publicznych
8. Remonty obiektów zabytkowych
9. Zagospodarowanie części wspólnych budynków spółdzielni oraz modernizacja kotłowni

Wszystkie przedsięwzięcia wzajemnie się dopełniają i dają szansę na poprawę obecnej sytuacji na obszarze rewitalizacji i w szerszym kontekście, rozwój całej gminy.

Ze względu na złożoność oraz kosztowność realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zaplanowano różne źródła finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz kosztów prowadzenia procesu. Przewidziano strukturę zarządzania procesem rewitalizacji oraz sposób realizacji i monitorowania prac oraz ewaluacji, czyli oceny jakości i skuteczności całego programu. System wdrożenia stanowi w dużej mierze o sukcesie całego programu. W procesie rewitalizacji zostali uwzględnieni partnerzy projektu. Zintegrowanie różnych podmiotów uczestniczących w realizacji programu ma zapewnić efektywność i skuteczność rewitalizacji. Plan finansowy pozwala na określenie kosztów realizacji programu i ich efektywny rozkład w czasie prowadzenia rewitalizacji.

Przedsięwzięcia zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański nie klasyfikują się jako mogące zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Gminny Program Rewitalizacji, jako dokument strategiczny, został zwolniony z obowiązku przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Nie występuje konieczność wprowadzania zmian w obowiązujących uchwałach Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim, w tym w dotyczących studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jak i w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

2. Wstęp

2.1. Podstawowe pojęcia i skróty

Obszar zdegradowany to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz negatywnych zjawisk o innym charakterze, tj. zjawisk gospodarczych lub środowiskowych lub przestrzenn – funkcjonalnych lub technicznych. Obszarem zdegradowanym są wszystkie tereny w gminie, na które nakłada się kilka negatywnych zjawisk społecznych oraz negatywne zjawiska przynajmniej w jednej z pozostałych sfer.

Obszar rewitalizacji to całość lub część obszaru zdegradowanego, w którym występuje szczególna koncentracja negatywnych zjawisk, o których mowa wyżej a jednocześnie jest to obszar, który ma istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego.

Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji.

Interesariusze rewitalizacji to w szczególności:

- 1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i stowarzyszenia budownictwa społecznego;
- 2) mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt. 1;
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- 5) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- 6) organy władzy publicznej;
- 7) podmioty, inne niż wymienione w pkt. 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Gminny Program Rewitalizacji, zwany dalej Programem Rewitalizacji, programem lub GPR, to dokument przyjmowany w drodze Uchwały Rady Miejskiej, służący prowadzeniu procesów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Procedurę przygotowania, realizacji i monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji określa Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1777 z późn. zm.).

2.2. Podstawa prawna

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański został sporządzony w oparciu o Ustawę z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1777 z późn. zm.) oraz zgodnie z Ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.).

Prace nad programem prowadzone były w oparciu o uchwały Rady Miejskiej:

- Uchwała nr 259/XL/98 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 3 kwietnia 1998 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Nowy Dwór Gdański;
- Uchwała nr 165/XVIII/2016 Rady Miejskiej z dnia 14 kwietnia 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Nowy Dwór Gdański;

- Uchwała nr 176/XIX/2016 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 19 maja 2016 r. o przystąpieniu do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji;
- Uchwała nr 300/XXXVIII/2017 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 31 sierpnia 2017 r. w sprawie przystąpienia do zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2017-2023.

2.3. Metodologia i procedura

2.3.1. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

Obowiązujące Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Nowy Dwór Gdański wskazuje obszary charakteryzujące się występowaniem negatywnych zjawisk przestrzenno - funkcjonalnych, które to zjawiska predysponują tereny do objęcia rewitalizacją. W obszarze miejskim zostały wskazane dwa obszary:

- przewidziany do przekształceń funkcjonalno – przestrzennych i architektonicznych pod kątem tworzenia tożsamości Nowego Dworu Gdańskiego i kształtowania atrakcyjnego śródmieścia. Obszar położony jest w zakolu rzeki Tugi, w rejonie ulic: Kościuszki, Obrońców Westerplatte, Dworcowej i zajmuje teren o powierzchni około 20 ha.
- przewidziany do rehabilitacji, obejmujący Osiedle Wyszyńskiego i zajmujący obszar około 9 ha.

Powyższe obszary jako obszary do przekształceń uwzględnione zostały w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego (Uchwała Nr 259/XL/98 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 3 kwietnia 98 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Nowy Dwór Gdański) odpowiednio jako:

- obszar do przekształceń, poprzez: powiązanie zabudowy historycznej ze współczesną, nadanie obszarowi cech centrum miejskiego, eksponowanie funkcji kulturalnych, handlowych i administracyjnych, uszczegółowienie układu ciągów pieszych i rowerowych, właściwą organizację terenów zielonych i ich powiązanie z rzeką Tugą, zmianę w organizacji ruchu samochodowego i zwiększenie ilości miejsc parkingowych, maksymalne eliminowanie ogrodzeń na rzecz elementów małej architektury i zieleni.
- obszar do humanizacji osiedla mieszkaniowego poprzez zmianę skali zabudowy, poprzez domykanie wnętrza w poziomie parteru małą architekturą, zielenią i obiektami usługowymi, weryfikację rozmieszczenia i urządzenia placów rekreacyjnych, weryfikację ilości i rozmieszczenia miejsc postojowych, określenie lokalizacji i koncepcji budowy garaży, analizę możliwości przekształcenia architektury w celu jej zharmonizowania z architekturą historyczną miasta, ustalenie sposobu funkcjonowania zieleni z udziałem mieszkańców.

Na obszarach wiejskich wyszczególniono niewielkie obszary zabudowy mieszkaniowej w miejscowościach: Kmiecín, Rakowo, Myszkowo, Jazowa, Gozdawa, Wężowiec jako wymagające rehabilitacji w zakresie poprawy wartości użytkowej i estetycznej oraz właściwego wkomponowania się w krajobraz żuławski.

Wstępna analiza sytuacji gminy w sferze społecznej została przeprowadzona w oparciu o opracowane dotychczas dokumenty, w tym plany odnowy i rozwoju wsi. Część wiejska obszarów gminy od 2003 roku obejmowana była programami naprawczymi, przyjmowanymi w formie

Planów Odnowy Rozwoju Miejscowości, które zatwierdzane uchwałami Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim stanowiły podstawę do działań rewitalizacyjnych obszaru. Programy te były tworzone od 2003 roku, a także aktualizowane w latach późniejszych w zależności od pojawiających się potrzeb. Część działań naprawczych była realizowana w ramach Programu Odnowy Wsi wpisanego do kontraktu wojewódzkiego na rok 2003 w ramach realizacji projektu „Aktywizacja wsi Pomorskiej w drodze do Unii Europejskiej”, część w ramach środków zewnętrznych, głównie z UE z perspektywy finansowej na lata 2007–2013. Dokumenty te stanowiły podstawę do rozwoju obszaru, określały misję, cele i kierunki działań oraz wizję rozwoju wsi. Miały na celu podniesienie standardu życia na wsi, wzmocnienie rozwoju społeczno – gospodarczego oraz zaktywizowanie i zintegrowanie lokalnej społeczności.

Analizując poszczególne programy rozwoju sołectw, plany odnowy miejscowości można jednoznacznie stwierdzić, że dla mieszkańców głównym priorytetem do zrealizowania było i jest rozszerzenie bazy różnego rodzaju infrastruktury. W ramach przeprowadzonych przez mieszkańców poszczególnych charakterystyk swoich miejscowości, sołectw, nie zostały zgłoszone potrzeby w zakresie działań dotyczących rewitalizacji społecznej.

Po przeprowadzeniu powyższych analiz dokumentów planistycznych oraz sytuacji w całej gminie, do objęcia rewitalizacją Gminy Nowy Dwór Gdański, zgodnie z ustawą o rewitalizacji, wytypowane zostały obszary w mieście Nowy Dwór Gdański, wskazane do przekształceń w obowiązujących dokumentach planistycznych. Realizując ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz kierując się w szczególności zasadą komplementarności poddano całe miasto Nowy Dwór Gdański szczegółowej analizie pod kątem koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz w sferach gospodarczej, funkcjonalno – przestrzennej i jednocześnie technicznej oraz środowiskowej.

W wyniku przeprowadzonej analizy oraz po przeprowadzeniu stosownej procedury, wyznaczono obszar zdegradowany i zatwierdzono go Uchwałą nr 165/XVIII/2016 Rady Miejskiej z dnia 14 kwietnia 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Nowy Dwór Gdański. Obszar ten prawie w całości obejmuje teren wskazany do przekształceń w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Sposób delimitacji oraz przyjęte wskaźniki dostępne są w *Raporcie z delimitacji obszarów zdegradowanych miasta Nowy Dwór Gdański*, opracowanym we wrześniu 2015 r. przez Referat Organizacji, Promocji i Rozwoju Urzędu Miejskiego w Nowym Dworze Gdańskim.

Uchwałą nr 176/XIX/2016 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 19 maja 2016 r. o przystąpieniu do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji, została rozpoczęta procedura opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański.

2.3.2. Konsultacje społeczne

Prace związane z przygotowaniem szczegółowej diagnozy polegały między innymi na zdiagnozowaniu istniejącej sytuacji w obszarze rewitalizacji.

Przeprowadzono szereg badań, w tym:

- sfery społecznej obszaru rewitalizacji znajdującego się w stanie kryzysowym, ze względu na koncentrację negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji i kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, do których dobrano narzędzia takie

- jak: mapowanie behawioralne; mapa lokalnej aktywności; mapa otoczenia medialnego; badania metodą PAPI przez ankierów podczas happeningów na obszarze rewitalizacji; badania metodą IDI; ankietyzacja w internecie; indeks partycypacji; analiza aktywności III sektora; analiza otwartego konkursu ofert 2012–2016; analiza danych statystycznych, w tym dotyczących osób objętych wsparciem przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie; spacer studyjne; ścieżka wrażeń,
- sfery gospodarczej, a w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości oraz słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw, do których dobrano narzędzia takie jak: analiza danych statystycznych oraz danych z Krajowego Rejestru Sądowego; analiza lokalizacji przedsiębiorstw; szczegółowa analiza struktury bezrobocia,
 - sfer: przestrzenno - funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej, a w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska; niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych; degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska, do których dobrano narzędzia takie jak: analiza danych statystycznych; ankietyzacja; inwentaryzacje; analiza map oraz dokumentów strategicznych i planistycznych, w tym map powodziowych; ścieżka wrażeń oraz spacer studyjne.

Przeprowadzono również badanie kwestionariuszowe PAPI (*ang. Paper and Pencil Interview*) – rodzaj wywiadu, w trakcie którego ankier wykorzystuje papierowy kwestionariusz wywiadu, czytając respondentowi pytania i zakreślając jego odpowiedzi. Dane pozyskane w czasie wywiadu były kodowane, a następnie wprowadzone do systemu badawczego. Badanie przeprowadzono zarówno wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji, jak i pozostałych mieszkańców na ulicach obszaru rewitalizacji i w mieszkaniach. Badanie skierowane było również do przedstawicieli instytucji mających siedzibę na obszarze rewitalizacji.

Przeprowadzono Wywiady Indywidualne Pogłębione (*ang. Individual In-Depth Interview*) - rodzaj badania jakościowego. Wywiad prowadzony jest indywidualnie i osobiście, przez moderatora w oparciu o kwestionariusz. Badanie to pozwala pogłębić wybrane zagadnienia i problemy. Wywiad kierowany był do lokalnych liderów/ek opinii, ekspertów/ek z danych dziedzin: animatorów kultury, aktywistów, przedsiębiorców, radnych, pracowników pomocy społecznej, przedstawicieli organizacji pozarządowych.

Badanie jakościowe z użyciem techniki indywidualnych wywiadów pogłębionych przeprowadzono na grupie 10 respondentów z Nowego Dworu Gdańskiego, na obszarze rewitalizacji. Do badania zostali zaproszeni przedstawiciele lokalnych aktywistów, Rady Miejskiej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, instytucji kultury, edukacji, zarządców nieruchomości, przedsiębiorców, osób związanych ściśle z obszarem znajdującym się w zakolu rzeki Tugi na wschód od ulicy Obrońców Westerplatte.

Prace związane z przygotowaniem dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański realizowane były przy aktywnym udziale społeczności lokalnej. Miasto posiada

podstawę prawną, do przeprowadzenia konsultacji – przyjętą Uchwałą nr 100/X/2015 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 22 października 2015 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Konsultacji Społecznych Gminy Nowy Dwór Gdański. W oparciu o tę uchwałę były przeprowadzane konsultacje.

Formami konsultacji przeprowadzonymi w programie na podstawie Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji było:

- zbieranie uwag w postaci papierowej i elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej;
- zbieranie opinii i propozycji w postaci ankiet w formie papierowej i elektronicznej;
- spotkanie się z mieszkańcami Nowego Dworu Gdańskiego w postaci spacerów studyjnych.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański był również opiniowany przez stosowne organy, zgodnie z ustawą oraz przez Komitet Rewitalizacji, który stanowi łącznik we współpracy pomiędzy organami gminy, a społecznością lokalną. Komitet Rewitalizacji został wybrany Uchwałą Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim nr 218/XXV/2016 z dnia 27 października 2016 r.

2.3.3. Zbieranie danych

Do diagnozy stanu istniejącego zostały pozyskane dane dostępne publicznie oraz dane z instytucji zajmujących się problemami społecznymi, takimi jak Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy i inne, w zakresie niezbędnym dla oceny stanu istniejącego na obszarze rewitalizacji. Dla potrzeb zbadania opinii publicznej z obszaru rewitalizacji zostały pozyskane informacje i dane w sposób bezpośredni poprzez:

Badanie kwestionariuszowe PAPI – (ang. Paper and Pencil Interview) – rodzaj wywiadu, w trakcie którego ankietę wykorzystuje papierowy kwestionariusz wywiadu, czytając respondentowi pytania i zakreślając jego odpowiedzi. Dane pozyskane w czasie wywiadu były kodowane, a następnie wprowadzone do systemu badawczego. Badanie przeprowadzono zarówno wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji, jak i pozostałych mieszkańców na ulicach obszaru rewitalizowanego i w mieszkaniach. Badanie kierowane było również do przedstawicieli instytucji mających siedzibę na obszarze rewitalizacji. W badaniu wzięło udział 206 mieszkańców Nowego Dworu Gdańskiego. Kwestionariusz składał się z 20 pytań badawczych podzielonych na trzy bloki:

- Problemy społeczne występujące na obszarze rewitalizowanym,
- Potrzeby mieszkańców obszaru rewitalizowanego,
- Udział w życiu społecznym.

Wywiady Indywidualne Pogłębione – (ang. Individual In-Depth Interview) to rodzaj badania jakościowego. Wywiad prowadzony jest indywidualnie i osobiście, przez moderatora w oparciu o kwestionariusz. Badanie to pozwala pogłębić wybrane zagadnienia i problemy. Wywiad kierowany był do lokalnych liderów/ek opinii, ekspertów/ek z danych dziedzin: animatorów kultury, aktywistów, przedsiębiorców, radnych, pracowników pomocy społecznej,

przedstawicieli organizacji pozarządowych. Wywiady przeprowadzono wśród 10 respondentów z Nowego Dworu Gdańskiego. Kwestionariusz składał się z 10 pytań podzielonych na trzy bloki:

- Charakterystyka obszaru rewitalizowanego,
- Potrzeby mieszkańców obszaru rewitalizowanego,
- Integracja społeczna i zawodowa.

2.3.4. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Zgodnie z procedurą Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko dotyczącej dokumentu strategicznego jakim jest Gminny Program Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański oraz Ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.) wystąpiono o określenie konieczności i zakresu sporządzenia Prognozy skutków ustaleń programu na środowisko.

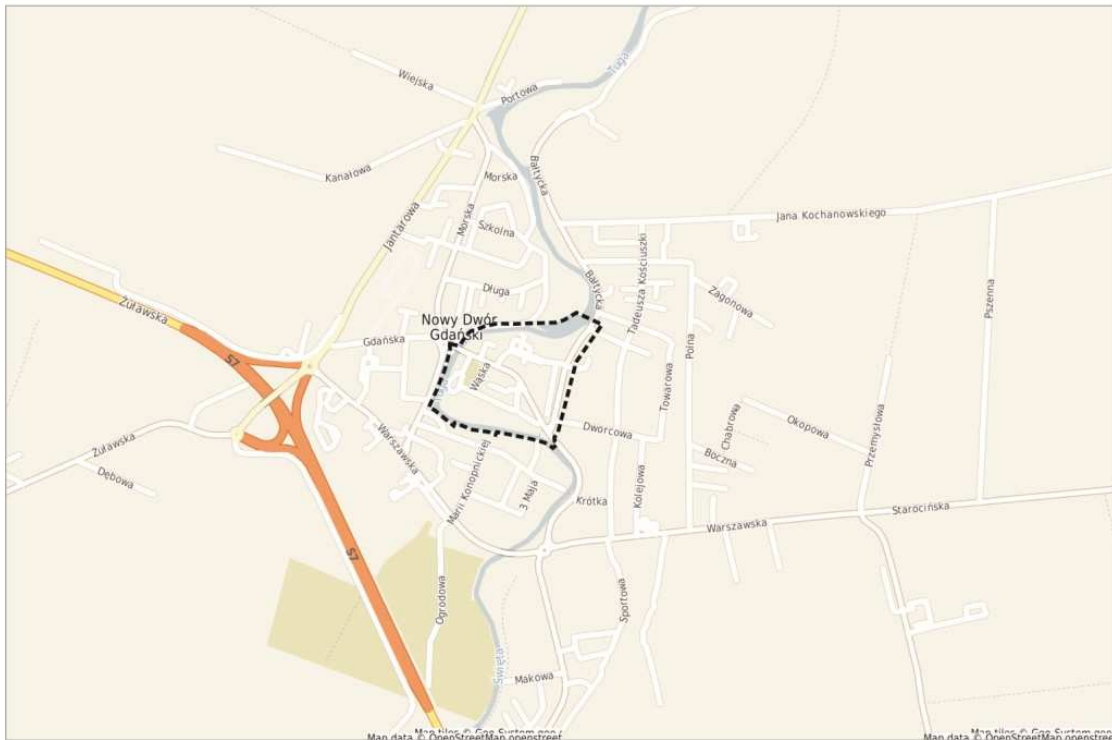
Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2010 nr 213 poz. 1397), żadne z przedsięwzięć zaplanowanych w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański nie klasyfikuje się jako mogące zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

3. Ogólna charakterystyka obszaru rewitalizacji

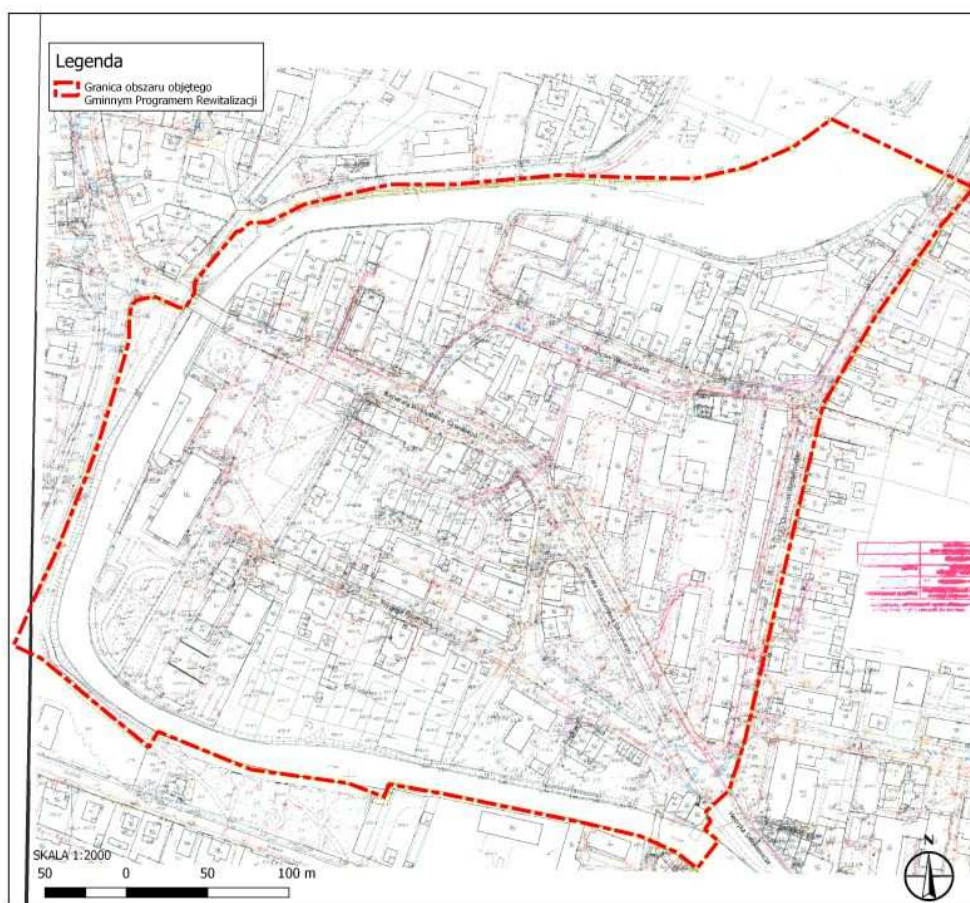
Przedmiotem opracowania jest obszar, który wskazany został do rewitalizacji Uchwałą Nr 165/XVIII/2016 Rady Miejskiej z dnia 14 kwietnia 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Nowy Dwór Gdański. Wyodrębniony obszar znajduje się w historycznym centrum miasta Nowy Dwór Gdański i wyznaczony jest przez zakole rzeki Tugi od północy, zachodu i południa, oraz ulicę Obrońców Westerplatte od wschodu. Dokładny przebieg granic obszaru rewitalizacji określa załącznik graficzny.

Obszar rewitalizacji obejmuje swoją powierzchnią 160 tys. m², co stanowi 0,08 % powierzchni gminy i 3,16 % ogólnej powierzchni miasta. Zamieszkiwany jest przez 1382 osoby, co stanowi 7,9 % ogółu ludności gminy i 14,3 % ogółu liczby mieszkańców miasta.

Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa

Rysunek 1. Lokalizacja obszaru rewitalizacji w skali miasta Nowy Dwór Gdański

Rysunek 2. Zasięg obszaru rewitalizacji

4. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji – sfera społeczna

4.1. Problemy i negatywne zjawiska społeczne

4.1.1. Demografia

Gmina Nowy Dwór Gdański liczy 17951 mieszkańców (stan na 2016 r.), w tym liczba mężczyzn wyniosła 8804 przy liczbie kobiet wynoszącej 9147. Obszar rewitalizacji zamieszkiwany jest przez 1382 osoby.

4.1.1.1. Migracje

Ogólny wyjątkowo wysoki poziom bezrobocia na obszarze rewitalizacji sprawia, że osoby młode i wykształcone po ukończeniu nauk w większych ośrodkach miejskich, nie wracają do Nowego Dworu Gdańskiego. Jest to spowodowane niską konkurencyjnością miasta w stosunku do m.in. Gdańska czy Elbląga oraz brakiem specjalizacji i innowacyjności w gospodarce gminy. Znacząca liczba osób migruje za granicę, by tam żyć na lepszym poziomie. W rezultacie na obszarze rewitalizacji można zaobserwować przypadki rozbitych z tego powodu rodzin.

4.1.1.2. Starzenie się społeczeństwa

Istotnym zjawiskiem społecznym obszaru rewitalizacji jest starzenie się społeczeństwa, o którym świadczy wysoki procent osób w wieku poprodukcyjnym kształtującym się na poziomie 16,6 %. Na 100 mieszkańców obszaru rewitalizacji przypada ponad 16 osób w wieku poprodukcyjnym. Zjawisko to ma wpływ na znaczącą i ciągle jeszcze bagatelizowaną zmianę struktury wieku społeczności lokalnej i związanej z tym zmianą potrzeb mieszkańców: osób starszych, niepełnosprawnych, wymagających opieki i wsparcia. Zjawisko starzenia się społeczeństwa wiąże się z obniżaniem się jakości życia osób niesamodzielnych, jak również generuje problemy związane z zagrożeniem wykluczeniem osób starszych, niesamodzielnych, chorych i z demencją. Przestrzeń publiczna jest niedostosowana do potrzeb i wymagań w/w osób. Osoby starsze, z racji niepełnosprawności przestają korzystać z obiektów użyteczności publicznej, które nie są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Pozostają w domach, przestają angażować się w aktywne życie. W konsekwencji osamotnienia i wyłączenia z życia społecznego osoby starsze często tracą siły i zdrowie stając się uzależnione od pomocy społecznej, rodziny i innych osób.

4.1.2. Pomoc społeczna

Na obszarze rewitalizacji jest wysoki odsetek osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej (55 %). Pomocą społeczną w 2017 roku objęte są 132 rodziny. Wartość ta przekracza wartość referencyjną dla województwa pomorskiego i wskazuje stopień zubożenia mieszkańców. Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym wynosi 7,9 %. Zjawisko to przyczynia się nie tylko do zmniejszenia dochodów rodziny i jej jakości życia, ale także do apatii społecznej i wzrostu zagrożenia wykluczeniem społecznym. Wskaźnik ten dla wybranego obszaru również jest wyższy niż średnia referencyjna dla województwa.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej podejmuje szereg działań i projektów skierowanych do osób ubogich, bezrobotnych jak również do zagrożonych wykluczeniem społecznym. Między innymi prowadził w latach 2008–2014 projekt pt. "Aktywność społeczno – zawodowa mieszkańców źródłem rozwoju Gminy Nowy Dwór Gdański". Miał on na celu podniesienie kompetencji społecznych i zawodowych mieszkańców, pomoc w zdobywaniu nowych umiejętności oraz wsparcie finansowe dla uczestników w postaci zasiłków. Obecnie prowadzony jest projekt pt. "AFLATOUN – znaczy zmiana, dla mieszkańców Miasta i Gminy Nowy Dwór Gdański" skierowany do osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Ma on na celu aktywną integrację pracy socjalnej, udzielanie poradnictwa psychologicznego oraz aktywizację zawodową mieszkańców. Nabór osób do tego projektu częściowo został już wyczerpany, natomiast w drugiej połowie 2017 roku odbędzie się drugi nabór, w którym będą mogły wziąć udział osoby z obszaru rewitalizacji. Program ten może pomóc w ukierunkowaniu rozwoju zawodowego osób bezrobotnych, wskazać im sposób na podjęcie pracy oraz udzielić wsparcia finansowego.

4.1.3. Ubóstwo

Obszar rewitalizacji zamieszkuje 71 rodzin ubogich. Ubóstwo części rodzin wiąże się z trudnościami wynikającymi ze stanu zdrowia lub też niemożności podjęcia pracy z uwagi na

konieczność opieki nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi bądź dziećmi. Wśród rodzin ubogich, w 16 jest przynajmniej jedna osoba niepełnosprawna. 6 rodzin ubogich na terenie posiada trójkę dzieci lub więcej. Według danych z MGOPSu większość z tych rodzin wymaga wsparcia psychologa, terapii, bądź udzielenia pomocy finansowej. Istotne jest poświęcenie uwagi rodzinom ubogim ze względu na fakt, że często występuje w nich kilka problemów jednocześnie, z którymi sami nie są w stanie sobie poradzić.

4.1.4. Bezrobocie

Według danych MGOPS na rok 2017 w obszarze rewitalizacji mieszka 66 rodzin, w których przynajmniej jedna z dorosłych osób jest bezrobotna. W sumie są to 83 osoby bezrobotne – 32 mężczyźni i 51 kobiet. Jednym z głównych powodów większego bezrobocia wśród kobiet jest nieobecność na rynku pracy związana z macierzyństwem. Wśród tych rodzin jest 25 matek samotnie wychowujących dzieci, które ze względu na brak wsparcia i konieczność opieki nad dziećmi nie mogą podjąć pracy zarobkowej. 41 rodzin posiada dzieci w wieku szkolnym i przedszkolnym, natomiast 11 rodzin posiada 3 lub więcej dzieci.

W 13 rodzinach jest przynajmniej 1 osoba niepełnosprawna, natomiast w 8 rodzinach jest przynajmniej jedna osoba nieprzystosowana społecznie. W 10 rodzinach jest przynajmniej jedna osoba z uzależnieniem. Z przedmiotowej analizy wynika, że w większości rodzin dotkniętych bezrobociem występują okoliczności nie pozwalające na podjęcie pracy zarobkowej. Wynika to z niezaradności życiowej, uzależnień, konieczności opieki nad osobami niepełnosprawnymi oraz opieki nad dziećmi. 47 rodzin zostało zakwalifikowanych jako dotknięte ubóstwem, natomiast 40 z przedmiotowych rodzin korzysta z pomocy finansowej w postaci świadczeń rodzinnych, zasiłków pielęgnacyjnych itp.

Obecnie Powiatowy Urząd Pracy prowadzi liczne programy dotyczące aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych z terenu powiatu nowodworskiego. Posiada zarówno ofertę wsparcia finansowego na realizację staży, refundację stanowisk pracy dla pracodawców czy podjęcie działalności gospodarczej, ale także szkolenia w celu podniesienia kompetencji czy uzyskania zawodu. W swym programie zawierają również warsztaty motywacyjno – aktywizacyjne prowadzone z psychologiem, mające na celu zaktywizowanie osób długotrwale bezrobotnych. Dotychczas 14 osób bezrobotnych z przedmiotowych rodzin skorzystało z oferty przygotowanej przez Powiatowy Urząd Pracy. Oznacza to, że zaledwie 16 % osób bezrobotnych podejmuje działania mające na celu uzyskanie pracy i poprawę sytuacji społeczno – ekonomicznej w rodzinie. Przyczyną tego mogą być problemy wynikające z braku chęci podjęcia pracy, strachu przed nowymi wyzwaniami czy zmianą sytuacji. Osoby te mogą potrzebować pomocy psychologa lub osoby, która wskaże im sposób na zmianę sytuacji, przedstawi nowe możliwości i zachęci do podjęcia działań mających na celu podjęcie pracy. Przyczyną może być również nieumiejętność korzystania ze środków pomocowych i wsparcia innych.

Zdaniem mieszkańców obszaru rewitalizacji przyczyn bezrobocia można się dopatrywać w niskich kwalifikacjach mieszkańców, niedostosowanych do potrzeb rynku. Zauważa się często spotykaną postawę roszczeniową osób bezrobotnych przy jednoczesnej nieumiejętności samodzielnej zmiany stanu, współpracy oraz zaangażowania w poprawę własnego losu. Postawa taka świadczyć może o stanie depresyjnym osób trwale bezrobotnych. Część mieszkańców wskazuje na potrzebę całościowej pracy z całą rodziną, łącznie z pomocą psychologiczną, aby w ten sposób

uświadamiać osoby bezrobotne i umacniać je w przekonaniu o możliwości samodzielnej zmiany trudnych warunków życiowych.

4.1.5. Zadłużenie lokali mieszkalnych i warunki mieszkaniowe

Sytuację finansową mieszkańców charakteryzują wysokie średnie zaległości czynszowe na osobę, stosunkowo duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej oraz jedna z najwyższych w mieście kwota wypłacanych zasiłków pomocy rodzinie w przeliczeniu na rodzinę, wynosząca w roku 2015 – 1 865,35 zł. Z niskim standardem życia na obszarze rewitalizacji związane jest również największe w mieście, w liczbie 40 obiektów, zagęszczenie budynków sprzed 1970 r., które w dużej mierze nie są zmodernizowane i są kosztowne w utrzymaniu.

4.1.6. Zagrożenie wykluczeniem społecznym

Do najczęstszych przyczyn zagrożenia wykluczeniem społecznym należą ubóstwo, bezrobocie i niepełnosprawność. W związku z występowaniem wszystkich tych czynników na obszarze rewitalizacji, w szczególności w rodzinach, w których występuje kilka czynników jednocześnie, należy uznać, że wszystkie rodziny z obszaru rewitalizacji, które korzystają z pomocy społecznej są zagrożone wykluczeniem społecznym. Uwzględniając, że na obszarze rewitalizacji dotychczas było prowadzonych wiele programów aktywizujących, w szczególności w zakresie zmniejszania bezrobocia, a aktywność i udział mieszkańców w tych programach nie przyniosła istotnych zmian, należy zakładać, że problemy z aktywnym uczestnictwem w życiu społecznym są wynikiem złożonych procesów społecznych. Programy pomocowe instytucji są bardzo ważne dla wsparcia rodzin, niemniej jednak brakuje na obszarze rewitalizacji działań, które kompleksowo powiążą dostępną z różnych źródeł pomoc i wskażą sposoby korzystnego dla rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym drogi rozwoju.

4.1.7. Edukacja i problemy wychowawcze

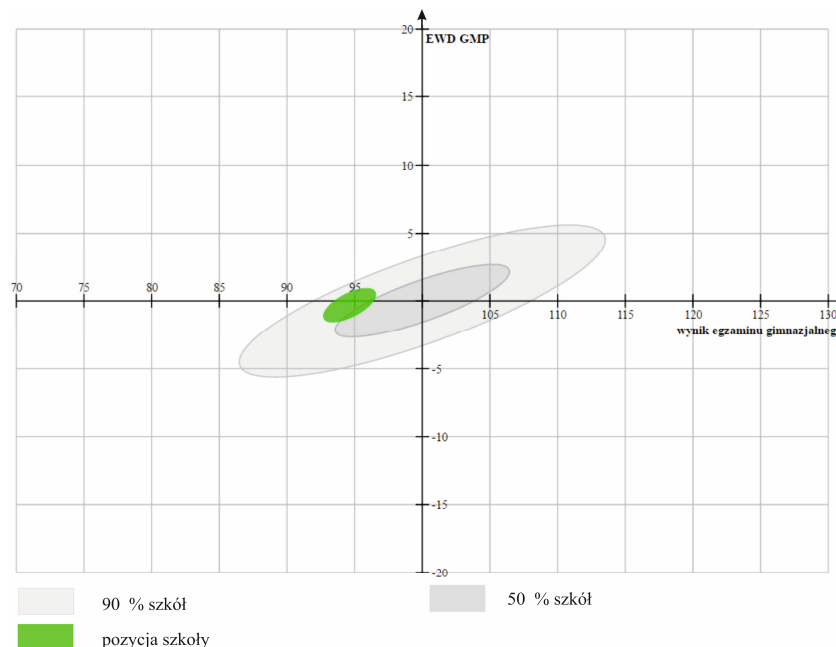
Wyniki z testów gimnazjalnych uczniów uczęszczających do Gimnazjum nr 1 w Nowym Dworze Gdańskim zarówno w części humanistycznej, jak i matematyczno-przyrodniczej są gorsze niż średnie wskaźniki w tym aspekcie dla 50 % szkół.

Na obszarze rewitalizacji można zaobserwować stosunkowo wysoki odsetek uczniów niezdających do następnej klasy. Ze względu na zubożenie społeczeństwa na obszarze rewitalizacji dostęp do edukacji może być ograniczony. Przejawia się to w nieuczestniczeniu dzieci w zajęciach pozalekcyjnych, podnoszących ich umiejętności oraz wiedzę oraz ogólnie: gorszych wynikach w testach w porównaniu do średniej ich rówieśników z kraju. Niewydolność systemu edukacji jest widoczna również w postaci wysokiego odsetka bezrobotnych z niskim wykształceniem. Ukończenie nauki na poziomie podstawowym przyczynia się do trudności ze znalezieniem pracy w późniejszych etapach życia. Wpływa to również pośrednio na aspekty gospodarcze i trudności ze znalezieniem wysoko wyspecjalizowanej kadry.

Na obszarze rewitalizacji nie znajduje się żadna szkoła. Ośrodki edukacji pozaformalnej wymieniane przez respondentów w badaniu IDI to przede wszystkim Żuławski Ośrodek Kultury (według respondentów najważniejszy punkt kulturalny w mieście), Żuławski Park Historyczny i Biblioteka Publiczna. Zły stan techniczny najważniejszego ośrodka kulturalno – edukacyjnego

Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa

znacząco obniża możliwości jego użytkowania jak również wpływa znacząco na wysokie koszty eksploatacji.

Rysunek 3. Wskaźniki jakości kształcenia Gimnazjum z Oddziałami Dwujęzycznymi w Nowym Dworze Gdańskim: wyniki egzaminów z części matematyczno-przyrodniczej z lat 2013-2015¹

4.1.8. Kultura

Najważniejszym ośrodkiem kultury w regionie jest Żuławski Ośrodek Kultury, który zlokalizowany jest na obszarze rewitalizacji. Budynek jest wpisany do rejestru zabytków Województwa Pomorskiego. Obiekt ten nie jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, przez co znacząco ogranicza możliwość korzystania z programu kulturalnego i edukacyjnego. Obecnie zagospodarowany jest tylko w części ze względu na m.in. trudności z finansowaniem remontów, modernizacji oraz kosztownego utrzymania, szczególnie w okresie zimowym. Jego potencjał nie jest obecnie w pełni wykorzystany.

4.1.9. Bezpieczeństwo mieszkańców

Niski poziom bezpieczeństwa, uwidaczniający się w ilości przestępstw na obszarze rewitalizacji jest zauważalnym problemem. Oprócz drobnych kradzieży i aktów wandalizmu ma tu miejsce podwyższony współczynnik przestępstw przeciw rodzinie. Część przestępstw, szczególnie tych przeciwko rodzinie i opiece, ze względu na szereg czynników może być nieujawniona.

4.1.10. Dostęp do usług publicznych

Dostęp do infrastruktury społecznej jest zapewniony poprzez placówki oświaty, kultury i służby zdrowia. W promieniu 1 km od centrum obszaru znajdują się: przedszkole, szkoła podstawowa i

¹ Dane z Centralnej Komisji Edukacyjnej aktualne na dzień 20.09.2016 r.

liceum ogólnokształcące. Ośrodek publicznej służby zdrowia oraz szpital znajdują się w promieniu 500 m od centrum obszaru, natomiast gabinet stomatologiczny znajduje się w granicach obszaru rewitalizacji. Specjalistyczne gabinety lekarskie położone są w innych częściach miasta. Potrzeby w zakresie zajęć pozalekcyjnych rozwijających pasje i zainteresowania zarówno dzieci jak i dorosłych zapewnia wspomniany w poprzednich punktach Żuławski Ośrodek Kultury, położony na obszarze rewitalizacji. Stan techniczny budynku utrudnia realizację w nim pełnej oferty kulturalnej, w szczególności w okresie grzewczym. Nie jest on również dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Na obszarze rewitalizacji znajdują się obiekty użyteczności publicznej, takie jak Urząd Miejski, Starostwo Powiatowe oraz Żuławski Park Historyczny.

Na obszarze objętym rewitalizacją znajdują się różnego rodzaju obiekty handlowo – usługowe zapewniające dostęp do usług dla społeczności lokalnej. Są to m.in. sklep spożywczy, piekarnia, apteka, restauracja. Ponadto mieszkańcy mają dostęp do takich usług jak sklep z chemią gospodarczą, odzieżowy, motoryzacyjny, z artykułami metalowymi, meblowy, wędkarski.

Dworzec autobusowy znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru rewitalizacji. Na obszarze miasta nie funkcjonuje komunikacja miejska. Wyłącznie w okresie wakacji letnich oraz świąt funkcjonuje Żuławska Kolej Dojazdowa, której przystanek znajduje się w odległości 1 km od obszaru rewitalizacji.

4.1.11. Aktywność społeczna i obywatelska

Aktywność społeczna na obszarze rewitalizacji jest niedostateczna i w sposób zdecydowany stanowi o jakości życia na obszarze rewitalizacji. W opinii mieszkańców obszaru rewitalizacji (66,5 % respondentów), lokalna społeczność generalnie nie uczestniczy w życiu sąsiedzkim i wspólnoty, z powodu:

- braku czasu (33,6 %),
- braku współpracy ze strony sąsiadów (13,1 %)
- braku zainteresowania życiem wspólnoty (9,5 %),
- ponad 43 % badanych nie potrafiło wskazać powodu.

Tylko jedna trzecia respondentów bierze czynny udział w życiu wspólnotowym uczęszczając na zebrania (55,1 %), udzielając pomocy sąsiadom (26,1 %), pomagając w drobnych remontach (18,8 %).

Z brakiem uczestnictwa w życiu wspólnoty nierozzerwalnie wiąże się niedostatek informacji na temat zdarzeń, akcji, ofert oraz podmiotów wpływających na życie wspólnoty. Znajomość organizacji pozarządowych działających na terenie miasta oraz przykładowe działania prowadzone na rzecz mieszkańców oraz miasta potwierdziło 43,2 % respondentów. Do najczęściej wymienianych organizacji należały Fundacja „Kreatywna Edukacja” oraz Stowarzyszenie Miłośników Nowego Dworu Gdańskiego – „Klub Nowodworski”. Niewielki odsetek mieszkańców potrafi wskazać przykładowe działania organizacji społecznych działających w mieście.

W zakresie aktywności obywatelskiej, ponad 60 % respondentów, deklaruje aktywny udział w wyborach samorządowych. 39,8 % respondentów świadomie rezygnuje z udziału w wyborach, przy czym najczęściej pojawiającą się odpowiedzią uzasadniającą taką postawę wskazywano brak zainteresowania (ponad 60 %) bądź brak czasu (poniżej 40 %).

W zakresie udziału w spotkaniach obywatelskich oraz konsultacjach społecznych, jako wskaźnikach aktywności w życiu publicznym, 17,5 % respondentów deklaruje udział w spotkaniach oraz konsultacjach, najczęściej w spotkaniach dotyczących spraw obywatelskich, spotkaniach z radnymi bądź spotkaniach dotyczących podziału środków miejskich.

Ponad 82,5 % respondentów nie uczestniczy w spotkaniach obywatelskich lub konsultacjach społecznych, przy czym najczęściej pojawiającym się uzasadnieniem był brak zainteresowania sprawami obywatelskimi (37,1 %), brak czasu (32,4 %), bądź brak wiedzy odnośnie takich spotkań (28,2 %). Niewielki odsetek respondentów podnosił kwestie konfliktu z władzami samorządowymi (2,3 %).

Niewielki odsetek osób uczestniczących w życiu społecznym ma wpływ na poziom rozwoju obszaru rewitalizacji. Bez zwiększenia aktywności społecznej mieszkańców, utrwalone opinie w zakresie braku: integracji, aktywności i odpowiedzialności społecznej oraz zaufania społecznego jak również w zakresie niemożności zmiany poziomu życia i rozwiązania problemów, nie mogą ulec zmianie.

4.1.12. Współpraca i poziom zaufania społecznego

W ramach współpracy gminy z podmiotami społeczno – gospodarczymi oraz poprzez wykorzystanie dofinansowania z funduszy zewnętrznych udało się zrealizować działania wprowadzające zmiany przestrzenne na wybranym obszarze rewitalizacji, mające na celu ożywienie Nowego Dworu Gdańskiego. Jednym z takich projektów było wykonanie robót budowlanych, remontowych i konserwatorskich oraz stworzenie wspólnej oferty turystycznej w ramach partnerstwa gminy Nowy Dwór Gdański z podmiotami wspólnoty wyznaniowej, kontrahentem prywatnym oraz z innymi gminami. Dzięki wspólnym staraniom udało się pozyskać środki stanowiące 60 % kosztów projektu. Poddany renowacji zostanie m.in. XX wieczny most w Nowym Dworze Gdańskim, znajdujący się w obszarze rewitalizacji.

Wspólnym działaniem Gminy Nowy Dwór Gdański z gminami sąsiednimi i miastem Malbork w zakresie projektu Pomorskie Szlaki Kajakowe jest realizacja miejsc kajakowych przy ulicy Wejhera oraz pomostu kajakowo – żeglarskiego przy Żuławskim Ośrodku Kultury. Pomimo szeregu podjętych działań wymagających współpracy i pomimo szeregu sukcesów we współpracy podmiotów oraz samorządu lokalnego w opinii publicznej, współpracy nie zauważa się. Większość zapytanych mieszkańców rewitalizacji, nie ma świadomości lub nie słyszała o żadnych programach skierowanych w stronę osób prowadzących działalność gospodarczą czy o możliwości podejmowania wspólnych przedsięwzięć. Wskazywano na otwartość urzędu i przyjazną atmosferę wobec przedsiębiorców, niemniej jednak mieszkańcom brakuje zachęt do tworzenia miejsc pracy.

4.1.13. Integracja społeczna i zawodowa

Na obszarze rewitalizacji można zaobserwować potrzebę integracji społecznej. Wymagają jej osoby niesamodzielne i niepełnosprawne, które niekiedy z przyczyn technicznych, w tym z powodu barier architektonicznych, nie mają możliwości zaangażowania się społecznie. Są one wykluczone również z korzystania z przestrzeni publicznych ze względu na niedostosowanie ich do potrzeb osób niepełnosprawnych. Wymagają jej również rodziny, które z uwagi na trudną sytuację domową często nie uczestniczą w życiu społecznym.

Mieszkańcy obszaru rewitalizacji ocenili działalność instytucji pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej jako niedostateczną. Oprócz oferty Żuławskiego Ośrodka Kultury (stacjonarnej i plenerowej) oraz programów aktywizacyjnych dla osób niepełnosprawnych, żaden z respondentów nie był w stanie wskazać innego, konkretnego i pełnego programu lub oferty (wskazywano ogólnie na ich istnienie – realizowane między innymi przy współpracy organizacji pozarządowych i urzędu miasta), która mogłaby zaangażować i zaktywizować mieszkańców obszaru rewitalizacji. Wśród działań instytucjonalnych znane są zasiłki stałe i celowe. Zwraca się uwagę na brak współpracy pomiędzy poszczególnymi instytucjami oraz na kursy i programy nieodpowiadające potrzebom lokalnej społeczności.

4.2. Analiza potencjału i aktywności

4.2.1. Instytucje i organizacje non – profit działające w obszarze rewitalizacji

Na obszarze rewitalizacji działa wiele instytucji i organizacji pozarządowych. Działania wielu z nich są niemal niedostrzegalne w skali gminy, mają jednak wartość dla poszczególnych osób, przede wszystkim tych zagrożonych wykluczeniem społecznym bądź dotkniętych innymi problemami społecznymi. Podmioty, które przez swoją działalność na rzecz rozwiązywania problemów na obszarze rewitalizacji są rozpoznawane przez mieszkańców obszaru rewitalizacji to:

- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,
- Fundacja „Kreatywna Edukacja”,
- Uniwersytet Trzeciego Wieku,
- Stowarzyszenie „Sprawni inaczej”,
- Stowarzyszenie dla osób niepełnosprawnych „Pomocna dłoń”,
- Klub Nowodworski,
- Nowodworskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Społecznych,
- Stowarzyszenie „Kocham Żuławy”.

4.2.2. Żuławski Ośrodek Kultury

Misją Żuławskiego Ośrodka Kultury jest pobudzanie i kształtowanie aktywności społeczno – kulturalnej na Żuławach, poprzez kreowanie, inspirowanie i wspieranie działań twórczych oraz integrowanie różnych środowisk, w sposób otwarty i dostępny dla wszystkich grup społecznych. W Żuławskim Ośrodku Kultury mieszczą się, m.in.: zajęcia szkoły muzycznej, baletu, pracownia robotyki osiągająca międzynarodowe sukcesy, klub gracza, pracownia rękodzieła, studio wokalne, mała akademie sztuki, zajęcia rytmiczno – ruchowe i relaksacyjne, zespół muzyczny, pracownia rzeźby, chór męski, akademie multimedialna, teatr bez kurtyny, teatr dla dzieci i młodzieży, spotkania muzyków, zajęcia z malarstwa, kino, zajęcia projektowo – techniczne oraz wiele innych. Żuławski Ośrodek Kultury posiada już tradycję animacji kulturowej i stanowi ważny ośrodek dla kształtowania tożsamości, wspierania twórczych idei oraz kształtowania zaangażowania społecznego.

5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji – sfera gospodarcza

5.1. Problemy i negatywne zjawiska gospodarcze

5.1.1. Struktura zawodowa mieszkańców

Obszar objęty rewitalizacją cechuje się bardzo wysokim wskaźnikiem bezrobocia długotrwałego i zgodnie z danymi z Powiatowego Urzędu Pracy w Nowym Dworze Gdańskim z 2015 r. wynosił 7,9 %, co stanowi dużo wyższą liczbę niż wskaźnik ten dla województwa pomorskiego, wynoszący 2,4 %. Odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem niepełnym lub gimnazjalnym na obszarze rewitalizacji jest bardzo wysoki i wynosi 26,5 %.

5.1.2. Poziom aktywności zawodowej

Na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego na 2014 rok zestawiono informacje dotyczące aktywności zawodowej osób zamieszkujących obszar rewitalizacji. Wśród 1382 mieszkańców obszaru rewitalizacji 35 % z nich, czyli 486 osób jest w wieku nieprodukcyjnym, w tym 273 w wieku przedprodukcyjnym i 213 w wieku poprodukcyjnym. Natomiast w wieku produkcyjnym jest 896 mieszkańców. Spośród ludności obszaru w wieku produkcyjnym 76 jest zarejestrowanych jako bezrobotne.

Rysunek 4. Liczba bezrobotnych według ulic na obszarze rewitalizacji. Przyjęta średnia wynosi 9,5 osób/ulicę²

Na obszarze rewitalizacji występuje niski poziom aktywności zawodowej i duże bezrobocie, które wpływają ogólnie na złą sytuację gospodarczą mieszkańców obszaru rewitalizacji. Dużym problemem obszaru jest także niedostatek miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych. Analizując

² Dane z Powiatowego Urzędu Pracy aktualne na dzień 7.10.2016 r.

uwarunkowania ekonomiczne można stwierdzić, iż sytuacja rynku pracy klasyfikuje się jako negatywna i nierokująca.

5.1.3. Poziom przedsiębiorczości

Według informacji z Głównego Urzędu Statystycznego na rok 2014 na obszarze rewitalizacji zanotowano 223 podmioty gospodarki narodowej w Rejestrze REGON³, w tym 15 z nich zarejestrowano w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Rysunek 5. Liczba podmiotów w rejestrze REGON według ulic na obszarze rewitalizacji. Przyjęta średnia wynosi 27,88 podmiotów/ulicę

Wskaźnik przedsiębiorczości, wyrażony poprzez liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 10 000 tys. ludności w wieku produkcyjnym, wynosi 2489 i jest wyższy niż dla województwa pomorskiego, jednak można uznać go za relatywnie niski, biorąc pod uwagę fakt, że jest to zestawienie dla punktu centralnego miasta, które ze względu na funkcjonalność śródmieścia jako ośrodka usługowego powinno być wyższe. 87 osób z obszaru rewitalizacji prowadzi działalność gospodarczą, a wskaźnik przedsiębiorczości indywidualnej, mierzony jako liczba osób fizycznych prowadzących działalność na 100 osób w wieku produkcyjnym, wynosi 9,7 i również klasyfikuje się na niskim poziomie. Mała przedsiębiorczość stanowi duży potencjał na rynku ze względu na fakt, iż tego typu firmy są bardziej elastyczne i lepiej oddziałują na sygnały rynkowe i pomoc zewnętrzną. Ze względu na wypełnianie nisz rynkowych mogą być także odpowiedzią na problem bezrobocia. Ponadto na przestrzeni ostatnich lat można zauważyć nieznacznie ujemne saldo podmiotów zarejestrowanych w porównaniu do likwidowanych, które wynosi – 8. Udział podmiotów wyrejestrowanych w ogólnej liczbie podmiotów wynosi prawie 51 %.

³ Dane z Bazy Internetowej Regon aktualne na dzień 11.10.2016 r.

Rysunek 6. Liczba podmiotów wyrejestrowanych z REGON według ulic na obszarze rewitalizacji. Przyjęta średnia wynosi 28,88 podmiotów/ulicę

Rozwój sytuacji gospodarczej na obszarze rewitalizacji kształtuje się raczej negatywnie. Mieszkańcy nie wykazują inicjatywy ekonomicznej, są mało aktywni i nie korzystają z środków pomocowych na otwieranie i rozwój działalności gospodarczych.

5.1.4. Przestrzeń aktywności zawodowej

Na obszarze rewitalizacji oprócz obiektów usługowych: komercyjnych (handel i gastronomia) oraz administracyjnych, praktycznie nie występują inne miejsca pracy.

Na obszarze rewitalizacji znajduje się szereg obiektów pełniących funkcje usługowe. Większość obiektów to budynki sprzed lat 80-tych, substandardowe. Na obszarze rewitalizacji nie występują pustostany. Praktycznie 100 % lokali użytkowych jest wykorzystywana. Dla rozwoju przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji nie ma wystarczającej liczby obiektów i powierzchni dostępnych do zaaranżowania na cele gospodarcze.

5.2. Potencjał gospodarczy obszaru rewitalizacji

5.2.1. Lokalizacja

Obszar rewitalizacji stanowi ścisłe centrum powiatowego Miasta Nowy Dwór Gdański, położonego na Żuławach, w regionie zainteresowania turystycznego. Potencjał obszaru rewitalizacji wzmacnia dodatkowo lokalizacja nad rzeką Tugą wykorzystywaną do celów żeglugi wodnej. Na obszarze rewitalizacji mieszczą się ośrodki kultury ŻOK i Żuławski Park Historyczny oraz szereg usług stanowiących o wartości obszaru rewitalizacji. Charakter miejsca pozwala na przekształcenia obszaru rewitalizacji w sposób mogący znacząco wpłynąć na jakość życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, w tym na poprawę warunków gospodarczych.

5.2.2. Przestrzeń aktywności zawodowej

Gmina Nowy Dwór Gdański dysponuje w obszarze rewitalizacji znaczącą ilością działek. W dużej mierze są to działki drogowe, ale w zasobie znajdują się również nieruchomości pozwalające na zagospodarowanie terenów pod funkcje mieszkaniowe i usługowe. Posiadanie nieruchomości na obszarze rewitalizacji pozwala na zagospodarowanie ich w sposób dostosowany do potrzeb oraz pozwala na kierunkowy rozwój terenu, niekoniecznie podporządkowujący się czasowym trendom rozwojowym. Pozwala na realizację lokali i powierzchni udostępnianych na preferencyjnych zasadach na przykład osobom rozpoczynającym działalność.

6. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji – sfera przestrzenno – funkcjonalna

6.1. Problemy i negatywne zjawiska przestrzenno – funkcjonalne

6.1.1. Znaczenie obszaru rewitalizacji

Obszar rewitalizacji w systemie miasta i gminy pełni rolę ośrodka centralnego, który sprawuje szereg istotnych funkcji o randze wykraczającej poza granice gminy, m.in.: administracyjne, usługowe i kulturowe. Na obszarze rewitalizacji znajduje się siedziba władz samorządowych: gminnych i powiatowych. Jednocześnie obszar rewitalizacji stanowi obszar zamieszkania wielu ludzi. Jako ośrodek gminny i powiatowy, obszar rewitalizacji jest niedostatecznie wyposażony w przestrzenie publiczne, natomiast jako ośrodek zamieszkania nie dysponuje dostatecznym podziałem przestrzeni publicznych i prywatnych, jak również nie posiada wystarczającej przestrzeni rekreacji codziennej.

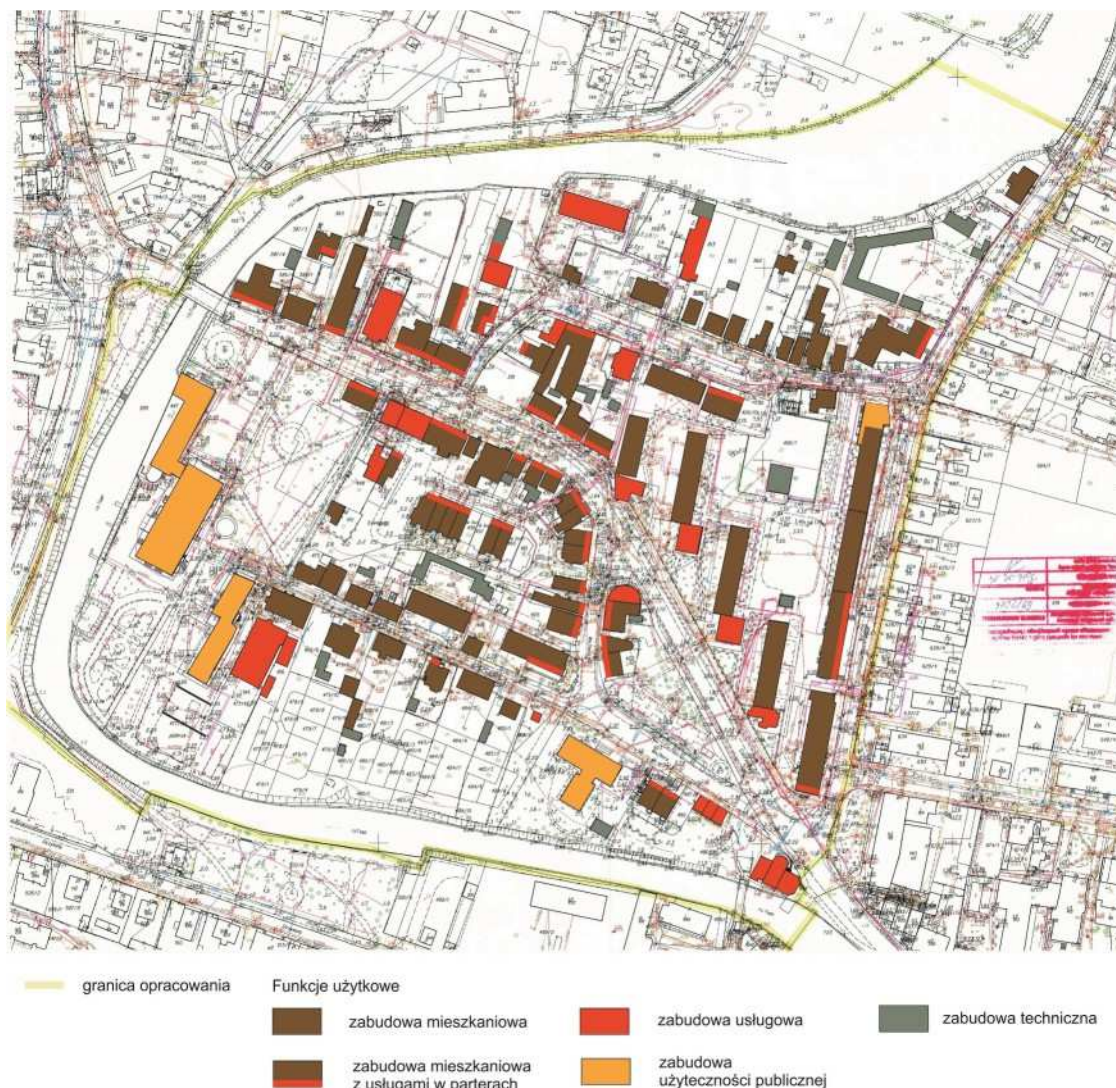
6.1.2. Funkcje w obszarze rewitalizacji

Na obszarze rewitalizacji przeważają funkcje mieszkaniowe wielorodzinne, mieszkaniowe z usługami w parterach. Występuje również zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Znaczącą część obszaru rewitalizacji zajmują siedziby instytucji publicznych i organizacji: Urząd Miejski, Zakład Komunalny, Żuławski Ośrodek Kultury, Urząd Starostwa Powiatowego, Żuławski Park Historyczny, Cech Rzemiosł Różnych.

Na obszarze znajdują się również pojedyncze, samodzielne budynki usługowe komercyjne. Budynki usługowe oraz mieszkaniowo – usługowe skumulowane są w centralnej części obszaru, podczas gdy zabudowa techniczna zlokalizowana jest bliżej nabrzeży. W sąsiedztwie rzeki Tugi znajdują się również tereny zielone, w dużej mierze niezagospodarowane.

Obszar rewitalizacji, jako obszar centralny miasta, stanowi typową koncentrację usług komercyjnych i użyteczności publicznej. Jednakże lokalizacja w obszarze rewitalizacji zespołu blokowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej powoduje rozproszenie funkcji usługowych i przemieszanie przestrzeni publicznych z prywatnymi. Osiedle zajmuje znaczną powierzchnię obszaru rewitalizacji, przez co obszar centralny nie wykorzystuje swojego potencjału komercyjnego.

W obszarze rewitalizacji brakuje funkcji centrotwórczych. Mieszkańcy zwracają uwagę na brak bazy hotelowej, jak również brak miejsc rozrywki. Wskazali na potrzebę utworzenia miejsc do wspólnej aktywności, miejsc umożliwiających spędzanie wolnego czasu.

Rysunek 7. Funkcje zabudowy na obszarze rewitalizacji

6.1.3. Przestrzenie publiczne

Układ przestrzeni publicznych jest nieczytelny i mimo, iż na obszarze występuje duża liczba placów i przestrzeni otwartych, to są one w dużej części niezagospodarowane, a ich potencjał jest niewykorzystany. Przestrzeń publiczna została w ostatnich latach częściowo zhumanizowana. Skwery i tereny zielone nie są dostosowane do rzeczywistego przemieszczania się pieszych, dlatego też nie są dostatecznie wykorzystywane. Tereny nadrzeczne w dużej mierze nie są wykorzystane jako zorganizowane przestrzenie publiczne.

Wnętrza urbanistyczne pomiędzy budynkami zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej są niezagospodarowane i często brak jest czytelnego podziału na strefy ogólnodostępne i prywatne. Układ przestrzeni otwartych jest dezorientujący.

Dotkliwymi problemami przestrzennymi jest niedostosowanie przestrzeni publicznych, w tym ulic do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz niedostateczny stan techniczny części połączeń komunikacyjnych zarówno drogowych jak i pieszych, opisany w kolejnych punktach oraz w diagnozie sfery technicznej.

6.1.4. Charakter zabudowy

Na obszarze rewitalizacji znajdują się różnorodne formy zabudowy, które na tym niewielkim obszarze wprowadzają chaos przestrzenny. Historyczna zabudowa pierzejowa jest częściowo przetrzeźwiona przez wyburzenia. Między historyczną zabudową oraz w bezpośrednim jej sąsiedztwie występują spółdzielcze bloki mieszkaniowe, budynki z lat 90 – tych oraz współczesna zabudowa na przykład przy ulicy Miłosza. Wysokość zabudowy nie przekracza na obszarze rewitalizacji pięciu kondygnacji nadziemnych.

Na obszarze rewitalizacji występuje duża ilość obiektów zabytkowych, część z nich wyróżnia się szczególnym detalem architektonicznym (budynki przy ulicy Kościuszki, Sikorskiego, Plac Wolności). Obiekty te nadają obszarowi wyjątkowy wyraz architektoniczny, jednak ich stan techniczny jest bardzo zły.

Na obszarze rewitalizacji większość zabudowy powstała przed latami 80 – tymi. Większość budynków jest w niedostatecznym stanie technicznym. W rejonie ulicy Miłosza występuje jedna z nielicznych na tym obszarze współczesnych inwestycji – szeregowa zabudowa mieszkaniowa z usługami w parterach. Do tego zespołu zabudowy w centrum Miasta nie prowadzi żadna urządzona droga.

6.1.5. Komunikacja

Układ komunikacyjny na obszarze rewitalizacji ma charakter lokalny. Drogi przebiegające przez centrum nie są drogami przelotowymi. Niemniej jednak ze względu na siedzibę władz powiatu i gminy na obszarze rewitalizacji, obciążenie dróg jest dość wysokie lub średnie. Szczególny charakter ulicy usługowej można przypisać ulicy Sikorskiego, która przecina obszar rewitalizacji. Mimo średniego natężenia ruchu, obciążenie komunikacyjne jest odczuwalne przez pieszych, między innymi ze względu na nieuporządkowany system parkowania, czy niedogodnie zlokalizowane przejścia dla pieszych. Mieszkańcy zwracają uwagę na dużą ilość zaparkowanych samochodów, które utrudniają poruszanie się pieszych.

Dodatkowo na obszarze niewystarczająco rozwinięty jest system tras rowerowych. Brakuje miejsc postojowych dla rowerów. Na niedostateczną ilość ścieżek rowerowych zwracają uwagę mieszkańcy obszaru rewitalizacji. Do innych potrzeb mieszkańców należy mała architektura, w tym kosze na śmieci.

Obszar rewitalizacji z trzech stron wydzielony jest zakolem rzeki Tugi. Połączony jest z drugim brzegiem mostem drogowym (w ciągu ulicy Sikorskiego) oraz kładką dla pieszych (od ulicy Wejhera). Brakuje natomiast dogodnego przejścia na drugą stronę rzeki w kierunku dworca PKS. Ograniczona ilość połączeń znacząco wpływa na nikłe wykorzystanie potencjału wody.

6.1.6. Tereny rekreacyjne

Na obszarze rewitalizacji występują ogólnodostępne przestrzenie umożliwiające wypoczynek i rekreację mieszkańców. Można je podzielić na trzy główne grupy:

- przestrzeń publiczną zlokalizowaną przy najważniejszych obiektach w mieście;
- przestrzeń przy rzece Tuzie;
- przestrzeń towarzyszącą zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej.

Rysunek 8. Widok na przestrzeń publiczną za budynkiem Żuławskiego Parku Historycznego od strony rzeki

W pierwszej grupie zawierają się przestrzenie zagospodarowane w sposób umożliwiający aktywne spędzenie czasu. W sąsiedztwie Żuławskiego Ośrodka Kultury zorganizowano wielofunkcyjną przestrzeń służącą rekreacji, do której przynależą: park rowerowy, siłownia na powietrzu, plac zabaw, scena zewnętrzna. W tym miejscu odbywają się również imprezy plenerowe. Przed budynkiem Starostwa znajduje się plac zabaw, fontanna oraz ławki, co może stanowić miejsce spotkań dla rodzin z dziećmi. Kolejną pozycją jest zielony skwer zlokalizowany w sąsiedztwie Urzędu Miejskiego. Jest to teren zieleni z wytyczonymi ścieżkami, miejscami do siedzenia oraz fontanną. W jego granicach znajduje się Centrum Informacji Turystycznej.

Druga grupa to przestrzenie zlokalizowane przy nabrzeżach rzeki Tugi. W południowej części obszaru rewitalizacji nabrzeża te stanowią w większości niewykorzystaną przestrzeń, wymagającą zagospodarowania. Jedynie w miejscach przejść na drugą stronę rzeki można zauważyć próby atrakcyjnego jej zorganizowania. Ogromny potencjał, który kryje się za rzeką w centrum miasta jest obecnie całkowicie niewykorzystany. Porośnięty zielenią ruderalną stanowi miejsce dzikich składowisk śmieci oraz przestrzeń narażoną na dalszą dewastację i akty wandalizmu. Przyczynia się to do dalszej degradacji elementów z nim sąsiadujących, w tym przestrzeni publicznej, co wpływa negatywnie na ogólny poziom zadowolenia z przestrzeni. Brak uporządkowanego systemu przestrzeni publicznych nie sprzyja integracji mieszkańców.

W północnej części obszaru przestrzenie przy rzece nie są wykorzystywane do rekreacji, ponieważ zabudowa wraz z ogrodzeniami zlokalizowanymi bezpośrednio przy wodzie niekiedy uniemożliwia dostęp do nabrzeża.

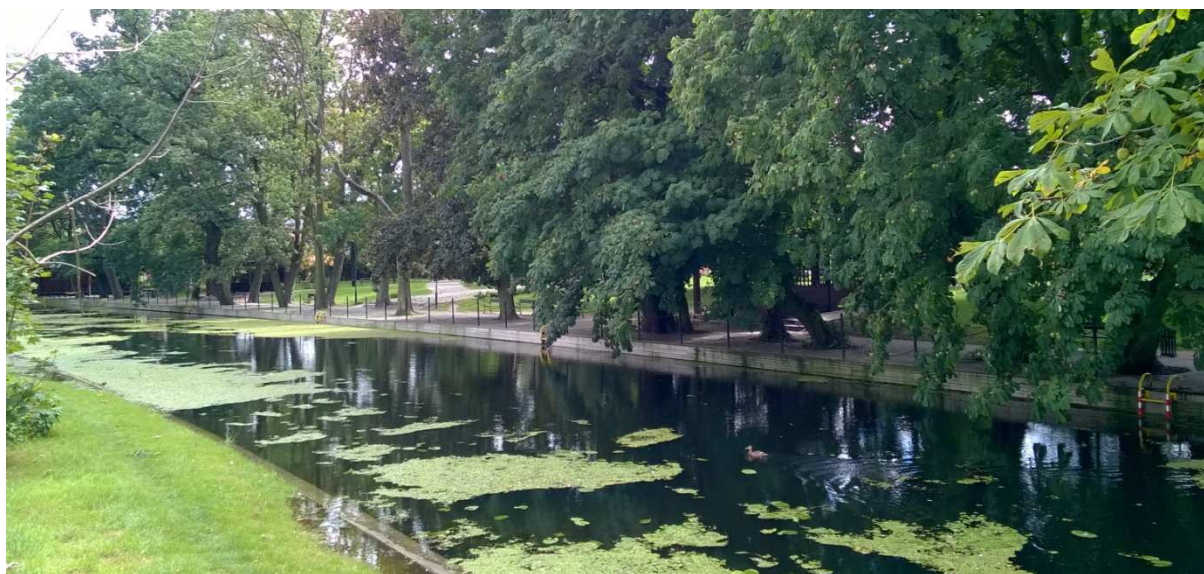
Trzecią grupę stanowią tereny zieleni wśród zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, pełniące funkcję terenów półpublicznych. Są to jednak mało atrakcyjnie zagospodarowane tereny, które składają się głównie z trawników z pojedynczymi miejscami do siedzenia. Jest to przestrzeń

*Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa*

wykorzystywana głównie przez mieszkańców okolicznych budynków jako przestrzeń komunikacyjną.

Rysunek 9. Widok na park przed Urzędem Miejskim w Nowym Dworze Gdańskim

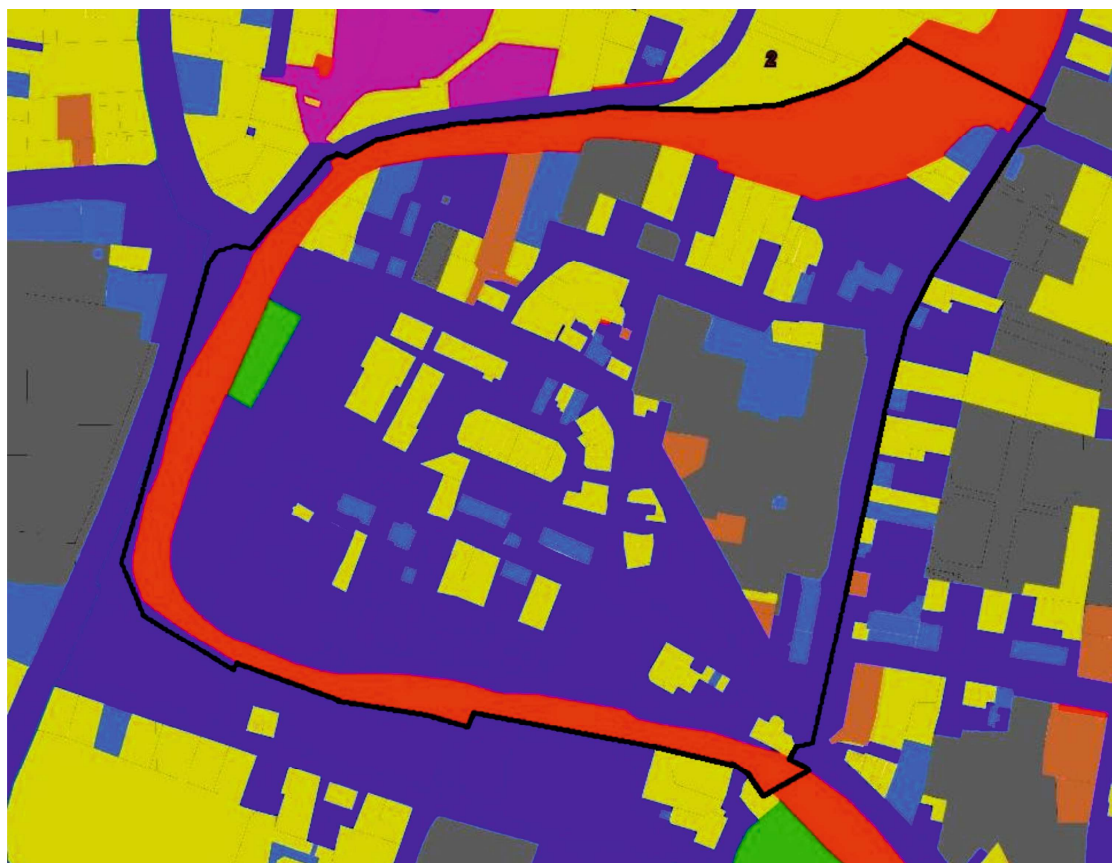
Rysunek 10. Widok na nabrzeże rzeki Tugi w południowej części obszaru rewitalizacji

Na obszarze objętym rewitalizacją występują przestrzenie ogólnodostępne, na których możliwa jest codzienna rekreacja, jednak nie jest ona skierowana do wszystkich grup mieszkających tu osób. Brakuje przestrzeni dla osób starszych, aktywnej młodzieży i dorosłych. Brak jest oferty terenów zielonych, w szczególności wykorzystujących potencjał wody rzeki Tugi.

Mieszkańcy obszaru rewitalizacji zwracają uwagę na problemy z oświetleniem, zniszczone lampy na terenach rekreacyjnych oraz zaniedbane, nieurządzone podwórka. Do szczególnych bolączek należy ulica Miłosa, której potencjał nie jest wykorzystany z uwagi na bardzo zły stan techniczny drogi oraz niezagospodarowane tereny zieleni. Mieszkańcy wskazują na potrzebę zadbania o tereny nadbrzeżne, w szczególności o bezpieczeństwo (oświetlenie i zabezpieczenie brzegu rzeki) oraz o zorganizowanie terenów dla młodzieży i terenów do spędzania aktywnie czasu wolnego.

6.1.7. Struktura własności

Właścicielem większości nieruchomości w obszarze rewitalizacji jest Gmina Nowy Dwór Gdański lub Gmina Nowy Dwór Gdański w zbiegu z użytkownikami wieczystymi. Do Gminy należą głównie ulice, tereny urzędów i placówek szczebla gminnego oraz duży, niezagospodarowany obszar położony bezpośrednio nad rzeką Tugą, w południowej części obszaru rewitalizacji. Wody rzeki Tuga należą do Skarbu Państwa. Pozostałe, rozproszone w obszarze rewitalizacji tereny są we władaniu osób fizycznych, prawnych, spółdzielni oraz Powiatu, Skarbu Państwa i innych.

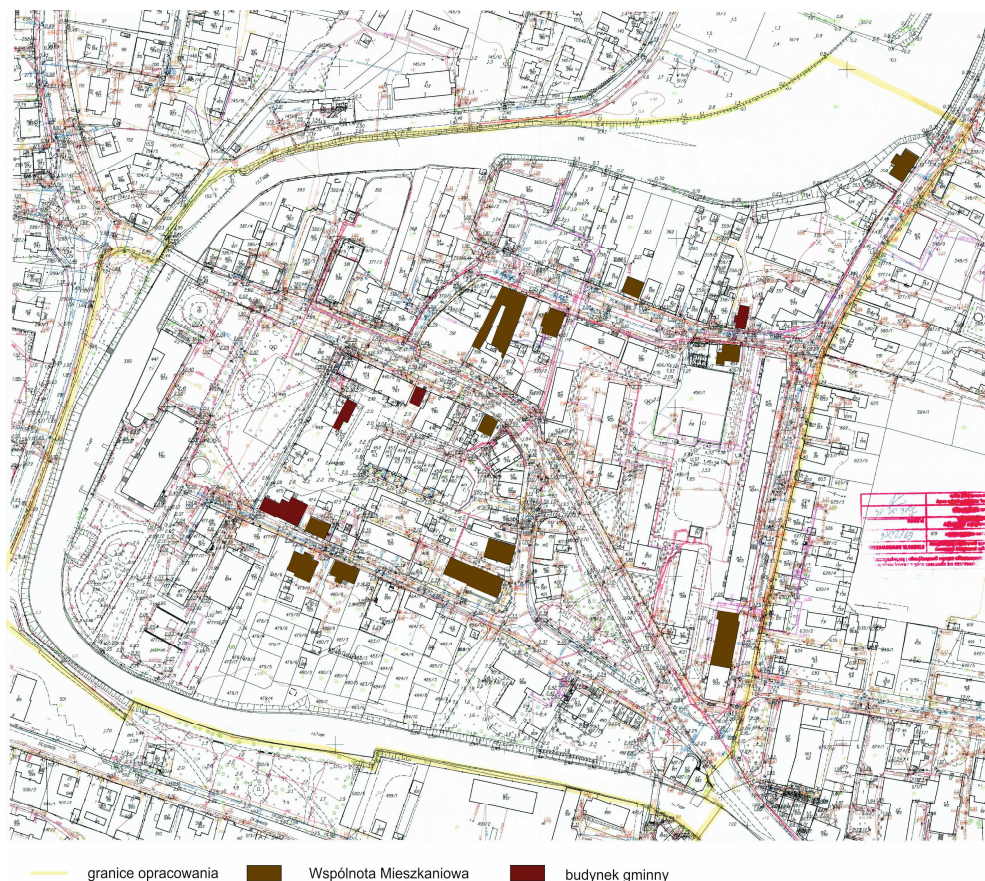
Legenda

- granice opracowania
- Skarb Państwa, jeżeli nie występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- Skarb Państwa, jeżeli występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- gminy i związki międzygminne, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- gminy i związki międzygminne, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- osoby fizyczne
- powiaty i związki powiatów, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- województwa, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- inne (jednoosobowe spółki jednostek samorządu terytorialnego i inne osoby prawne, których organami założycielskimi są organy samorządu terytorialnego; spółdzielnie; kościoły i związki wyznaniowe; wspólnoty gruntowe; spółki prawa handlowego i inne podmioty ewidencyjne)

Rysunek 11. Struktura własności obszaru objętego Gminnym Programem Rewitalizacji⁴

⁴ Dane z GeoportalEwid 2007 aktualne na 19.08.2016 r.

Część zabudowy na obszarze rewitalizacji stanowią budynki należące do wspólnot mieszkaniowych. Wspólnoty nie zawsze są właścicielami bądź wieczystymi użytkownikami nieruchomości wokół swoich budynków. Gmina Nowy Dwór Gdański podjęła działania, by urealnić wykup bądź dzierżawę tych terenów na potrzeby właściwego funkcjonowania wspólnot mieszkaniowych. Akcja nie cieszy się jednak dużym zainteresowaniem. Tereny wokół budynków wymagają zagospodarowania i dostosowania do potrzeb mieszkaniowych.

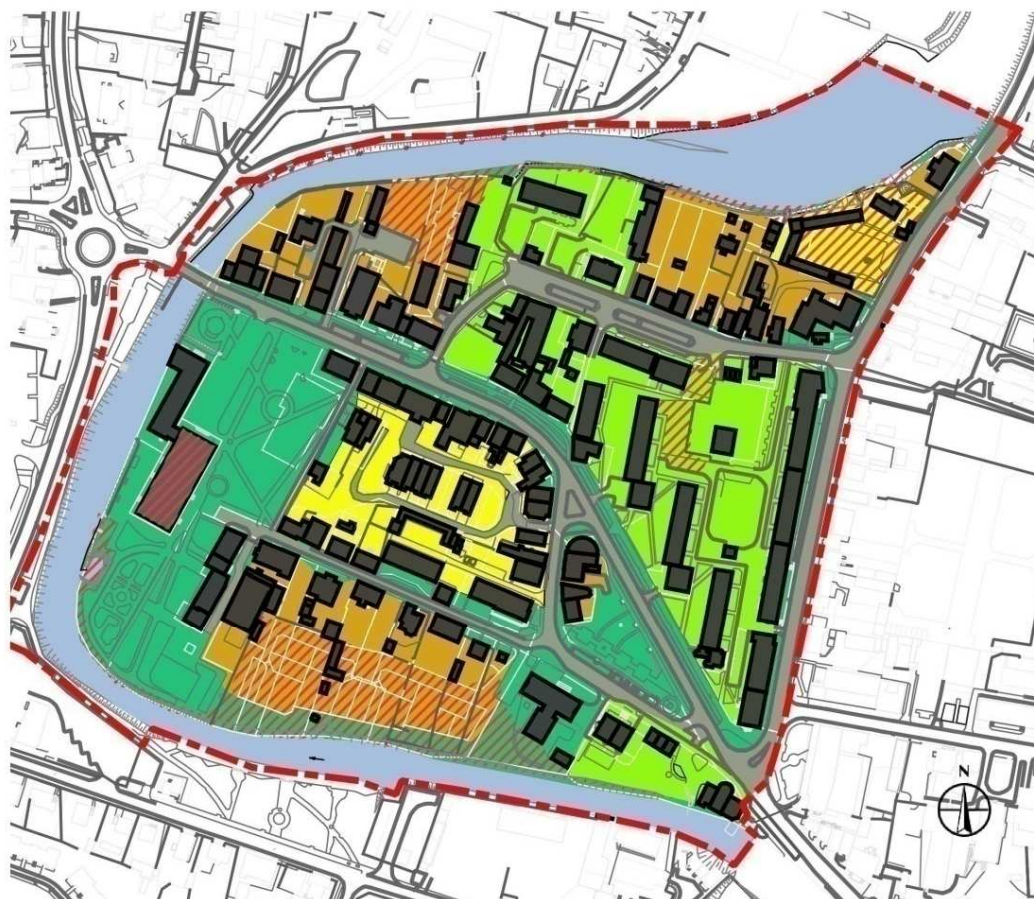
Rysunek 12. Obiekty należące do wspólnot mieszkaniowych oraz budynki należące do Gminy Nowy Dwór Gdański⁵

Obszar rewitalizacji jest zróżnicowany pod względem struktury własności, co przyczynia się do jego niejednorodnego użytkowania i wzmacniania kontrastów na granicy między właścicielami. Na bazie tego podziału własności, kształtuje się często niespójny fragment miasta. Wysoki stopień zubożenia społeczności, koncentracje mieszkań komunalnych i spółdzielczych oraz brak odpowiedzialności za grunt gminny sprawiają, że mieszkańcy nie wykazują dostatecznej inicjatywy w dbaniu o otoczenie budynków. Przekłada się to na degradację przestrzeni wspólnych oraz półpublicznych. Buduje to wizerunek miasta nieuporządkowanego.

⁵ Dane z Urzędu Miejskiego aktualne na 7.09.2016 r.

6.1.8. Amorfizm przestrzeni

Pomimo wielu wyróżniających się pozytywnie elementów obszaru rewitalizacji (np. zabytki, rzeka Tuga), brak kompleksowego zagospodarowania terenu oraz szereg słabości przestrzennych przekłada się na percepcyjnie odbieraną jej niską jakość. W związku z tym obszar rewitalizacji charakteryzuje się niskim poziomem ładu przestrzennego.

Legenda

 Granica obszaru do rewitalizacji

 Budynki

 Zdegradowane obiekty użyteczności publicznej o dużym znaczeniu w skali miasta i gminy

Rodzaj przestrzeni

 półpubliczne

 prywatne

 publiczne

 półprywatne/półpubliczne

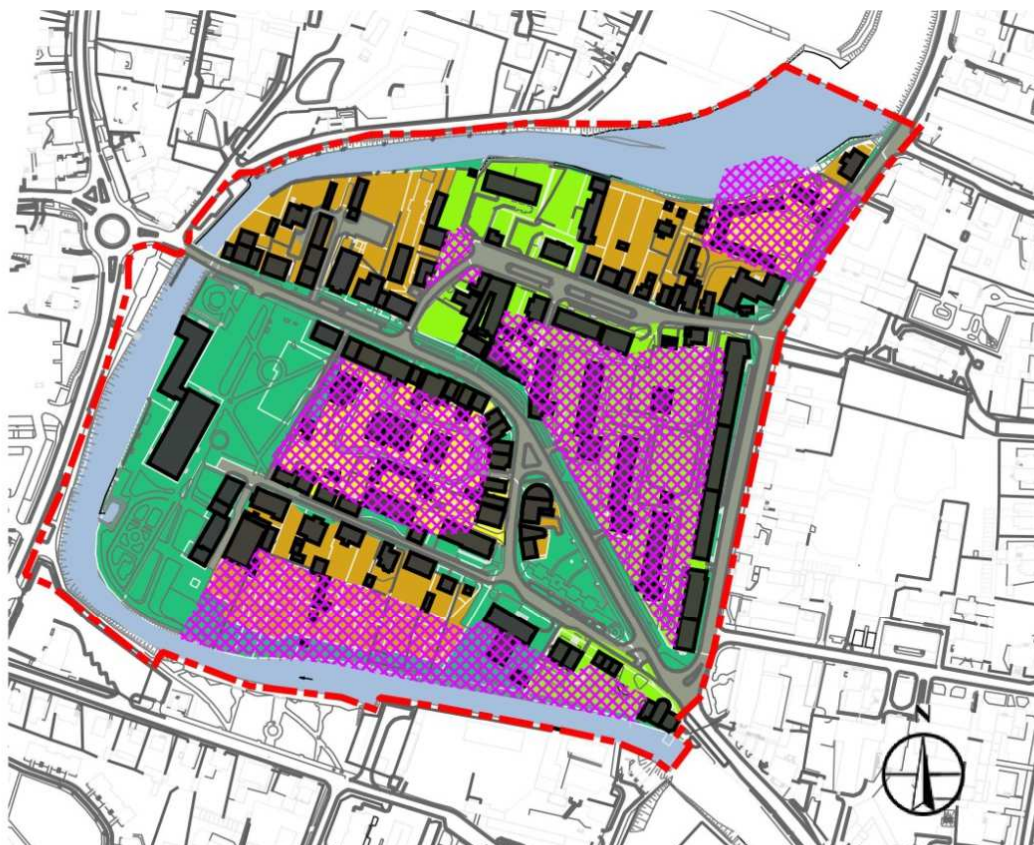
 ulica

 rzeka

 Zdegradowane przestrzenie publiczne

Rysunek 13. Podział przestrzeni ze względu na ich rodzaj ze wskazaniem obiektów i obszarów zdegradowanych

Zdegradowane przestrzenie publiczne, bądź takie, które percepcyjnie odbierane są jako publiczne, występują głównie wzdłuż nabrzeży rzeki Tugi oraz wzdłuż głównych ulic. Ze względu na brak logicznego układu przestrzeni publicznych, inne przestrzenie półprywatne i półpubliczne pełnią ich funkcje. Należą do nich w szczególności niezagospodarowane tereny wspólnot mieszkaniowych, rejon ulicy Miłosza oraz tereny spółdzielni.

Legenda

	Granica obszaru do rewitalizacji	Rodzaj przestrzeni
	Budynki	
	półpubliczne	
	prywatne	
	publiczne	
	półprywatne/półpubliczne	
	ulica	
	rzeka	
	Przestrzenie amorficzne wymagające nadania tożsamości i charakteru	

Rysunek 14. Podział przestrzeni ze względu na ich rodzaj ze wskazaniem przestrzeni amorficznych

6.2. Potencjał przestrzenno – funkcjonalny obszaru rewitalizacji

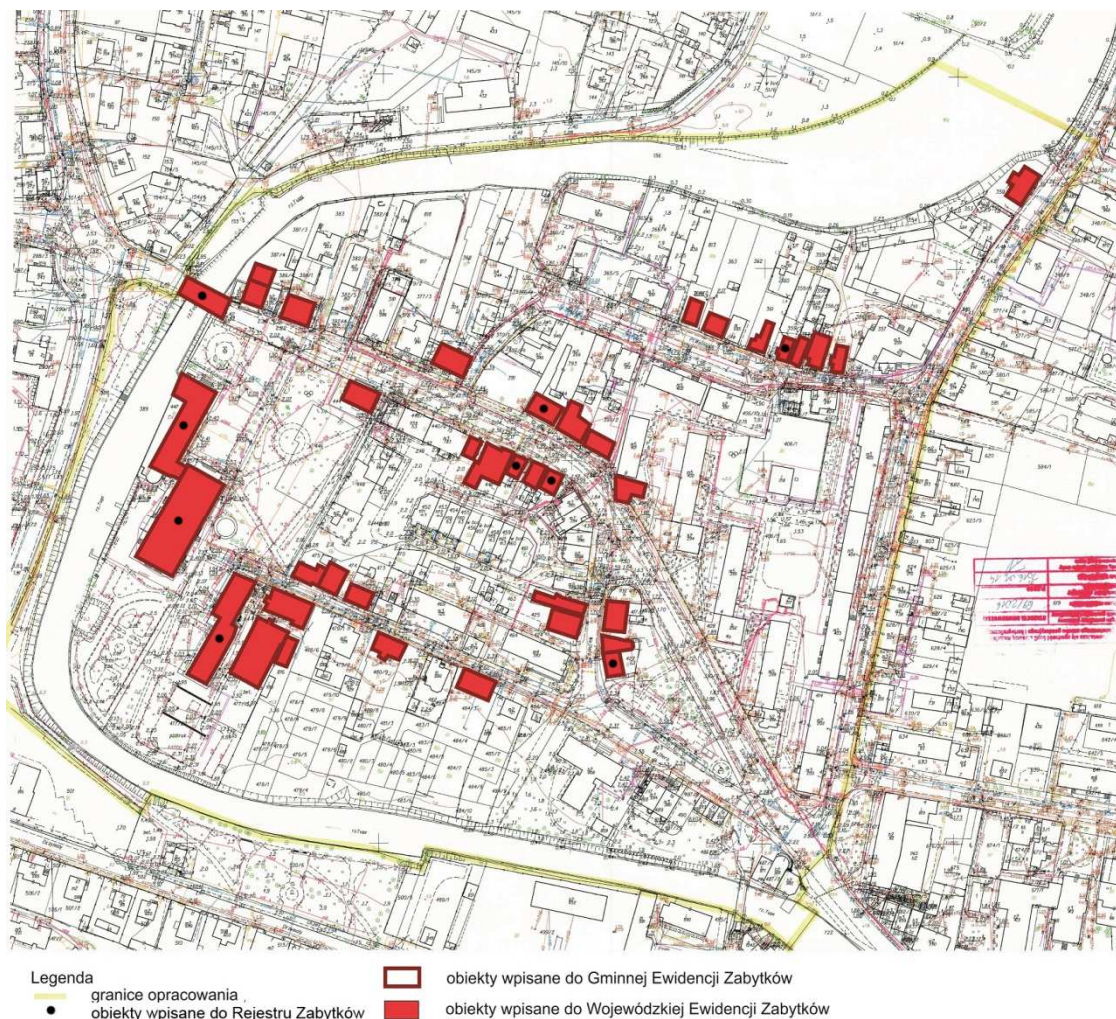
6.2.1. Obiekty zabytkowe

Obszar rewitalizacji stanowi historyczne centrum miasta Nowy Dwór Gdański, lecz jego układ urbanistyczny jest przekształcony. Wartościowymi elementami w przedmiotowej przestrzeni są dodatkowo: starodrzew, otwarcia widokowe na rzekę, detale architektoniczne, drewniane i ceglane elewacje, bryły budynków, kształty dachów, wystrój i materiał elewacji, stolarka okienna i drzwiowa, w tym jej podziały. Bezpośrednie otoczenie obiektów historycznych jest również ważne i podlega ochronie ze względu na kontekst miejsca.

Na obszarze rewitalizacji istnieje grupa wartościowych mieszkalnych obiektów zabytkowych, zwodzony most drogowy oraz większe budynki takie jak: Budynek Żuławskiego Parku

Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa

Historycznego, budynek Starostwa Powiatowego i budynek Żuławskiego Ośrodka Kultury. Obiekty mieszkaniowe cechuje wolnostojący charakter zabudowy i drewniana konstrukcja. Należą częściowo do prywatnych właścicieli i są w stanie wymagającym renowacji, natomiast budynki użyteczności publicznej i przemysłowej zostały zagospodarowane pod nowe funkcje, niemniej jednak stan techniczny tych budynków wymaga poprawy. Budynek Żuławskiego Ośrodka Kultury wymaga przeprowadzenia gruntownego remontu. Jego obecne użytkowanie nie wykorzystuje w pełni przestrzeni użytkowej obiektu.

Rysunek 15. Obiekty podlegające ochronie na obszarze rewitalizacji

Budynki objęte ochroną konserwatorską na obszarze to przede wszystkim domy mieszkalne: kamieniczki oraz domy tworzące zabudowę pierzejową ulic w centrum miasta. Oprócz nich bardzo charakterystyczne są budynki drewniane, w szczególności te, które posiadają zdobione szczyty i inne wysokiej jakości detale architektoniczne. Wartość danych obiektów jest różna, podobnie różne jest ich znaczenie. Niewątpliwie jednak na danym obszarze największe znaczenie ma budynek Żuławskiego Ośrodka Kultury ze względu na okoliczności swojego powstania, jak również wyróżniające się na dużą skalę wartości architektoniczne.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków spośród obiektów użyteczności publicznej:

- Dawna sala widowiskowa i restauracja - budynek Żuławskiego Ośrodka Kultury (wpis do rejestru WKZ nr 1687). Powstał w 1935 r. jako część dużego kompleksu budynków domu niemieckiej wspólnoty narodowej. Po odbudowie ze zniszczeń wojennych został przeznaczony na pierwszy w Polsce Dom Kultury. Budynek dwukondygnacyjny, kryty wysokim czterospadowym dachem, przekryty dachówką holenderką. W bocznych połaciach dachu – pojedyncze wystawki, w kalenicy – wywietrzniki. Elewacje budynku ze skromnym detalem w postaci opasek okiennych i gzymsu koronującego z fryzem podokapowym. Elewacja pn. – fasada szczytowa, drzwi wejściowe potrójne, zwieńczone pełnymi łukami. W partii piętra w tych osiach występują wysokie drzwi balkonowe flankowane oknami, przed którymi znajduje się szeroki balkon z metaloplastyczną balustradą. Do elewacji szczytowej dostawiony jest wysoki podest z lustrzanymi schodami. W elewacjach wzdłużnych rytmicznie rozmieszczone są otwory okienne – w parterze kwadratowe, na piętrze prostokątne oraz dwoje drzwi bocznych. Budynek na planie 3 traktowym z poprzecznym układem traktów. Od frontu hol ze schodami do piwnicy i na piętro. W trakcie środkowym znajduje się sala widowiskowa z obejściami. W trakcie tylnym scena z urządzeniami scenicznymi i 2 klatki schodowe boczne. Zachowane wyposażenie wewnątrz budynku w postaci klatek schodowych, posadzek, stolarki okiennej i drzwiowej. W sali widowiskowej zachowany strop kasetonowy, metalowe żyrandole i kinkiety oraz urządzenia sceniczne.
- Dawny budynek hotelowy, obecnie budynek Starostwa Powiatowego (wpis do rejestru WKZ nr 1686), powstał w 1936 r. jako część dużego kompleksu budynków domu niemieckiej wspólnoty narodowej. Po odbudowie ze zniszczeń wojennych został przeznaczony na pierwszy w Polsce Dom Kultury. Budynek wzniesiony jest w stylu modernizmu z odniesieniami do klasycyzmu. Budynek jest dwukondygnacyjny, podpiwniczony, złożony z 2 skrzydeł (plan na rzucie litery L), murowany z cegły ceramicznej, z dachami wielopołaciowymi, krytymi dachówką karpiówką. W połaciach dachowych zlokalizowane są wtórne ciągi lukarn nakryte wspólnymi daszkami pulpityowymi. Od strony pn. znajduje się taras trapezowy, od pd. taras półkolisty. Elewacje budynku ceglane pozbawione detalu, z wyjątkiem fryzu podokapowego ze skośnie układanej cegły i portalu wejściowego w szczycie pn. Główne drzwi wejściowe w głębokiej niszy, zamkniętej łukiem pełnym o ościeżach ze sztucznego kamienia. Układ wnętrza w obu skrzydłach 2 traktowy. Od wschodu dobudowany jest parterowy łącznik z bramą przejazdową, murowany z cegły, kryty dachem dwuspadowym z dachówką holenderką, przejazd bramny sklepiony łukiem koszowym, podkreślony układem cegieł, w zwornikach klince ze sztucznego kamienia, płaskorzeźbione z wizerunkami łodzi żaglowej i ryby.
- Budynek Żuławskiego Parku Historycznego (wpis do rejestru WKZ nr 1499). Budynek magazynowy powstał w 1902 roku, eklektyczny o cechach neogotyku. Murowany z cegły licowej, wzniesiony szczytem do ulicy, wolnostojący, na rzucie wydłużonego prostokąta. Bryła złożona z trzech części: południowej – dwukondygnacyjnej ze ścianką kolankową, nakrytej spłaszczonym dwuspadowym dachem krytym papą, przylegającą od północy poprzeczną trójkondygnacyjną z analogicznym dachem oraz parterowym, najdalej na północ wysuniętym aneksem z płaskim dachem. Elewacja południowa, szczytowa, z wysoką kondygnacją parteru dostępną od szczytu drzwiami, obok których okna

zamknięte łukiem odcinkowym podkreślonym ceglany gzymsem; zamknięta trójkątnym szczytem ze schodkową sterczyną z datą 1902 w szczycie, gzyms koronujący ceglany, schodkowy, podziały horyzontalne za pomocą ceglanych gzymsów. Elewacja wschodnia z analogicznymi podziałami, wzdłużna, trójczęściowa; część południowa 2 i 1/2 kondygnacyjna, w górnej partii wydzielone za pomocą lizen płyciny zamknięte podokapowym gzymsem schodkowym, otwory okienne jak w elewacji południowej, część środkowa trójkondygnacyjna zwieńczona szczytem trójkątnym podkreślonym schodkowym gzymsem i zwieńczonym sterczynami; część północna parterowa podzielona na trzy segmenty za pomocą lizen, gzyms koronujący ceglany, schodkowy. Elewacja zachodnia (frontowa) analogiczna do wschodniej, szczyt części środkowej zwieńczony półkolistym profilowym gzymsem z kliniec, pod którym okulus, poniżej płycina wydzielona lizenami zwieńczona łukiem kotarowym, narożniki opilastrowane ze sterczynami wyprowadzonymi ponad połac dachu. Silnie zaakcentowane podziały wertykalne za pomocą lizen. Elewacja północna przysłonięta współczesną dobudówką. Wnętrze przekształcone przez powojenne adaptacje. Budynek magazynowy stanowi przykład zabudowy przemysłowej z początku XX wieku.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków spośród obiektów zabudowy mieszkaniowej:

- dom ul. Plac Wolności 10 (wpis do rejestru WKZ nr 1320),
- dom ul. Sikorskiego 5 (wpis do rejestru WKZ nr 734), zbudowany pod koniec XVIII w., usytuowany kalenicowo do drogi. Wolnostojący, zbudowany na planie prostokąta w konstrukcji drewnianej, odeskowany na podmurówce z kamienia polnego. Budynek parterowy z mieszkalnym poddaszem, częściowo podpiwniczony. Dach wysoki dwuspadowy z dwoma lukarnami od wsch. i zach., kryty dachówką holenderką. Szczyty odeskowane pionowo z listwami na styku desek. Pod okapem szczytu pn. fragment gzymsu ząbkowego. Elewacje boczne wieńczy drewniany profilowany gzyms okapowy wsparty na konsolach utworzonych z остатków belek stropowych. Na narożach budynku drewniane bonie. We wnętrzu budynku drewniane, belkowe stropy i zachowana drewniana klatka schodowa ze słupkami wolutowymi. Drzwi płycinowe z naświetlem na kutyh zawiasach.
- dom ul. Sikorskiego 9 (wpis do rejestru WKZ nr 1608), zbudowany w końcu XIX w. Budynek wolnostojący zbudowany na planie wydłużonego prostokąta o konstrukcji ryglowej wypełnionej cegłą licową, na kamiennej otynkowanej podmurówce. Budynek jest częściowo podpiwniczony. Budynek parterowy z mieszkalnym poddaszem, więźba dachowa krokwiowo-płatwiowa. Dach dwuspadowy stromy, kryty dachówką holenderką. Okap wysunięty, pod nim drewniany gzyms uskokowy. Elewacja frontowa 4 osiowa asymetryczna, szczyt odeskowany pionowo, ściana parteru współcześnie szalowana deskami w układzie pionowym. Drzwi frontowe w 2 osi od wschodu. Szczyty oszalowane deskami i olistwowane. W każdym szczycie po 1 oknie doświetlającym poddasze. Stolarka okienna krosnowa, dwuskrzydłowa, 2 i 4 połowa. Drzwi jednoskrzydłowe płycinowe. Wnętrze budynku znacznie przebudowane o zachowanym ogólnie układzie dwutraktowym z drewnianymi schodami z balustradą z tralek w trakcie pn.
- dom ul. Sikorskiego 14 (wpis do rejestru WKZ nr 1585), zbudowany ok. poł. XIX w., usytuowany kalenicowo do drogi w ciągu XIX-wiecznej zabudowy szczytowej ulicy. Wolnostojący zbudowany na planie prostokąta w konstrukcji zrębowej na podmurówce

oszalowanej deskami. Naroża domu oszalowane drewnianymi listwami naśladowymi boniowanie. Budynek parterowy z mieszkalnym poddaszem, więźba dachowa krokwiowo – płatwiowa ze stolcami. Dach dwuspadowy z wystawką w części frontowej, kryty dachówką holenderką. Okap dość znacznie wysunięty, pod nim ozdobnie zaciosane końcówki krokwi. Elewacja frontowa 6 osiowa asymetryczna z drzwiami wejściowymi na 3 osi od wschodu. Wszystkie okna elewacji frontowej wymienione na okna witrynowe. Elewacja tylna 4 osiowa, drzwi wejściowe na 2 osi od zach. Elewacja wschodnia 1 osiowa, elewacja zachodnia 2 osiowa. Szczyty oszalowane deskami i olistwowane, 3 osiowe. Okna prostokątne, obwiedzione drewnianymi opaskami, zwieńczone profilowanymi naczółkami. Okna dwuskrzydłowe 4 i 6 polowe. Wnętrze budynku znacznie przebudowane o zachowanym ogólnie układzie dwutraktowym z drewnianymi schodami jednobiegowymi i stropami belkowymi.

- dom ul. Wejhera 2 (wpis do rejestru WKZ nr 1322).

Obiekty infrastrukturalne wpisane do rejestru zabytków:

- Most drogowy zwodzony na rzece Tudze w ciągu ul. Sikorskiego (wpis do rejestru WKZ nr 1534). Most zwodzony o konstrukcji betonowo–stalowej wybudowany w 1936 r. Obiekt powstał na miejscu poprzedniego o podobnej konstrukcji. Do lat 70–tych XX wieku rzeka była żeglowna o czym świadczą między innymi spichlerz, pomosty cumownicze oraz przystań żeglarska. Aby mogły przepłynąć jednostki pływające most był podnoszony po czym opuszczany. Mechanizm podnosił i opuszczał most w ciągu 3 minut. Obecnie most jest używany jedynie dla transportu samochodowego oraz ruchu pieszego.

6.2.2. Struktura własności

Przynależność dużej części nieruchomości położonych w obszarze rewitalizacji do Gminy Nowy Dwór Gdański pozwala zagospodarować nieruchomości na cele publiczne. Nie występuje potrzeba wykupu bądź wywłaszczenia nieruchomości niezbędnych dla potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz innych interesariuszy.

6.2.3. Komunikacja

Obszar rewitalizacji stanowi centralną część miasta i posiada w związku z tym dogodną lokalizację stosunku do pozostałych obszarów miasta. Jednocześnie, obszar rewitalizacji koncentruje na swoim terenie, bądź znajduje się w pobliżu większości ważnych dla obiektów i obszarów. Miasto Nowy Dwór jest miastem kompaktowym, dostępnym pieszo, co stanowi jego atut.

7. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji – sfera środowiskowa

7.1. Problemy i negatywne zjawiska środowiskowe

7.1.1. Wielkość niskich emisji

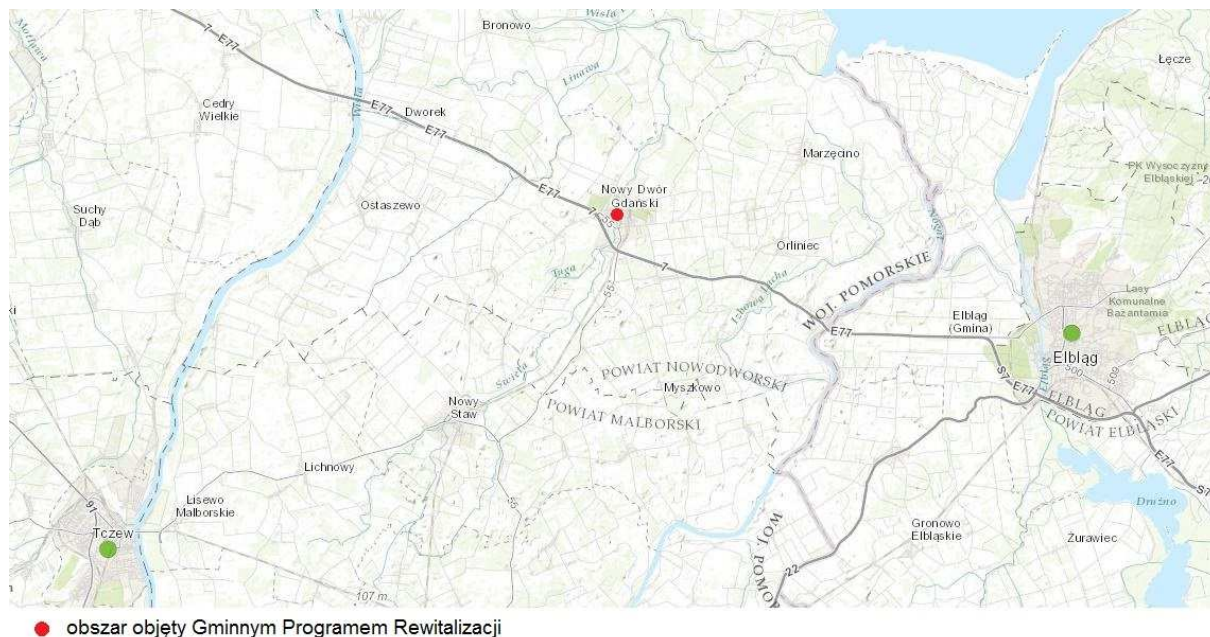
Dane zgromadzone w punktach pomiarowych najbliższych obszarowi rewitalizacji wykazują bardzo dobrą jakość powietrza:

- 0–50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ dla SO_2

Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa

- 0–2 mg/m³ dla CO
- 0–40 µg/m³ dla NO₂

Niemniej jednak w obszarze rewitalizacji czystość powietrza nie stanowi atutu obszaru rewitalizacji. Na obszarze rewitalizacji znajduje się wiele emiterów. Spośród nich najbardziej odczuwalne są piece opalane węglem i drewnem oraz ruch samochodowy. Do stanu powietrza przyczynia się również spalanie śmieci oraz emisja spalin z ciepłowni, która wymaga modernizacji. Szczególnie wyczuwalne pogorszenie jakości powietrza można zanotować w sezonie grzewczym.

Rysunek 16. Poziom czystości powietrza dla zanieczyszczeń: SO₂, CO oraz NO₂ w najbliższych Nowemu Dworowi Gdańskiemu punktach pomiarowych⁶

7.1.2. Zagrożenia powodziowe

Obszar rewitalizacji z uwagi na położenie w sąsiedztwie rzeki Tugi jest bezpośrednio narażony na niebezpieczeństwo powodzi. Fragmenty terenów położonych przy północnej i południowej granicy opracowania są zagrożone w najwyższym stopniu.

⁶ Dane z Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska aktualne na 22.08.2016 r.

Rysunek 17. Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie – wynosi raz na 100 lat⁷

W wyniku powodzi narażony na zalanie zostanie prawie cały obszar rewitalizacji. Część obszaru rewitalizacji leży w zasięgu wody stuletniej i był w przeszłości bezpośrednio dotknięty powodzią w związku z ponadnormatywną wysokością wód w rzekach. Obecnie trwają prace nad zabezpieczeniem Nowego Dworu Gdańskiego przed zjawiskiem powodzi. Niemniej jednak na negatywne konsekwencje w wyniku powodzi jest ciągle narażone środowisko naturalne, dziedzictwo kulturowe, jak i ludność oraz mienie.

7.2. Potencjał środowiskowy obszaru rewitalizacji

7.2.1. Rzeka Tuga

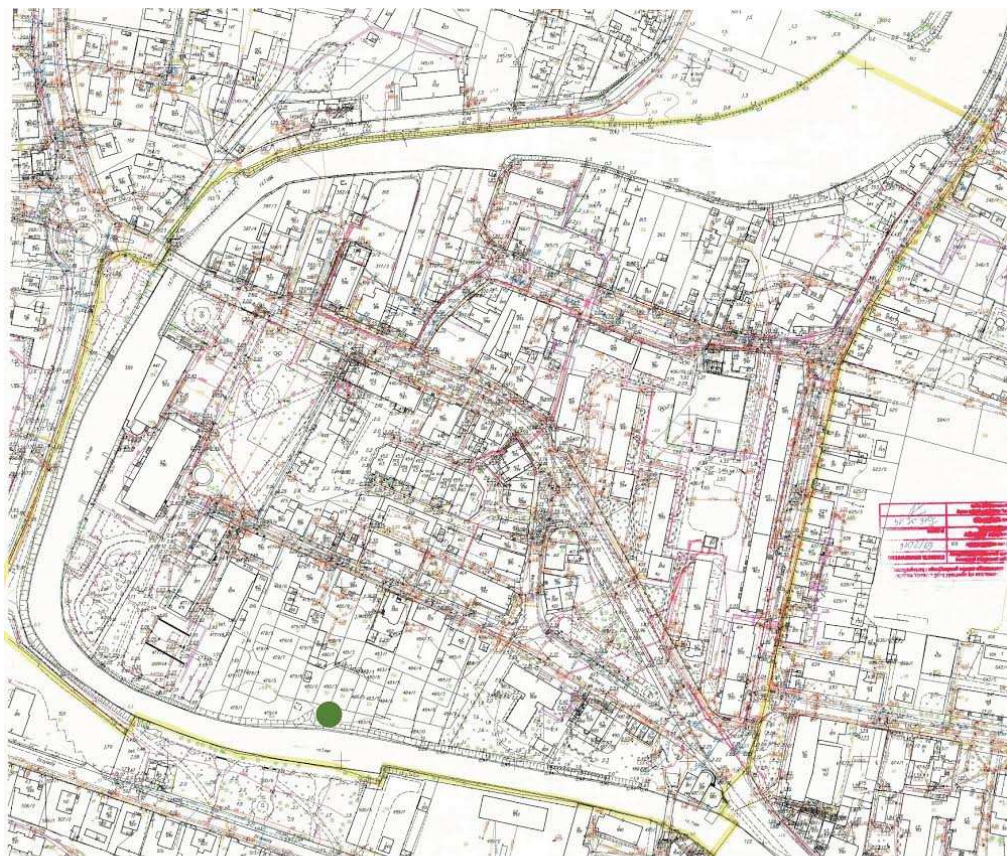
Przepływająca przez obszar rewitalizacji rzeka Tuga stanowi wartościowy element środowiska przyrodniczego. Jej znaczenie przyrodnicze, krajobrazowe, turystyczne oraz rekreacyjne stanowi o ogromnej wartości dla lokalnej społeczności.

7.2.2. Pomnik przyrody

W obrębie niezagospodarowanych terenów przy Tudze przy południowej granicy obszaru rewitalizacji znajduje się pomnik przyrody.

⁷ Dane z Informatycznego Systemu Osłony Kraju (ISOK) aktualne na 2.09.2016 r.

Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa

— granice opracowania ● pomnik przyrody

Rysunek 18. Lokalizacja pomnika przyrody w obrębie obszaru rewitalizacji

8. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji – sfera techniczna

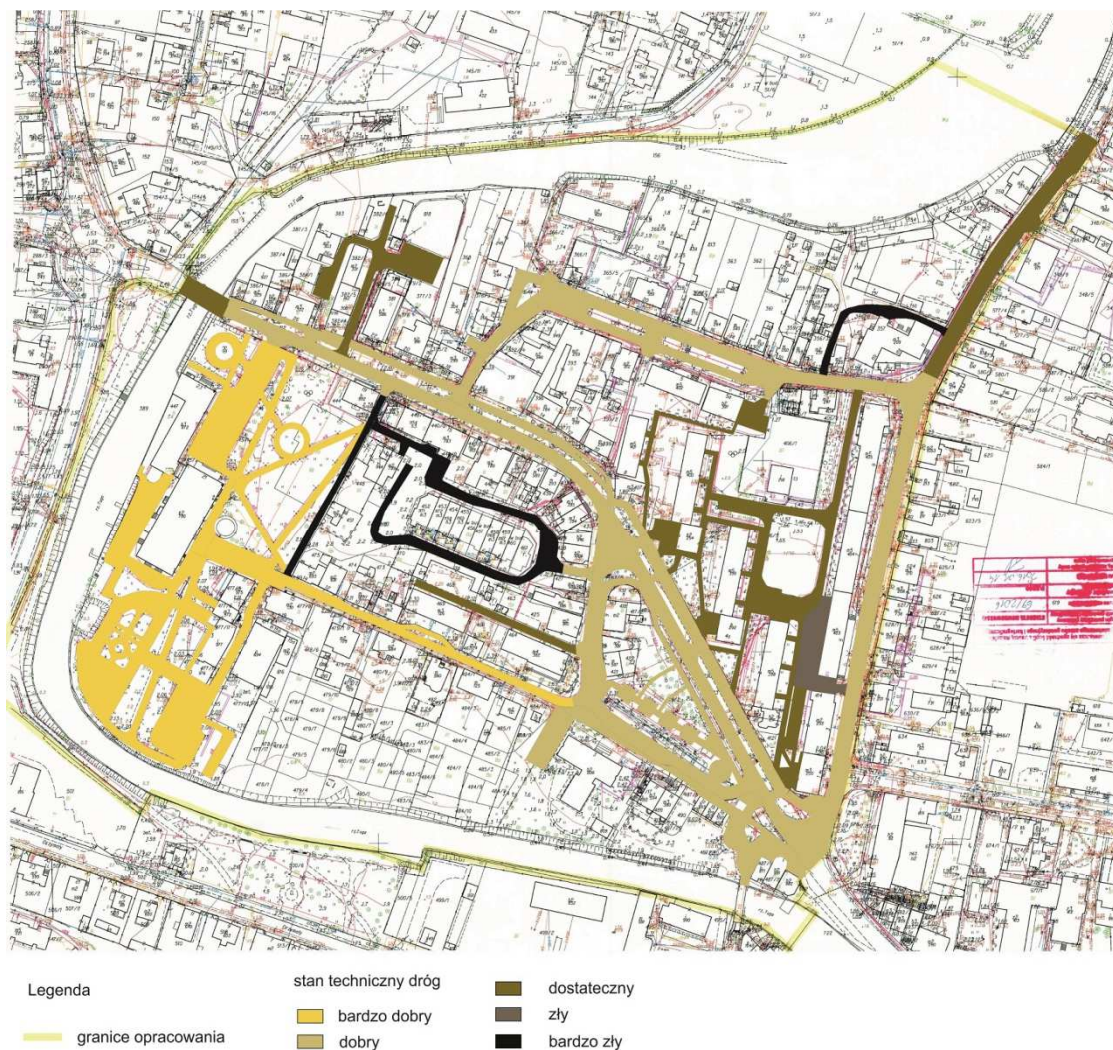
8.1. Problemy techniczne

8.1.1. Stan infrastruktury drogowej i technicznej

Stan techniczny dróg i jezdni na obszarze rewitalizacji jest w większości zadowalający. Duża część nawierzchni została wyremontowana. Natomiast ulice Miłosza, Wąska i Przechodnia oraz inne drogi wewnętrzne wymagają modernizacji, zagospodarowania bądź budowy. W niedostatecznym stanie jest część ulicy Obrońców Westerplatte, a w szczególności ciągi piesze przy niej.

Duża część mieszkańców jako środek lokomocji wykorzystuje rower i mimo średnio intensywnego ruchu jazda samochodem po ulicach jest możliwa, to widocznym problemem jest brak udogodnień dla rowerzystów. Na obszarze rewitalizacji brakuje stojaków rowerowych, jak również zorganizowanych miejsc odpoczynku z ławką. Na załączonej poniżej mapie przedstawiono w pięciostopniowej skali stan techniczny infrastruktury drogowej.

Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa

Rysunek 19. Stan techniczny infrastruktury drogowej i ciągów pieszych na obszarze rewitalizacji

Na obszarze rewitalizacji znajduje się ciepłownia mieszcząca się przy Spółdzielni Mieszkaniowej w Nowym Dworze Gdańskim (Plac Wolności 5a). Ciepłownia do opalania wykorzystuje węgiel, co przyczynia się do nadmiernego poziomu niskich emisji w otoczeniu. Jej stan techniczny można ocenić jako wymagający modernizacji ze względu na emisję spalin. Fragmenty istniejącej sieci ciepłowniczej są nieczynne. Zaleca się rozprzestrzenienie zakresu świadczenia usług ciepłowni na budynki w obszarze rewitalizacji, które generują duże wskaźniki niskiej emisji.

Pozostałe systemy infrastruktury technicznej są w większości w zadowalającym stanie. Należy je jednak rozbudować, zmodernizować oraz zbudować w przypadku pojawienia się nowych inwestycji na obszarze. Stan infrastruktury należy stale monitorować, by dostosowywać ją do nowych potrzeb użytkowników.

Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa

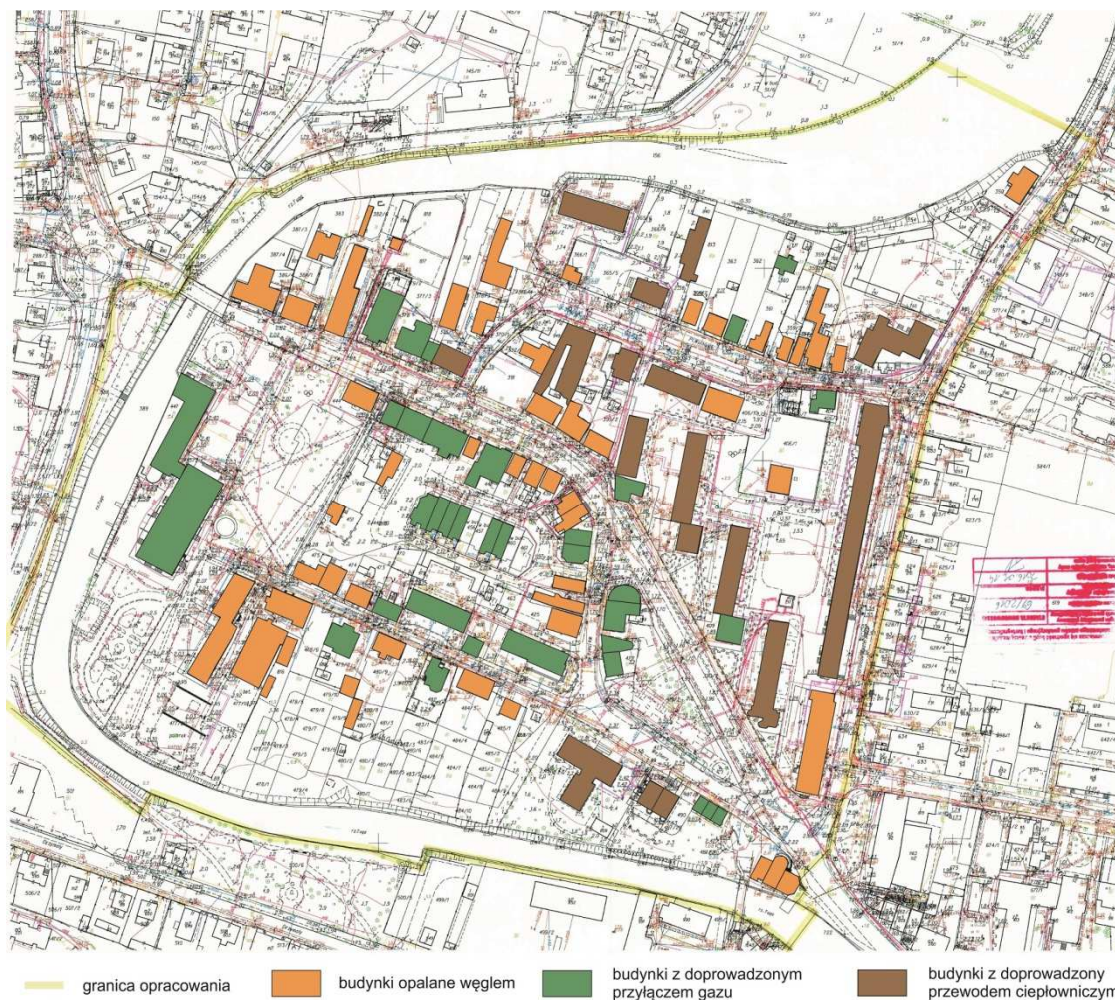

Rysunek 20. Lokalizacja budynku ciepłowni przy Spółdzielni Mieszkaniowej w Nowym Dworze Gdańskim

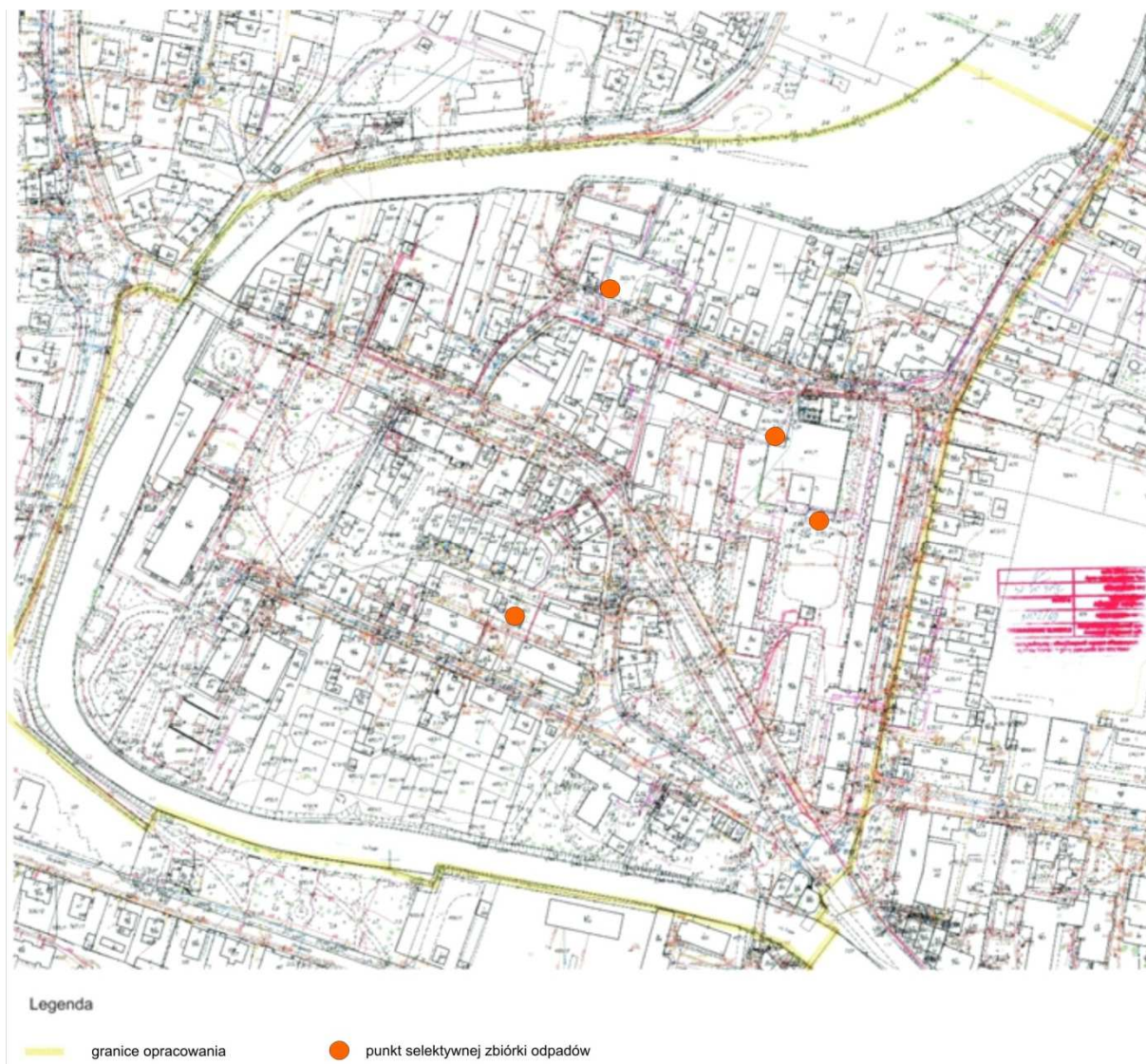
Rysunek 21. Widok na ciepłownię od strony południowej

Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa

Rysunek 22. Podział budynków ze względu na sposób ogrzewania

Na obszarze rewitalizacji widoczny jest brak odpowiedniej ilości zbiorników do segregowania odpadów. Istniejące miejsca gromadzenia odpadów w sposób selektywny znajdują się głównie w północno-wschodnim fragmencie obszaru rewitalizacji. Zauważalnym problemem są nielegalne składowiska odpadów. Można zaobserwować zjawisko porzucania śmieci, w tym wielkogabarytowych, na niemalże całym odcinku nabrzeży rzeki Tugi na obszarze rewitalizacji.

Rysunek 23. Miejsca selektywnej zbiórki odpadów na obszarze rewitalizacji

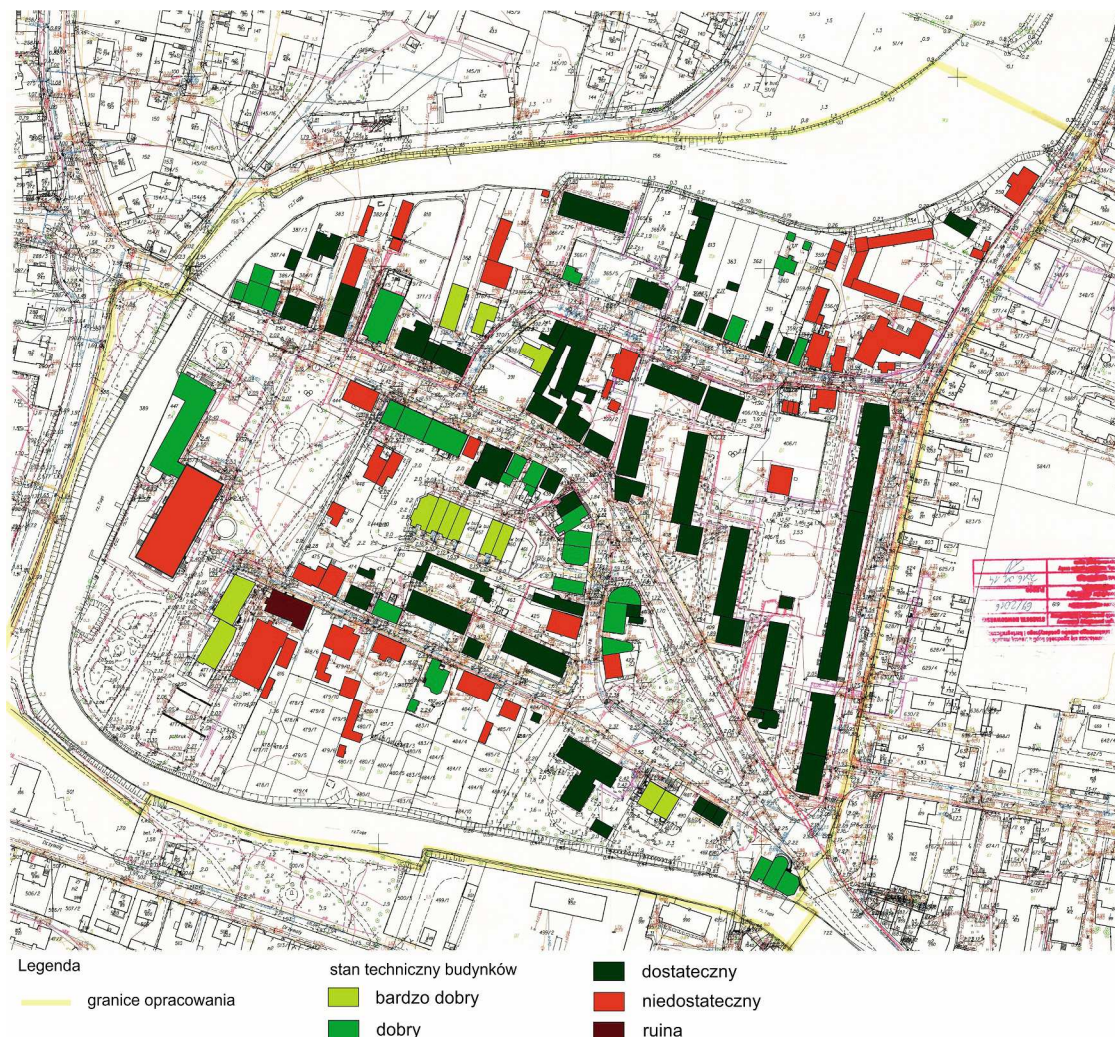
8.1.2. Stan techniczny budynków

Obszar rewitalizacji cechuje eklektyczność i umiarkowana skala zabudowy. Obok budynków wyremontowanych i odnowionych znajdują się obiekty w złym stanie technicznym, które wymagają termomodernizacji i kompleksowych remontów. Charakterystyczne dla obszaru rewitalizacji jest przetasowanie różnych form zabudowy i brak spójności architektonicznej, zaburzające ład przestrzenny. Około 50 % obiektów jest w akceptowalnym stanie technicznym, jednak brakuje im ostatecznego wykończenia. Ze względu na fakt, iż duża część nieruchomości stanowi mieszkania komunalne, a ich właściciele posiadają zaległości czynszowe, przeprowadzenie remontów i modernizacji jest często ogromnym wyzwaniem finansowym. Problematicznym jest często utrzymanie w dostatecznym stanie części wspólnych, w tym: dachów, elewacji, fundamentów i klatek schodowych.

W niedostatecznym stanie technicznym znajduje się duży ośrodek użyteczności publicznej – Żuławski Ośrodek Kultury. Jako obiekty użyteczności publicznej o istotnym znaczeniu dla

Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa

mieszkańców obszaru rewitalizacji wymaga pilnego remontu, modernizacji oraz dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Rysunek 24. Stan techniczny budynków na obszarze rewitalizacji

8.2. Potencjał techniczny obszaru rewitalizacji

8.2.1. Stan infrastruktury drogowej i technicznej

Szczególnie pozytywnie na tle dróg obszaru rewitalizacji wyróżnia się ulica Kopernika, której nawierzchnię stanowi kostka brukowa, a wysokość chodnika została prawie zrównana z jezdnią, co nadaje jej szczególnego, dostosowanego do ruchu pieszego, charakteru. Ponadto na ulicy Kopernika można zauważyć zmniejszony ruch, co dodatkowo podnosi jakość przestrzeni. W pobliżu Starostwa Powiatowego oraz Żuławskiego Ośrodka Kultury, a także przy ulicy gen. Władysława Sikorskiego powstały ścieżki spacerowe. Przy ulicy Sikorskiego znajduje się także droga rowerowa. Stanowi ona załączek zorganizowanego systemu dróg rowerowych.

8.2.2. Wyposażenie budynków w media

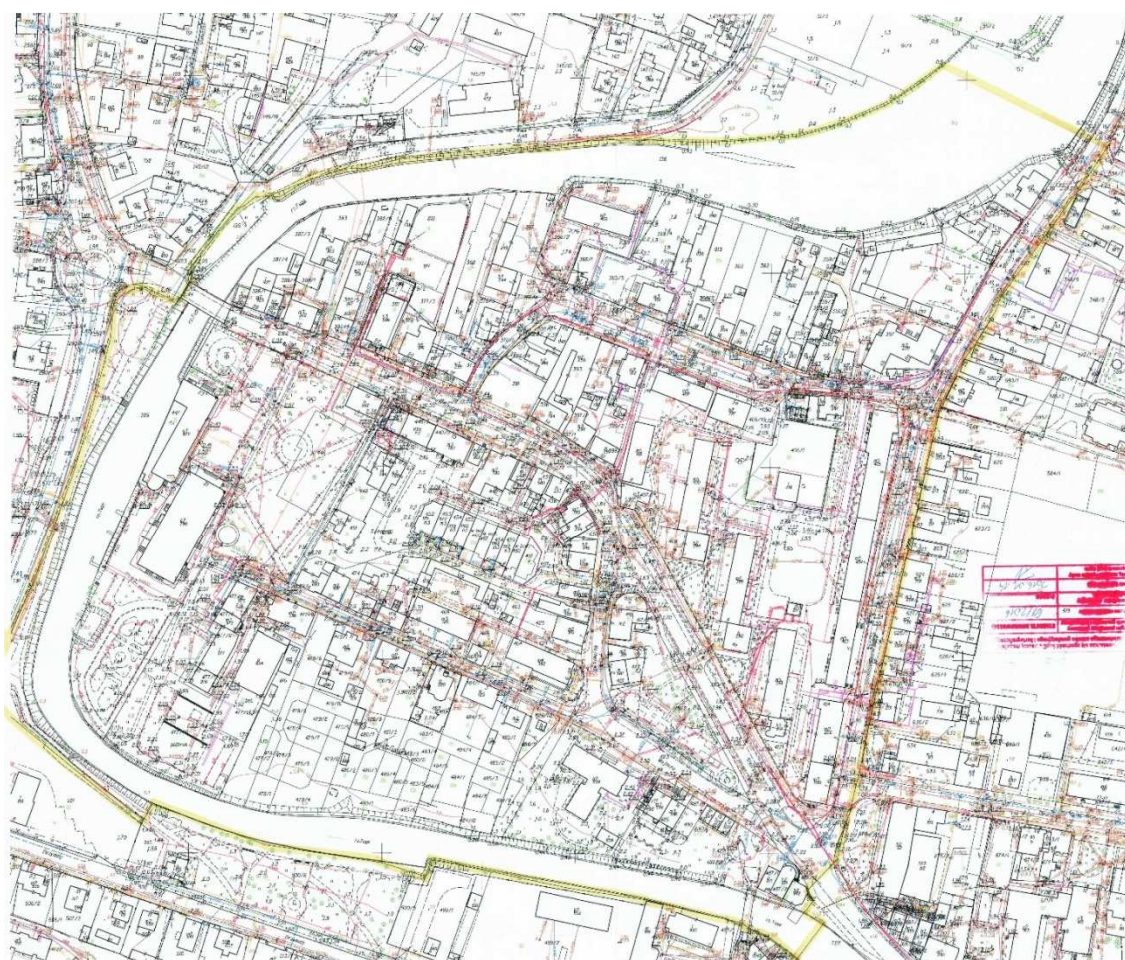
Na obszarze rewitalizacji znajdują się sieci:

- wodociągowa

Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa

- kanalizacji sanitarnej
- kanalizacji deszczowej
- gazowa
- ciepłownicza
- telekomunikacyjna
- elektroenergetyczna
- telewizji kablowej
- internetowa

Budynki znajdujące się w obrębie opracowania, ze względu na swoje położenie w centrum miasta Nowy Dwór Gdański, są wyposażone we wszystkie podstawowe media bądź posiadają możliwość przyłączenia się do sieci.

Legenda

— granice opracowania

Rysunek 25. Wyposażenie w media obszaru rewitalizacji

9. Podsumowanie

9.1. Analiza SWOT

Tabela 1. Analiza SWOT

SFERA SPOŁECZNA		
	MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
WEWNĘTRZNE	- Dobrze działające stowarzyszenia i organizacje pozarządowe - Duże zainteresowanie wolontariatem wśród młodzieży - Lokalizacja znaczących instytucji kulturowych na obszarze, w tym Żuławskiego Ośrodka Kultury - Koncentracja instytucji publicznych	- Niskie dochody mieszkańców - Zubożenie znaczącej części mieszkańców - Starzejąca się społeczność - Niskie poczucie tożsamości lokalnej i zaangażowania społecznego - Niedostateczne umiejętności współpracy organizacji pozarządowych - Ograniczony dostęp do poradnictwa psychologicznego oraz prawnego - Niewykorzystany potencjał Żuławskiego Ośrodka Kultury - Niski poziom bezpieczeństwa - Wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej
	SZANSE	ZAGROŻENIA
ZEWNĘTRZNE	- Zmiany postaw społecznych, wzrost aktywności społecznej - Wzrost aktywności edukacyjnej, kulturalnej - Integracja rodzin oraz społeczna - Malejący poziom bezrobocia	- Postępujące ubożenie społeczeństwa a wraz z nim rozwój zjawisk patologicznych - Niewystarczająca liczba miejsc pracy na rynku - Niedostateczny dostęp do specjalistycznej opieki lekarskiej - Niewystarczająca ilość miejsc rozrywki, rekreacji - Niewystarczający poziom edukacji w mieście
SFERA GOSPODRACZA		
	MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
WEWNĘTRZNE	- Lokalizacja obszaru w centralnej części miasta powiatowego - Koncentracja usług na obszarze rewitalizacji - Lokalizacja Cechu Rzemiosł Różnych na obszarze rewitalizacji - Potencjał turystyczny	- Duży stopień bezrobocia - Niski poziom przedsiębiorczości - Niedostateczna ilość usług opiekuńczych
	SZANSE	ZAGROŻENIA
ZEWNĘTRZNE	- Współpraca samorządowa w ramach Obszaru Metropolitalnego Gdańsk – Gdynia – Sopot - Położenie w regionie atrakcyjnym turystycznie - Zwiększone zainteresowanie ofertą turystyczną kraju - Przynależność gminy do Obszaru Funkcjonalnego Żuławy - Wsparcie lokalnej przedsiębiorczości - Przygotowanie oferty inwestycyjnej dla inwestorów i budowy miejsc pracy, zwiększenie możliwości gospodarczych na obszarze rewitalizacji	- Sezonowość turystyki - Migracje (odpływ) części społeczeństwa, - Brak współpracy między decydentami i użytkownikami obszaru rewitalizacji - Brak wsparcia lokalnych inicjatyw - Brak kapitału - Likwidacja podmiotów gospodarczych - Niedoinformowanie w zakresie możliwości wsparcia działalności gospodarczej - Niezaradność proceduralna - Niskie wykształcenie lub niedostosowane do potrzeb rynku

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA, ŚRODOWISKOWA, TECHNICZNA		
	MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
WEWNĘTRZNE	- Centralne położenie względem miasta i gminy oraz powiatu - Lokalizacja instytucji o charakterze ponadlokalnym w obszarze rewitalizacji - Korzystne połączenia komunikacyjne z regionem - Sąsiedztwo rzeki Tugi - Dobry stan techniczny większości dróg - Duża ilość terenów gminnych - Koncentracja atrakcyjnych obiektów zabytkowych	- Zły stan techniczny części budynków, a w szczególności ich części wspólnych - Brak spójności przestrzennej - Bariery architektoniczne w przestrzeniach publicznych - Niezagospodarowane obszary przy rzece Tudze - Wymagająca modernizacji ciepłownia - Zdegradowane tereny i obiekty - Nieczytelnie granice przestrzeni prywatnych i publicznych - Zagrożenie powodziowe - Niewystarczająca ilość pojemników selektywnej zbiórki odpadów
	SZANSE	ZAGROŻENIA
ZEWNĘTRZNE	- Położenie w regionie atrakcyjnym turystycznie - Zwiększone zainteresowanie ofertą turystyczną kraju - Rozwijająca się infrastruktura wodna	- Sąsiedztwo innych obszarów problemowych - Niewystarczająco rozwinięta sieć ścieżek rowerowych i pieszych w Nowym Dworze Gdańskim

9.2. Hierarchizacja problemów i zjawisk kryzysowych i sposób wykorzystania potencjału obszaru rewitalizacji w rozwiązywaniu problemów

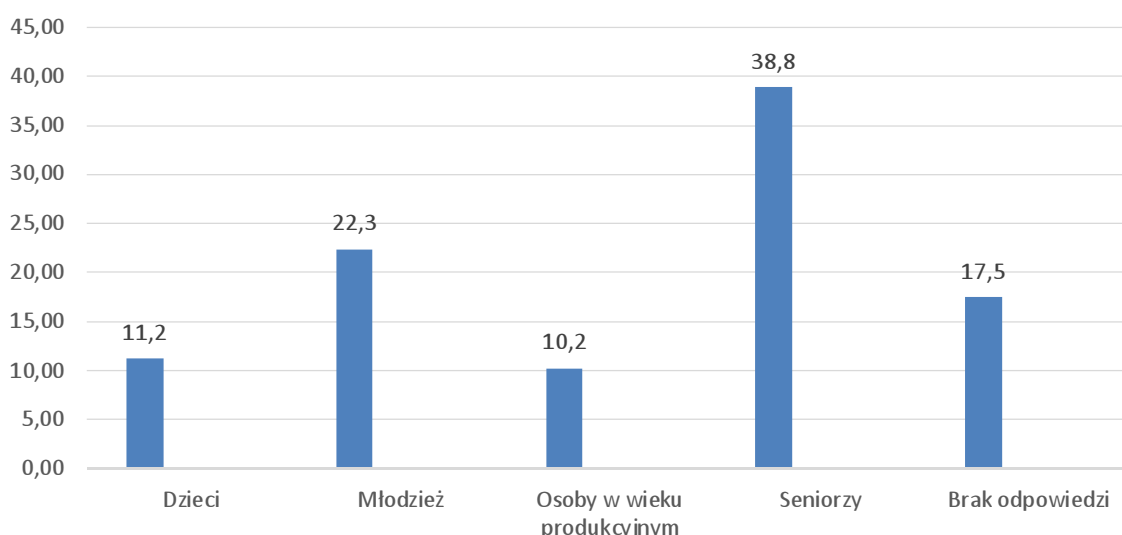
9.2.1. Sfera społeczna

Poniżej zestawiono społeczne problemy i zjawiska kryzysowe w kolejności ważności oraz sposób wykorzystania potencjału obszaru rewitalizacji do poprawy jego sytuacji. W kolejnych punktach opisane zostały działania z innych sfer, które w sposób nierozwalny wiążą się z problemami społecznymi.

9.2.1.1. Przeciwdziałanie zagrożeniu wykluczeniem społecznym

Z uwagi na występujące na obszarze rewitalizacji zjawiska kryzysowe stanowiące o wysokim ryzyku wykluczenia społecznego takie jak: ubóstwo i bezrobocie, podeszły wiek, niepełnosprawność, samotność, niskie wykształcenie, uzależnienie od alkoholu, niezbędne są działania które mają na celu przeciwdziałanie poszczególnym czynnikom. Pomimo podjętych dotychczas działań, w tym Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Powiatowego Urzędu Pracy, zdiagnozowanych problemów nie udało się wyeliminować. Zakładając, że stopień i złożoność problematyki społecznej obszaru rewitalizacji wymaga dłuższego okresu rozwiązania sytuacji kryzysowej, należy dalej prowadzić działania o charakterze pomocowym. Jednakże z uwagi na podziały odpowiedzialności instytucji i specjalistyczne zakresy działań skutkujące fragmentaryzacją działań na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem wskazane jest podjęcie działań mających na celu rozwiązanie problemów występujących na obszarze rewitalizacji w sposób kompleksowy.

Aby kompleksowo rozwiązywać problemy lokalnej społeczności wskazane jest objęcie pomocą całych rodzin (ponad 100 rodzin wymaga wsparcia), z powodu występowania często kilku czynników kryzysowych w rodzinie. Ubóstwo w rodzinach obszaru rewitalizacji jest wynikiem występowania bezrobocia wynikającego z niemożności podjęcia pracy na przykład w wyniku niepełnosprawności czy wielodzietności. Nieumiejętność radzenia sobie z problemami gospodarstw domowych spowodowana jest zarówno niepełnym składem rodziny, jak również samotnością w wieku emerytalnym. W takich przypadkach zaoferowanie pomocy w postaci świadczeń lub programów na aktywizację gospodarczą jest niewystarczające. Należy podjąć się rozwiązania problemów rodzin w sposób kompleksowy, poprzez wskazanie rodzinom różnych strategii radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, możliwości integracji z innymi osobami i pomocy sąsiedzkiej. W takich sytuacjach potrzebna jest pomoc dotycząca sposobów organizacji życia i radzenia sobie, często niezbędna jest pomoc psychologiczna, wsparcie edukacyjne i pomoc w nawiązaniu kontaktów sąsiedzkich, kontaktów z rodzinami o podobnych problemach, w szczególności w zakresie organizacji życia w przypadku występowania chorób takich jak na przykład Alzheimer, demencja i inne. Również sami mieszkańcy obszaru rewitalizacji wskazali seniorów jako grupę wymagającą wsparcia (38,8 %).

Rysunek 26. Grupy wymagające wsparcia z uwzględnieniem wieku według respondentów

Z analizy aktywności społecznej wynika, że niedostateczna jest znajomość oferty pomocy dostępnej dla obszaru rewitalizacji, jak również zasad starania się o dofinansowania czy wsparcie. Stąd koniecznym wydaje się przekazanie lokalnej społeczności, w szczególności rodzinom znajdującym się w sytuacji kryzysowej, wsparcia (informacja i edukacja) pozwalającego na godne, samodzielne wychodzenie z trudnych sytuacji.

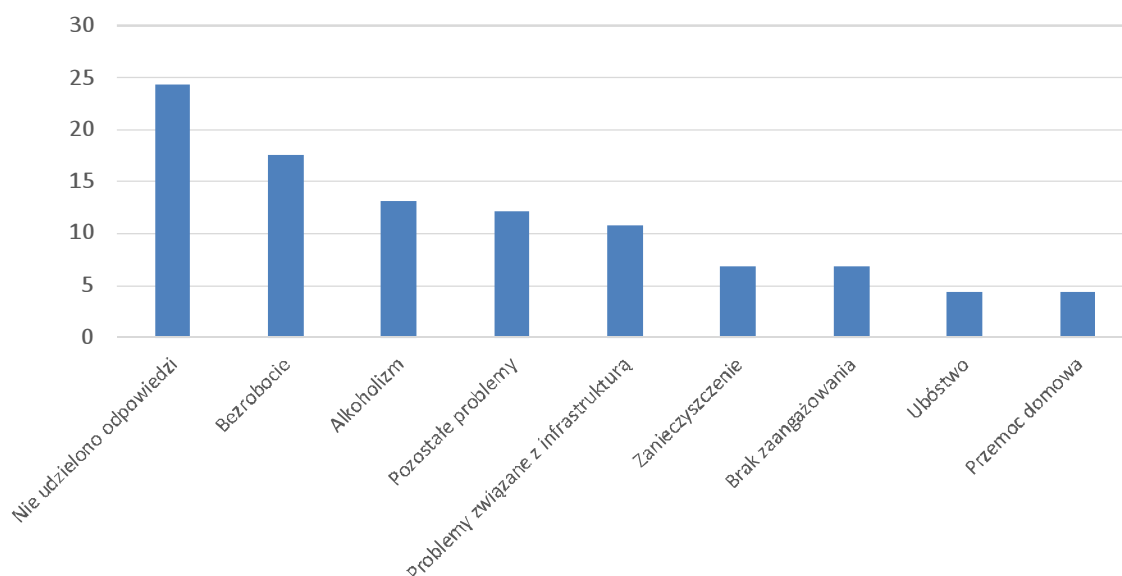
Obecność na omawianym terenie Żuławskiego Ośrodka Kultury stanowi o potencjale obszaru rewitalizacji. Dotychczasowe działania instytucji kulturalnych umożliwiły mieszkańcom aktywny udział w życiu kulturalnym w tym ośrodku. ŻOK może stać się doskonałym miejscem świadczenia usług społecznych, pobudzając życie społeczne, wspomagając budowanie relacji między członkami rodzin wymagającymi wsparcia i inicjując aktywizację obywateli. Może stanowić doskonałe miejsce dla integracji mieszkańców, niedostatecznej w dzisiejszych warunkach. W oparciu o reputację miejsca i już zbudowane relacje z mieszkańcami, może skutecznie

oddziaływać na środowisko lokalne i zachęcić do skorzystania z oferowanej w ramach rewitalizacji pomocy.

Miejsce to dla potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych wymaga podjęcia prac budowlanych i wprowadzenia stosownych udogodnień.

W opinii mieszkańców obszaru rewitalizacji zauważalne problemy mieszkańców obszaru rewitalizacji to: brak miejsc pracy, bezrobocie związane z charakterystyką regionu (17,5 %) oraz alkoholizm (13,1 %).

Kolejnymi ze wskazywanych problemów były: ogólny brak zaangażowania mieszkańców obszaru w życie społeczne, kulturalne i zawodowe (6,79 %). Rzadziej wymienianymi problemami były ubóstwo oraz przemoc domowa (po 4,4 %). Z opinii publicznej można wywnioskować, że część problemów społecznych, w szczególności tych ostatnich, jest często ukrywana i traktowana jako wstydliva. Rozwiązywanie tego typu problemów winno następować z zachowaniem dyskrecji i w pełnym szacunku dla osób, którym pomoc jest udzielana.

Rysunek 27. Problemy społeczne zaobserwowane przez respondentów

9.2.1.2. Aktywizacja społeczna

Ważnym elementem w przeciwdziałaniu postępującej degradacji społecznej oraz w postępowaniach mających na celu poprawę sytuacji społecznej, jest współdziałanie z organizacjami pozarządowymi, w tym z fundacjami i stowarzyszeniami. Badania pokazują, że społeczność lokalna nie jest aktywna i nie angażuje się w podejmowanie decyzji dotyczących ich najbliższego otoczenia. Obojętność może wynikać z poczucia małej skuteczności włączania się w podobne działania. Może też być spowodowana brakiem perspektywy zmian. Organizacje pozarządowe i grupy aktywistów mają szansę ożywić społecznie mieszkańców. Poprzez prowadzenie działań związanych z edukacją, kulturą i rozrywką i włączanie w nie różne grupy społeczne i wiekowe z obszaru rewitalizacji można wzmacniać więzi i zaufanie społeczne. Istnieje szansa na zaangażowanie w działania seniorów oraz niepełnosprawnych, którzy obecnie są

marginesem życia społecznego ze względu chociażby na bariery architektoniczne w przestrzeniach publicznych. Aktywizacja różnych grup społecznych może przyczynić się to zbudowania kapitału społecznego i zawiązywania relacji społecznych, które będą miały swoje odzwierciedlenie we wspólnych działaniach na rzecz społeczności lokalnej.

9.2.1.3. Edukacja

Do najistotniejszych potrzeb w zakresie edukacji należy zaliczyć możliwość doksztalcania się i zwiększania swoich kwalifikacji. Pracodawcy poszukują osób posiadających ukierunkowane umiejętności, dlatego też niezbędna dla lokalnej społeczności jest sposobność rozwoju i zdobywania nowych kompetencji, które pomogą im znaleźć lub stworzyć satysfakcjonujące miejsce zatrudnienia.

W zakresie edukacji niezbędne są działania na rzecz dzieci i młodzieży, w szczególności dodatkowe zajęcia dla uczniów nefaworyzowanych społecznie i zagrożonych wykluczeniem, by ich szanse na prowadzenie wysokiej jakości życia wzrastały. Powinny to być działania włączające dzieci z rodzin wykluczonych, zagrożonych ubóstwem, tak aby czuły się na równi z innymi i uświadamiały się w przekonaniu, że mają duże szanse na osiągnięcie sukcesu jeżeli podejmą odpowiednie kroki w doskonaleniu się.

9.2.1.4. Przeciwdziałanie odpływowi ludności

W bliskości obszaru rewitalizacji brakuje dużych zakładów przemysłowych, a część z istniejących jest w fazie likwidacji. Fakt ten oraz szczególne położenie gminy i jej bliskość do dużych ośrodków miejskich sprawiają, że duża część społeczności poszukuje pracy poza granicami gminy, a tym samym saldo migracji rośnie. Wśród mieszkańców można zaobserwować niski poziom wykształcenia i kwalifikacji. Może być to związane z niedostatecznym dostępem do placówek oświaty lub brakiem aspiracji wśród mieszkańców. Osoby posiadające wyższe wykształcenie odebrane poza granicami gminy, zazwyczaj po ukończeniu nauki pozostają w większych miastach, gdzie mają szansę znaleźć pracę jako specjaliści. Chęć do zamieszkania w obszarze rewitalizacji, bądź do pozostania mieszkańcem obszaru rewitalizacji można określić jako pochodną zmian w przedmiotowym obszarze, w szczególności w sferze gospodarczej i przestrzenno – funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej. Przekształcenia obszaru rewitalizacji przez podniesienie atrakcyjności obszaru rewitalizacji mogą przyczynić się do zachowania odpowiedniej ilości mieszkańców dla prawidłowego funkcjonowania środowiska obszaru rewitalizacji.

9.2.1.5. Bezpieczeństwo

Brak bezpieczeństwa jest jednym z problemów zaistniałych na obszarze rewitalizacji. Stosunkowo wysoki odsetek przestępstw na obszarze, to przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece. Wskazane jest, by prowadzić działania mające na celu pomoc i wsparcie rodziny: m.in. poprzez zwiększenie kompetencji rodzicielskich, prowadzenie kampanii informacyjnych, edukacyjnych oraz kursów samoobrony. Osoby dotknięte daną problematyką mają również potrzebę zasięgnięcia opinii radcy prawnego, by odpowiednio przeciwdziałać karygodnym czynom, a w szczególności: przestępstwom przeciwko rodzinie i opiece.

9.2.2. Sfera gospodarcza

9.2.2.1. Ograniczanie bezrobocia

Bezrobocie wpływa na zubożenie rodzin, a jeśli jest długotrwałe – również na brak chęci działania oraz dalszych perspektyw do rozwoju i dokształcania się. Znaczący odsetek bezrobotnych uzyskało wykształcenie gimnazjalne lub niższe, co bezpośrednio wpływa na mniejszą elastyczność w doborze kariery. Mała ilość dużych przedsiębiorstw w okolicy obszaru rewitalizacji nie daje nadziei na zmniejszenie bezrobocia. Jednym z rozwiązań w takim przypadku jest podniesienie poziomu przedsiębiorczości w celu zaktywizowania mieszkańców gospodarczo oraz reintegracja zawodowa. Program rewitalizacji zakłada również pomoc w postaci poradnictwa psychologicznego, zwiększającego szansę na zmianę obecnego statusu.

Na potrzeby rozwiązywania problemów bezrobocia wynikającego z niedostosowania wykształcenia do rynku pracy, niedostatecznej ilości środków na rozpoczęcie własnej działalności, czy też innych przyczyn, oferowanych jest rokrocznie przez PUP wiele programów i dofinansowań. Dla członków rodzin objętych programem rewitalizacji niezbędne jest informowanie o możliwościach oraz kierowanie do właściwych instytucji i programów, aby w ten sposób umożliwić podjęcie pracy także osobom obecnie opiekującym się bliskimi. Analiza sytuacji gospodarczej wskazuje na brak zainteresowania mieszkańców zakładaniem własnych działalności gospodarczych i możliwości pozyskania dodatkowych funduszy na własną działalność lub też na brak dostatecznych informacji bądź strach przed dalszymi krokami. Często brak aktywności jest konsekwencją niewiedzy w zakresie poruszania się przepisach prawa.

9.2.2.2. Kreowanie warunków dla rozwoju gospodarczego

Obszar rewitalizacji posiada duży potencjał jako ośrodek powiatowy i gminny oraz jako ośrodek obsługi ruchu turystycznego. Do głównych walorów gospodarczych obszaru rewitalizacji należy dogodna lokalizacja w centrum miasta, sprzyjająca prowadzeniu działalności gospodarczej, a tym samym umożliwiającą poprawę warunków ekonomicznych. Dużym potencjałem jednostki jest także zlokalizowanie na obszarze rewitalizacji znacznej ilości obiektów usługowych generujących wzrost gospodarczy oraz duża liczba obiektów zabytkowych, dających możliwość zainwestowania. Ze względu na walory kulturowe obszaru i lokalizację w malowniczym położeniu nad rzeką Tugą, do wykorzystania pozostaje także potencjał turystyczny, w szczególności związany z wodą (żegluga, kajakarstwo). Wskazane jest wspieranie kreatywności mieszkańców obszaru rewitalizacji, w celu wzbogacania oferty usług, w tym turystycznych na obszarze rewitalizacji. Mieszkańcy obszaru rewitalizacji wskazują na potrzebę rozwoju usług gastronomicznych oraz innych opartych na lokalnych produktach, Gmina podejmuje działania mające na celu tworzenie marki turystycznej opartej na potencjale regionu Żuław, do których mogą zostać włączeni mieszkańcy obszaru rewitalizacji.

Przygotowanie nowych terenów pod lokalizację funkcji usługowych i mieszkaniowych może przysłużyć się zmniejszeniu bezrobocia. Istotnym dla prawidłowego rozwoju obszaru rewitalizacji jest kreowanie polityki w sposób dbający o interes osób niezamożnych i uwzględnienie ryzyka gentryfikacji obszarów rewitalizowanych.

9.2.3. Sfera przestrzenno – funkcjonalna

9.2.3.1. Podnoszenie atrakcyjności gospodarczej obszaru rewitalizacji

Mimo że obszar rewitalizacji zlokalizowany jest w centralnej części miasta i gminy oraz pełni funkcje mieszkaniowe, usługowe i administracyjne, na przestrzeni lat został zaniedbany i w jego obrębie nagromadziła się duża liczba konfliktów. Szczególnie widocznym deficytem na tym obszarze jest brak przestrzeni publicznych integrujących mieszkańców. Niedostatek życia miejskiego na obszarze rewitalizacji może wynikać również z amorficznych cech przestrzeni w obszarze rewitalizacji, na które składają się:

- brak spójności wizualnej, architektonicznej i urbanistycznej,
- przemieszanie przestrzeni publicznej z półprywatną,
- brak zagospodarowania przestrzeni wzdłuż rzeki Tugi,
- nieuporządkowany system parkowania, zagospodarowanie Placu Wolności jako parkingu,
- brak sieci przestrzeni publicznych umożliwiających aktywny, atrakcyjny wypoczynek dla młodzieży i osób aktywnych, jak również niedostatecznie zorganizowane przestrzenie umożliwiające organizację festynów, pikników czy spacerów,
- deficyt terenów zieleni urządzonej,
- zły stan techniczny budynków, konieczność termomodernizacji i remontów,
- niedostateczna ilość obiektów małej architektury,
- zaniedbane, niezagospodarowane podwórka.

Do innych problemów związanych z zagospodarowaniem terenu należą:

- niedostosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- zły stan techniczny ulicy Miłosza, Wąskiej i Przechodniej,
- niewystarczająca ilość powiązań obszaru rewitalizacji z drugą stroną rzeki i dworcem PKS.

Degradacja gospodarcza może przyczyniać się do degradacji przestrzennej i jednocześnie być jej efektem. Do istotnych czynników przestrzennych, mających wpływ na sytuację ekonomiczną na obszarze rewitalizacji można zaliczyć sposób przygotowania miejsca pod działalność gospodarczą, w tym pod względem atrakcyjności otoczenia. Obszary mało atrakcyjne w centrum małego miasta wpływają na brak zainteresowania ze strony potencjalnych inwestorów. W szczególności obszary, które wymagają wysokich nakładów finansowych, aby wytworzyć odpowiedni poziom atrakcyjności. Z kolei obszar rewitalizacji, będący ścisłym centrum miasta powiatowego, stanowi istotne ograniczenie dla działalności szkodliwej lub mało reprezentacyjnej mogącej funkcjonować w substandardowej przestrzeni. Występowanie na obszarze rewitalizacji obiektów wymagających gruntownych remontów tworzy patową sytuację, w szczególności kiedy gospodarka na obszarze rewitalizacji podobnie jak w całej gminie nie jest dostatecznie rozwinięta. Jednocześnie należy wskazać, że pomimo iż obszar rewitalizacji znajduje się w centrum miasta, brakuje na nim nowych terenów inwestycyjnych stwarzających możliwości dla potencjalnych inwestorów. Tereny inwestycyjne są przygotowywane i w oparciu o nie (tereny w rejonie ulicy Kościuszki) będzie przygotowana oferta inwestycyjna na obszarze rewitalizacji.

Malownicze rejonu nabrzeża Tugi, nie są zagospodarowane w sposób atrakcyjny i korzystny dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. Brak zagospodarowania, bądź zagospodarowanie

tymczasowe w postaci nieestetycznych garaży, jest niewątpliwie niewykorzystanym potencjałem miejsca, które mogłoby pełnić funkcje rekreacyjne oraz turystyczne. Dostęp tych miejsc z ogólnodostępnych przestrzeni publicznych jest utrudniony, co może być odczytywane jako bariera inwestycyjna. Zagospodarowanie terenów nad rzeką oraz dostosowanie ich do funkcji związanych z obsługą żeglarstwa i sportów wodnych może wpłynąć bezpośrednio na zwiększenie ilości klientów, a w konsekwencji na zainteresowanie inwestycjami, zwiększenie ilości miejsc pracy oraz podniesienie jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Niedostatecznie zagospodarowana przestrzeń usługowa znajduje się w centrum obszaru rewitalizacji, m.in. przy ul. Miłosza, gdzie właściciele budynków mieszkalnych nie są jednocześnie właścicielami podwórz z nimi sąsiadujących. Taki podział powoduje obojętność wobec ładu przestrzennego, co potęguje zjawisko dezorganizacji na obszarze. Jednym z rozwiązań może być dalsze zachęcanie mieszkańców do wykupu bądź dzierżawy terenu wokół budynków mieszkalnych i mieszkalno – usługowych. Do przeprowadzenia tego procesu niezbędne może się okazać wydzielenie dodatkowych działek w celu uporządkowania oraz unormowania obecnego zagospodarowania, do którego warto zachęcić mieszkańców osobiście. Również warto zagospodarować podwórze między budynkami spółdzielni, by zniwelować jego amorficzność. Wszystkie te działania mają znaczenie dla rozwoju gospodarczego obszaru rewitalizacji.

9.2.3.2. Zagospodarowanie przestrzeni publicznych i przestrzeni rekreacji codziennej

Obszar rewitalizacji posiada kilka przestrzeni publicznych wysokiej jakości. Natomiast w bezpośrednim sąsiedztwie wysokiej klasy obiektów występują obszary zdegradowane. W obszarze rewitalizacji brakuje ciągłości przestrzennej i jakościowej architektury i zagospodarowania terenu. Dla mieszkańców obszaru rewitalizacji brakuje przestrzeni prywatnych. Jedynymi mieszkańcami posiadającymi swoją prywatną przestrzeń są mieszkańcy zabudowań w północno zachodniej części Placu Wolności. Pozostali mieszkańcy obszaru rewitalizacji korzystają z zaniedbanego otoczenia zabudowy, terenów zdegradowanych nadrzecznych bądź z przestrzeni publicznej użytkowanej przez mieszkańców całego powiatu. Przestrzenie publiczne na obszarze rewitalizacji to głównie przestrzenie reprezentacyjne, nieuwzględniające potrzeb osób starszych, dzieci, aktywnej młodzieży. Dla tych grup mieszkańców obszar rewitalizacji nie oferuje terenów umożliwiających atrakcyjny wypoczynek i rekreację codzienną. Fakt ten może mieć wpływ na brak aktywności wśród mieszkańców i ich zaangażowania społecznego, integracji społecznej czy utożsamiania się z miejscem zamieszkania. Bariery architektoniczne nie wpływają pozytywnie na poczucie bezpieczeństwa oraz możliwość faktycznego korzystania z przestrzeni publicznych przez osoby z niepełnosprawnościami i osoby starsze oraz z małymi dziećmi.

Brak ładu przestrzennego sprawia, że wśród lokalnej społeczności zanika potrzeba poprawy ogólnej estetyki miejsca. Powyższe elementy są działaniami synergicznymi i sprawiają, że stan dysharmonii przestrzennej stale się pogłębia, potęgując poczucie bałaganu oraz bezradności wobec obszaru ulegającego wieloaspektowej degradacji.

9.2.3.3. Przygotowanie obszaru dla potrzeb starzejącego się społeczeństwa

Na obszarze poza bariera architektonicznymi identyfikuje się problemu braku dostatecznej ilości obiektów małej architektury, w tym ławek, koszy na śmieci oraz lamp ulicznych. Mała liczba

ławek powoduje, że mieszkańcy są w większej mierze przechodniami, a nie uczestnikami przestrzeni. Ta sytuacja również nie wpływa na zapewnienie bezpiecznego środowiska dla osób starszych i niepełnosprawnych, które mogłyby wykorzystywać takie elementy jako asekurację lub podzielić drogę na krótsze odcinki z przystankami. Z uwagi na zjawisko starzenia się społeczeństwa, należy przy każdej inwestycji na terenach publicznych uwzględniać potrzeby osób niepełnosprawnych, z problemami w poruszaniu się i osób starszych.

9.2.3.4. Ochrona dziedzictwa kulturowego

Potencjałami obszaru rewitalizacji są obiekty objęte ochroną konserwatorską, które należy otoczyć wsparciem, w celu zachowania walorów kulturowych. Uwypuklenie walorów obiektów zabytkowych będzie miało przełożenie na wiele aspektów, w tym na podniesienie walorów gospodarczych obszaru rewitalizacji, warunków zamieszkania oraz wartości obszaru rewitalizacji dla budowania kapitału społecznego.

9.2.4. Sfera techniczna

9.2.4.1. Warunki zamieszkania

Średni udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1970 r. w ogólnej ich liczbie wynosi 44,9 %. Wartość tego współczynnika zarówno w skali województwa (42,3 %), jak i miasta (13,8 %) jest mniejsza niż dla obszaru rewitalizacji. Znajduje się tutaj także duża liczba mieszkań komunalnych. Zjawisko to jest rozpatrywane jako problematyczne ze względu na nagromadzenie osób ubogich na małej powierzchni. W miejscach gdzie występuje problem ubóstwa nawarstwiają się problemy z utrzymaniem w odpowiednim stanie części wspólnych budynku – w tym elewacji, zadaszenia, fundamentów oraz klatek schodowych. Działania remontowo – modernizacyjne wspólnot mieszkaniowych, w tym termomodernizacja powinny być wspierane środkami zewnętrznymi. Odnowiona przestrzeń wspólna danego budynku wpływa nie tylko na polepszone warunki użytkowania, ale również na ogólny stan ładu przestrzennego na obszarze. Zabudowa w złym stanie technicznym oddziałuje niekorzystnie na percepcję terenu rewitalizacji. Na szczególną uwagę zasługują obiekty objęte ochroną konserwatorską, które pozostawione bez koniecznych modernizacji, mogą stracić swoje walory kulturowe.

9.2.4.2. Infrastruktura drogowa i techniczna

Część dróg w obszarze rewitalizacji jest w złym stanie technicznym lub posiada nawierzchnie nieutwardzone. Brakuje połączeń obszaru z siecią komunikacji rowerowej. Przestrzeń obszaru rewitalizacji jest też słabo wyposażona w obiekty małej architektury i nieprzystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Ciepłownia, która obsługuje obszar rewitalizacji jest w złym stanie technicznym i wymaga modernizacji.

9.2.5. Sfera środowiskowa

Zieleń zlokalizowana na obszarze rewitalizacji, szczególnie w sąsiedztwie rzeki Tugi jest zaniedbana i niezorganizowana. Ze względu na przebieg rzeki obszar rewitalizacji prawie w całości jest zagrożony wystąpieniem powodzi.

W sezonie grzewczym, w związku z działalnością ciepłowni i ogrzewaniem pozostałych budynków piecami opalnymi drewnem i węglem, na przedmiotowym obszarze występuje wysoki poziom niskich emisji. Powoduje to pogorszenie jakości powietrza w obszarze rewitalizacji.

Stan środowiska w obszarze rewitalizacji wymaga działań poprawiających jakość, poprzez zagospodarowanie i wzbogacenie środowiska zamieszkania o tereny zieleni. Działania ze sfery technicznej w sposób bezpośredni przełożą się na poprawę środowiska w obszarze rewitalizacji.

10. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Na podstawie przeprowadzonych analiz oraz określonych w wyniku przeprowadzonych badań zagadnień problemowych na obszarze rewitalizacji wyznaczono wizję, która stanowi wyobrażenie oczekiwanego stanu jaki społeczność lokalna uzyska za kilka lat, po etapie wdrażania projektu Gminnego Programu Rewitalizacji. Wizja powstała jako całokształt wyobrażeń uczestników, biorących udział w opracowywaniu dokumentu, w tym mieszkańców, urzędników, ekspertów, potencjalnych partnerów i inwestorów. W efekcie przedsięwzięć programu rewitalizacji oraz współpracy interesariuszy z lokalną społecznością powstała idea:

Obszar rewitalizacji miejscem atrakcyjnym do zamieszkania, oferującym warunki do prowadzenia godnego życia, budowania dobrostanu obecnych mieszkańców i szans dla przyszłych pokoleń. Obszar rewitalizacji miejscem sprzyjającym rozwojowi i aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców.

Wyobrażony stan, do którego zmierza Gminny Program Rewitalizacji można określić jako wynik dokonanych zmian w funkcjonowaniu obszaru rewitalizacji:

- społeczność lokalna zintegrowała się ze sobą i obecnie współpraca sąsiedzka opiera się na przyjaznych relacjach, często udzielana jest wewnątrz niej pomoc sąsiedzka, gdyż mieszkańcy są świadomi jakiego rodzaju pomocy mogą oczekiwać od poszczególnych osób i wzajemnie uzupełniają się w swoich umiejętnościach,
- w ramach działań Nowodworskiego Centrum Rozwoju Rodziny zwiększył się dostęp do usług społecznych, mieszkańcy korzystają z czasu poświęcanego przez pracowników i wdrażają uzyskane informacje w swoje działania,
- w Nowodworskim Centrum Rozwoju Rodziny aktywnie działają Poradnia dla rodziców i Placówka wsparcia dziennego, powstały grupy które cyklicznie spotykają się łącząc wzajemną pomoc z aktywnym spędzaniem wolnego czasu,
- rozwinęła się idea wolontariatu i mieszkańcy chętnie pomagają sobie w codziennych czynnościach, bez względu na wiek wspólnie organizują czas wolny,
- Żuławski Ośrodek Kultury został wyremontowany i dostosowany do celów świadczenia usług społecznych, odbywają się w nim liczne spotkania, konsultacje, warsztaty,
- zagospodarowane podwórka wewnątrzkwartłowe pozwalają na wspólne spędzanie czasu sąsiadów oraz jednocześnie oddzielają przestrzeń prywatną od publicznej,
- mieszkańcy zdobyli wiedzę i umiejętności z zakresu wsparcia osób wykluczonych,
- rodziny dotychczas wykluczone poprawiły swoją sytuację materialną i włączyły się w życie lokalnej społeczności,

*Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa*

- osoby niepełnosprawne i wykluczone zostały włączone w życie lokalnej społeczności i aktywnie uczestniczą w życiu publicznym,
- osoby bezrobotne zdobyły nowe umiejętności oraz kwalifikacje zawodowe, zmieniły podejście do zmian i poznały sposoby na radzenie sobie w trudnej sytuacji finansowej, część z osób podjęła pracę zarobkową,
- w wyniku warsztatów i szkoleń podjęte zostały próby otwarcia nowych działalności gospodarczych,
- poprawiły się warunki mieszkaniowe społeczności lokalnej, wyremontowane zostały obiekty zabytkowe, ulice oraz część budynków wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych,
- powstała nowa przestrzeń publiczna dla mieszkańców przy rzece Tudze, w której organizowane są liczne wydarzenia o skali lokalnej jak i sąsiedzkiej, które dają możliwość społeczności lokalnej spędzenia wolnego i integracji,
- osoby niepełnosprawne i wykluczone społecznie zyskały nowe formy pomocy, zostały włączone w życie społeczności lokalnej,
- mieszkańcy w ramach działań prowadzonych przez MGOPS i PUP uzyskali wiedzę i umiejętności w zakresie sposobów radzenia sobie w trudnej sytuacji materialnej, możliwości oszczędzania i podjęcia działań skierowanych na wyjście z sytuacji kryzysowych,
- przestrzenie publiczne zostały powiązane z przestrzeniami półpublicznymi, co pozwoliło na stworzenie spójnego systemu niwelującego bariery architektoniczne w przestrzeni, co przyciąga do miasta zarówno mieszkańców jak i turystów,
- wyremontowane ulice i przestrzeń publiczną zachęciły osoby dotychczas wykluczone i niepełnosprawne do korzystania z nich, co poprawiło warunki ich życia i chęć do spotkań z innymi mieszkańcami,
- obszar stał się na tyle atrakcyjnym miejscem zamieszkania, że interesariusze stale chcą podnosić jakość życia i dbają o dobro wspólne, które już stworzyli,
- zostały wykorzystane dotychczas zdegradowane tereny o dużym potencjale co podniosło atrakcyjność miejsca zarówno dla mieszkańców jak i turystów,
- wzrósł ruch turystyczny w obszarze rewitalizacji co przyczyniło się do wzrostu dochodów istniejących lokali usługowych,
- wraz ze wzrostem atrakcyjności obszaru zwiększyła się jego atrakcyjność turystyczna, a co za tym idzie wzrosło zainteresowanie nim u przedsiębiorców związanych z gastronomią czy hotelarstwem, co może przyczynić się do powstania nowych miejsc pracy dla mieszkańców.

Obszar rewitalizacji zmienił się zarówno w sferze społecznej, gospodarczej jak i przestrzenno – funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej. Społeczność lokalna funkcjonuje w porozumieniu z organizacjami udzielającymi pomocy społecznej i przede wszystkim ze sobą. Warunki życia są znacznie lepsze, poprawiła się jakość przestrzeni, mieszkańcy zyskali nowe miejsca spotkań i integracji.

Tak sformułowana wizja stanowi podstawę do wyznaczenia celów, których realizacja pozwoli ożywić, wzbogacić i poprawić przestrzeń zamieszkania, zwiększyć szanse osiągnięcia indywidualnych i wspólnotowych celów oraz wzmocnić i wspomóc tych, którzy pomocy potrzebują i znajdują się w sytuacji kryzysowej. Najważniejszą ideą rewitalizacji obszaru jest

wyprowadzenie go ze stanu stagnacji poprzez wyeliminowanie negatywnych zjawisk, które spowodowały degradację, przeprowadzenie kompleksowych działań dotyczących strefy społecznej, gospodarczej, przestrzenno – funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, które mają na celu stworzenie przestrzeni dla godnego życia. Najważniejszym obszarem problemowym jest wymiar społeczny, którego poprawa może inicjować dalsze zmiany i motywować mieszkańców do aktywności w sferze kulturowej, społecznej i ekonomiczno – zawodowej. Realizacja zamierzonych przedsięwzięć ze sfery społecznej, gospodarczej, przestrzenno – funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej dostarczy w efekcie wymiernych skutków w sferze społecznej. Jednocześnie realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych pozwoli w znacznej mierze przekształcić obszar rewitalizacji i wykształcić znakomite warunki zamieszkania oraz zaoferować atrakcyjne centrum. Znaczna część przedsięwzięć będzie bezpośrednio skupiona na osobach zagrożonych wykluczeniem lub niefaworyzowanych, w szczególności osobach niesamodzielnym, starszych, niepełnosprawnych i dotkniętych bezradnością oraz ubóstwem. Przedsięwzięcia społeczne zostaną skierowane do całych rodzin, aby wesprzeć osoby zdolne do rozwiązywania własnych problemów oraz zmniejszyć skutki występujących trudności, oddziałujących na całą rodzinę i w konsekwencji na społeczność lokalną obszaru rewitalizacji.

11. Cele rewitalizacji i kierunki działań

Cele i wynikające z nich kierunki działań zostały sformułowane w taki sposób, aby w możliwie jak największym stopniu zmniejszyć lub całkowicie wyeliminować w przyszłości, wcześniej zdiagnozowane negatywne zjawiska występujące na obszarze rewitalizacji. Powstały w oparciu o wytyczne zawarte w nadrzędnych dokumentach strategicznych i powielają postulaty w nich wskazane. Należy prowadzić działania z zakresu rozwoju społecznego poprzez bezpośrednie działania aktywizujące, edukacyjne i wspierające, a także pośrednio lub bezpośrednio poprzez działania przestrzenne i gospodarcze. Cele rewitalizacji zostały określone w taki sposób, aby uzupełniać się i tworzyć komplementarną całość. Rozwijanie działań w zakresie społecznym wywoła efekt aktywizacji społecznej, która wpłynie na wzrost poczucia tożsamości przestrzennej i poczucia odpowiedzialności za jej estetykę. Jednocześnie niwelacja szeregu barier architektonicznych i remonty będą oddziaływały na budowanie zaangażowanej postawy obywatelskiej. Osiągnięcie celów będzie możliwe dzięki realizacji określonych w rewitalizacji przedsięwzięć obejmujących: Nowodworskie Centrum Rozwoju Rodziny, rozwój usług opiekuńczych, remont Żuławskiego Ośrodka Kultury, zagospodarowaniu bulwaru wzdłuż rzeki Tugi, zagospodarowanie części wspólnych i podwórek wspólnotowych mieszkań, zagospodarowanie ciągów komunikacyjnych i terenów przyległych, współdziałanie w zakresie zagospodarowania przestrzeni publicznych oraz remonty obiektów zabytkowych.

Wyznacza się trzy cele:

Cel 1. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i integracja osób niepełnosprawnych i niesamodzielnym.

Cel 2. Wysoka jakość warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Cel 3. Bogaty potencjał rozwojowy i wysoki kapitał społeczny.

Cel 1. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i integracja osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych

Kierunek 1. Wsparcie społeczne rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu

Zadania będą skupione na przeciwdziałaniu zdiagnozowanym negatywnym zjawiskom społecznym i zniwelowaniu bezradności w poprawie stanu istniejącego.

Działania należy ukierunkować na rodziny zdiagnozowane jako szczególnie potrzebujące wsparcia i indywidualizować kierowaną do nich pomoc. Przedsięwzięcia te mają na celu zbudowanie bazy wsparcia rodzicielskiego, wsparcia systemu wychowania i rozwoju dziecka, stworzenie dzieciom i młodzieży przestrzeni do rozwoju kompetencji społecznych oraz edukacyjnych, zapewnienie pomocy prawnej, medycznej i innej specjalistycznej, wymaganej dla indywidualnie zdiagnozowanej potrzeby. W konsekwencji działania będą zapobiegać zjawiskom patologicznym, stworzą miejsca i właściwe środowisko dla rozwoju, kształcenia i podnoszenia kompetencji wszystkich członków rodziny, zapewnią wsparcie rodzin w funkcjach wychowawczych, pomoc prawną i psychologiczną. Jednocześnie działania te mają na celu aktywizację środowiska seniorów i osób niepełnosprawnych.

Realizacja powyższych działań ma się odbywać poprzez:

- zindywidualizowane podejście do każdej potrzebującej pomocy rodziny i opracowanie dla nich indywidualnych ścieżek rozwoju,
- rozwijanie partnerstwa różnych instytucji w celu tworzenia nowych form integracji,
- działania organizacji aktywizujących i adaptacyjnych poprzez sztukę, rękodzieło i różne formy nauki i zabawy,
- ogniskowanie działań w ŻOKu – miejscu realizującym obecnie część z powyższych działań i mającym charakter ośrodka skupiającego mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Kierunki tych działań będą skierowane szczególnie do potrzebujących rodzin, ale także innych jednostek pragnących aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym.

Kierunek 2. Wspieranie pomocowe osób samotnych i niesamodzielnych, aktywna integracja osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych

Działania mają na celu wsparcie osób samotnych i wymagających wsparcia i opieki, poprzez rozwój istniejących form opieki, stworzenie oferty różnych form rehabilitacji oraz wsparcia opieki dziennej dla tych osób.

Działania mają na celu również aktywizację osób, poprzez zindywidualizowane rozpoznanie możliwości uczestnictwa w życiu społecznym. Realizacja tych działań pozwoli na wyrównanie szans i aktywizację mieszkańców obecnie wyłączonego z życia społecznego. Działania będą koncentrować się również na zapobieganiu wykluczeniu różnych grup społecznych i ukierunkowane będą na osoby starsze, niepełnosprawne i ich opiekunów. Działania pozwolą na organizację czasu wolnego oraz porozumienie międzypokoleniowe w ramach wolontariatu i prac społecznych.

Działania będą odbywały się również poprzez:

- wspieranie specjalistycznych jednostek opiekuńczych,
- tworzenie kompleksowych programów aktywizujących,
- wspieranie inicjatyw instytucji i organizacji społecznych takich jak wolontariat i organizacje pozarządowe.

Kierunek 3. Dostosowanie obiektów i przestrzeni dla wsparcia społecznego i pomocowego
Realizacja działań wsparcia społecznego i pomocowego oraz wszelkie działania organizujące tę pomoc będą miały miejsce w ŻOKu. Na potrzeby tych funkcji przeprowadzona zostanie modernizacja ośrodka umożliwiającego efektywny rozwój oraz poradnictwo specjalistyczne dla rodzin.

Realizacja zadań w budynku ŻOKu będzie pomagała w budowaniu zaangażowania społecznego oraz integrowała społeczność i budowała tożsamość lokalną osób z obszaru rewitalizacji. W budynku ŻOKu zostaną zaadaptowane pomieszczenia dedykowane pod działalność wolontariatu, organizacji i instytucji pozarządowych, będących partnerami procesu rewitalizacji, poradni specjalistycznej, Klubu Mieszkańca oraz miejsca warsztatów, szkoleń i poradnictwa specjalistycznego.

Działania polegać będą również na dostosowaniu przestrzeni do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych. Oparte będą na uwzględnieniu ograniczeń ruchowych i związanych z tym potrzeb w zakresie likwidowania barier architektonicznych oraz wyposażaniu przestrzeni w miejsca odpoczynku.

Kierunek 4. Zwiększanie kompetencji zawodowych i dostosowanie ich do potrzeb rynku
Działania są odpowiedzią na niewystarczającą aktywność zawodową osób bezrobotnych, w tym/lub długotrwale bezrobotnych, młodzieży, osób niepełnosprawnych, seniorów. Występuje potrzeba wsparcia kreatywności i przedsiębiorczości indywidualnej, reintegracji zawodowej, wzmocnienia kapitału ludzkiego poprzez organizację dostosowanych do rynku szkoleń i dokształceń.

Cel 2. Wysoka jakość warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji

Kierunek 1. Poprawa stanu technicznego zabudowy oraz poprawa infrastruktury technicznej

Rozwiązuje problemy miejsc zamieszkania, takie jak zły stan techniczny klatek schodowych, dachów, elewacji oraz niską efektywność energetyczną budynków.

Likwiduje trudności komunikacyjne, w szczególności niedostateczny stan techniczny ulic niespełniający swoich funkcji (ul. Miłosa, Wąska, Przechodnia) jak również bariery architektoniczne, powodujące utrudnienia w poruszaniu się po mieście (zniszczone drogi, wysokie krawężniki, sposób organizacji przestrzeni faworyzujący ruch samochodowy – niewłaściwie usytuowane przejścia dla pieszych, zagospodarowanie przestrzeni publicznej na miejsca postojowe). Działania te powinny uwzględniać postępujący proces starzenia się społeczeństwa i być zorientowane na potrzeby seniorów i niepełnosprawnych. Dotyczy to głównie dostosowania infrastruktury do możliwości motorycznych osób starszych i zapewnienia im w ten sposób szansy uczestnictwa w życiu społecznym. Ważna jest również kwestia podwórek sąsiedzkich, których zagospodarowanie pozwoli na stworzenie przyjaznych przestrzeni półprywatnych i zapewni możliwość rekreacji codziennej zarówno dzieci, młodzieży, jak i osób dorosłych oraz starszych.

Powyższe projekty odnoszą się zarówno do obiektów budowlanych stanowiących własność prywatną czy spółdzielczą jak i obiektów publicznych – miejskich czy stanowiących własność Skarbu Państwa.

Poprawa standardów zamieszkania poprzez działania z powyższego zakresu ma znaczenie dla ogólnej jakości życia i postrzegania przestrzeni rewitalizowanej jako miejsca atrakcyjnego do zamieszkania i korzystania z niego.

Kierunek 2. Zwiększenie atrakcyjności gospodarczej

Obszar rewitalizacji jest w zdecydowanej większości terenem zainwestowanym, o wysokim udziale zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Nie posiada bogatej oferty lokali usługowych, w których mogłaby rozwijać się przedsiębiorczość. W celu umożliwienia rozwoju gospodarczego na obszarze rewitalizacji, niezbędne jest przygotowanie terenów między ulicą Kościuszki a rzeką Tugą. Stworzenie oferty terenów pod inwestycje bądź realizacja obiektów z przeznaczeniem na funkcje rozwojowe poprawi obszar rewitalizacji w sferze gospodarczej (nowe miejsca pracy, przestrzeń na potrzeby inkubatora przedsiębiorczości) oraz mieszkaniowej (wskazane jest wprowadzenie funkcji mieszanych – usługowo – mieszkaniowych).

Kierunek 3. Zwiększenie atrakcyjności przestrzennej i nadanie szczególnego charakteru przestrzeniom

Rozwiązuje problemy związane z niewystarczającą ilością, sposobem funkcjonowania i niedostateczną jakością przestrzeni publicznych. Stan zagospodarowania przestrzeni publicznych, terenów rekreacyjnych, podwórek czy obszarów między blokami wymaga zdecydowanej interwencji. Zadaniem rewitalizacji jest stworzenie przestrzeni dla rozwoju funkcji rekreacyjnej czy kulturalnej. Realizacja zadań z tego zakresu będzie miała znaczenie dla tworzenia produktu turystycznego, jak również dla postrzegania tego miejsca jako atrakcyjnego do zamieszkania oraz przebywania w nim.

Kierunek ma za zadanie zbudować łąd przestrzenny oraz integrować wspólnoty sąsiedzkie poprzez kolektywny udział w projektowaniu i zagospodarowywaniu przestrzeni publicznych. Zidentyfikowanym problemem lokalnym jest niskie poczucie tożsamości wśród mieszkańców i brak integracji. Stworzenie przestrzeni wspólnych umożliwiłoby zwiększenie poziomu współodpowiedzialności społecznej i aktywizację mieszkańców, a także wzrost poczucia bezpieczeństwa i zaufania publicznego.

Działania, mające znaczenie dla budowania poczucia tożsamości, skierowane są szczególnie do mieszkańców obiektów wspólnotowych i spółdzielczych, ale także mieszkańców całego obszaru jako zbiorowych użytkowników przestrzeni publicznych. Realizacja tego kierunku działań odbywać się będzie poprzez:

- uspołnianie, estetyzację i wzbogacanie przestrzeni publicznych, w tym wprowadzanie do przestrzeni współczesnych treści takich jak dzieła sztuki i rękodzieła mieszkańców, nadawanie nazw miejscom z wykorzystaniem lokalnych osobistości, osiągnięć itp.,
- aktywizację mieszkańców przy modernizacji przestrzeni i wspieranie w zagospodarowywaniu przestrzeni sąsiedzkich.

Cel 3. Bogaty potencjał rozwojowy i wysoki kapitał społeczny

Kierunek 1. Kształtowanie kompetencji społecznych

Rozwiązuje problemy związane z niedostatecznym przygotowaniem społeczności lokalnej do dynamicznych zmian społecznych i gospodarczych. Zmienne wymagania rynkowe i gospodarcze, skomplikowane regulacje prawne i proceduralne w każdej dziedzinie życia współczesnego człowieka odbijają się na odporności jednostki i skutkują zagubieniem bądź niedostatecznym zorientowaniem w możliwościach i obowiązkach obywatelskich, a w konsekwencji skutkują niezadowoleniem, niesamodzielnością i wycofaniem z życia społecznego. W dążeniu do sprzyjania społeczności lokalnej o wysokim potencjale i budowaniu

wysokiego kapitału społecznego, niezbędne jest wsparcie i skuteczne informowanie o tym, w jaki sposób radzić sobie w sytuacjach zarówno skomplikowanych jak i prostych. Niezbędne jest podjęcie działań zmierzających do szerzenia kompetentnej wiedzy na temat poruszania się w dzisiejszym skomplikowanym prawnie – proceduralnym świecie, aby zbudować społeczność lokalną samodzielną, a w konsekwencji zdolną do wzajemnego wsparcia. Istotnym jest wyposażanie ludzi w wiedzę i umiejętności pozwalające na godne życie i umiejętne radzenie sobie z problemami, w tym z problemami społecznymi, takimi jak patologie oraz z problemami cywilizacyjnymi, takimi jak opieka nad osobami chorymi, starszymi i niepełnosprawnymi. Istotnym dla tych działań jest wspieranie działań prospołecznych, które mają już miejsce, czyli rozwijanie wolontariatu. Niezbędne jest zorganizowanie warunków przestrzennych (ŻOK) i organizacyjnych dla aktywizacji powyższych działań. Równie ważne jest stworzenie przestrzennej bazy danych, która pozwoli lepiej monitorować i planować działania w kontekście obszaru rewitalizacji. Wszystkie powyższe przedsięwzięcia będą finalnie składać się na kształtowanie postaw aktywnych.

Kierunek 2. Kształtowanie przestrzeni budującej tożsamość lokalną

Rozwiązuje problemy związane ze słabą identyfikacją mieszkańców z własnym miejscem zamieszkania, jak również z odpowiedzialnością za jego stan. Duma i zadowolenie z miejsca zamieszkania wiąże się z zaangażowaniem w sprawy lokalne, co ma szczególne znaczenie dla budowania społeczności lokalnej o wysokim potencjale rozwojowym. Do działań ukierunkowanych na tworzenie przestrzeni budującej tożsamość lokalną należą działania na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji, to jest podnoszenie atrakcyjności przestrzeni i wyposażanie ich w urządzenia dla aktywnego spędzania czasu zarówno na wodzie (przystanie wodne na Tudze) jak i na lądzie (np. tereny sportowo – rekreacyjne nad Tugą z torem rolkarsko – wrotkarskim, gry interaktywne, trasy spacerowe nad rzeką). Należą do nich również wszelkie działania eksponujące dziedzictwo kulturowe i utrzymujące je w dobrym stanie technicznym (remonty zabytków np. ŻOK, most zwodzony na rzece Tudze) oraz obiektów o walorach zabytkowych takich jak np. kamienice. Powyższe działania mają znaczenie dla wszystkich mieszkańców gminy, ale też dla odwiedzających i turystów. Dla tych ostatnich atrakcją będą również wysokiej jakości przestrzenie publiczne zorganizowane w system placów i ciągów spacerowych pozwalających zapoznać się z dorobkiem Nowego Dworu Gdańskiego, w tym z lokalnymi działami sztuki.

12. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych powstała w porozumieniu z interesariuszami, jednostkami partnerskimi oraz na podstawie wniosków napływających w trakcie partycypacji. Wybrane przedsięwzięcia mają na celu łagodzenie niekorzystnych zjawisk na obszarze rewitalizacji. Prowadzone działania naprawcze muszą powodować trwałe efekty w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno – funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej oraz pobudzać mieszkańców do samodzielności w działaniach. Do przedsięwzięć mających na celu ożywienie przestrzenne można zaliczyć szeroki zakres projektów wyróżnionych poniżej. Każdy projekt w swojej charakterystyce uwzględnia nazwę przedsięwzięcia, partnerów biorących udział w procesie, zakres zadań, lokalizację działania, prognozowane rezultaty i sposób ich mierzenia oraz szacunkową wartość projektu. Każdy z projektów powiązany jest z wytypowanymi celami i

kierunkami działań oraz wspólnie z innymi przedsięwzięciami realizuje założone cele. Każde przedsięwzięcie rewitalizacyjne składa się na efekt synergii, czyli na uzyskiwanie wielokrotnionych korzyści dzięki umiejętnemu połączeniu części składowych całości.

12.1. Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne

12.1.1. Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Poniżej zostały zestawione karty do wszystkich podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Numer	Nazwa przedsięwzięcia			
1	Nowodworskie Centrum Rozwoju Rodziny			
Podmiot realizujący	Gmina Nowy Dwór Gdański			
Powiązanie z celami GPR		Cel nr 1	Cel nr 2	Cel nr 3
	Powiązanie bezpośrednie	X		
	Powiązanie pośrednie		X	X
Wymiar przedsięwzięcia	Społeczny			X
	Gospodarczy			X
	Przestrzenno – funkcjonalny, techniczny, środowiskowy			
Lokalizacja	Żuławski Ośrodek Kultury w Nowym Dworze Gdańskim, Szkoła Podstawowa nr 1 w Nowym Dworze Gdańskim			
Partnerzy	Organizacje pozarządowe, których zadaniem będzie m.in. rekrutacja rodzin do projektu i opieka nad członkami rodzin biorących udział w projekcie poprzez kierowanie ich po właściwą pomoc. Przygotowanie i prowadzenie wsparcia z zakresu psychologii, doradztwa, pomocy terapeutycznej w ramach utworzonego Centrum Rozwoju Rodziny. Przygotowanie i prowadzenie opieki i wsparcia w ramach Placówki wsparcia dziennego, prowadzenie szkoleń zawodowych, edukacja gospodarcza, konsultacje i poradnictwo w zakresie prawnie – obywatelskim, animowanie i przygotowywanie działań czasu wolnego przy wykorzystaniu wolontariuszy oraz animatorów. Partnerzy zostaną wyłonieni zgodnie z art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020			
Inne podmioty zaangażowane w realizację zadań	1. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej 2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie 3. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna			
Grupa docelowa	Osoby z obszaru rewitalizacji (dzieci, młodzież, rodzice i opiekunowie prawni) – osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym			
Opis problemu	Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że znaczna liczba mieszkańców z obszaru rewitalizacji, w tym dzieci i młodzież, zagrożona jest ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Wiele rodzin doświadcza trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo wychowawczych. Choć ze świadczeń pomocy społecznej korzysta stosunkowo duża liczba osób, dostępność infrastruktury społecznej jest niewielka, a rozwój usług jest niedostateczny. Głównym celem działań będzie poprawa dostępności wysokiej jakości trwałych usług społecznych dla osób zagrożonych wykluczeniem. Powodem zidentyfikowanego problemu wykluczenia społecznego jest w znacznej mierze: bezrobocie, trudności opiekuńczo – wychowawcze oraz problem uzależnień i przemocy domowej, a także niesamodzielność osób zamieszkujących obszar			

Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa

	rewitalizacji.			
Zakres zadań	Osoby potrzebujące wsparcia zostaną objęte zindywidualizowaną i kompleksową pomocą, jaką będzie oferowało utworzone w ramach projektu Centrum Rozwoju Rodziny, zapewniające pomoc w integracji rozwoju społecznego, celem zmniejszenia bezrobocia. CENTRUM ROZWOJU RODZINY: a) <u>Placówka wsparcia dziennego:</u> prowadzona w formie klubów świetlicy, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów, warsztatów zdrowego odżywiania, plenerowych, rozwojowych i ognisk wychowawczych oraz z elementami pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę; Placówka wsparcia dziennego zapewni opiekę i wychowanie, pomoc w nauce oraz organizację czasu wolnego, także poprzez wycieczki edukacyjno-rozwojowe, warsztaty podwórkowe, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań. W placówce wsparcia dziennego realizowane będą zajęcia rozwijające kluczowe kompetencje dla samodzielności i integracji społecznej. b) <u>Poradnia dla rodziców:</u> - konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (psycholog, pedagog, terapeuta): mediacje, terapia, porady, - warsztaty studyjne i umiejętności rodzicielskich, warsztaty podczas których udzielana będzie pomoc i wsparcie w zakresie rozwiązywania trudności wychowawczych, budowania relacji rodzinnych i właściwych wzorców zachowań, - organizacja i prowadzenie grup wsparcia i grup samopomocowych dla rodziców i osób doświadczających różnego rodzaju trudności w prawidłowym funkcjonowaniu w środowisku i życiu osobistym, mających na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji rodzin, - konsultacje i poradnictwo w zakresie prawnym, obywatelskim i gospodarczym - samouczek miejski – kształtowanie, wsparcie, przywrócenie i wzmocnienie zaradności, samodzielności i aktywności, udzielanie informacji dotyczących działalności Urzędu miejskiego i ośrodków wsparcia i pomocy, pomoc w uzupełnianiu dokumentów, prowadzenie telefonu zaufania, kierowanie do odpowiednich jednostek i instytucji, informowanie i kierowanie na szkolenia zawodowe, warsztaty przedsiębiorczości, programy pomocowe, wsparcie w zakresie zakładania działalności gospodarczej, budowanie postawy aktywnej gospodarczo, edukacja ekonomiczna, - kształtowanie umiejętności spędzania wolnego czasu – organizacja zajęć przy współudziale animatorów i wolontariuszy.			
Prognozowane efekty	REALIZACJA CELU 1. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i integracja osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych Głównym prognozowanym efektem jest zwiększenie dostępu do usług społecznych w zakresie wsparcia i rozwoju społecznego poprzez zbudowanie jednego zintegrowanego systemu pomocy dla osób z obszaru rewitalizacji. Działania w projekcie przyczynią się do rozwoju i poprawy sytuacji ekonomicznej osób zagrożonych ubóstwem i wykluceniem społecznym. Proponowane działania ukierunkowane są na wsparcie mieszkańców w aktywizacji społecznej i zawodowej, celem zminimalizowania problemu wykluczenia społecznego i umożliwienia lepszego jej funkcjonowania w przyszłości.			
Okres realizacji	04.2019 – 04.2021			
Wartość	1 100 000 zł			
Wskaźniki produktu/rezultatu	Nazwa wskaźnika	Jedn. miary	Wartość docelowa	Źródło danych

*Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa*

	Liczba zorganizowanych rodzajów zajęć, rodzajów konsultacji/Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w Programie	sztuki/os.	15/80	Protokół z działalności Nowodworskiego Centrum Rozwoju Rodziny (raz na 2 lata)
--	---	------------	-------	--

Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa

Numer	Nazwa przedsięwzięcia			
2	Działania na rzecz wparcia opiekunów w opiece nad osobami niesamodzielnymi i z niepełnosprawnościami oraz rozwój usług opiekuńczych			
Podmiot realizujący	Gmina Nowy Dwór Gdański			
Powiązanie z celami GPR		Cel nr 1	Cel nr 2	Cel nr 3
	Powiązanie bezpośrednie	X		
	Powiązanie pośrednie			X
Wymiar przedsięwzięcia	Społeczny			X
	Gospodarczy			X
	Przestrzenno – funkcjonalny, techniczny, środowiskowy			
Lokalizacja	Żuławski Ośrodek Kultury			
Partnerzy	Organizacje pozarządowe, których zadaniem będzie m.in. rekrutacja osób do projektu, prowadzenie zajęć i szkoleń dla opiekunów osób niesamodzielnych, asystentów i wolontariuszy, koordynowanie działań podejmowanych w ramach usług opiekuńczych, asystenckich i wolontariatu. Partnerzy zostaną wyłonieni zgodnie z art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020			
Inne podmioty zaangażowane w realizację zadań	1. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej 2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie			
Grupa docelowa	Osoby z niepełnosprawnościami i niesamodzielne, zamieszkujące obszar rewitalizacji; opiekunowie osób z niepełnosprawnościami i niesamodzielnych.			
Opis problemu	Znaczna liczba osób w obszarze rewitalizacji, ze względu na różnego rodzaju dysfunkcje, jest niesamodzielną. Osoby starsze, niesamodzielne czy niepełnosprawne potrzebują pomocy w wykonywaniu podstawowych czynności. Na obszarze rewitalizacji brakuje wykwalifikowanych osób, które mogłyby je zaktywizować, zajmować się nimi oraz udzielić im potrzebnego wsparcia. Z tego względu tak ważne jest kształcenie osób, które mogą opiekować się osobami niesamodzielnymi.			
Zakres zadań	- Kształcenie w zakresie opieki nad osobami niesamodzielnymi – zadanie przewiduje nabycie wiedzy i umiejętności poprzez warsztaty w zakresie opieki nad chorym czy niepełnosprawnym przez osoby niezwiązane zawodowo z działalnością opiekuńczą, jak również pracy z osobą niezaradną i niesamodzielną (pomoc i wsparcie w działaniach rodzinnych, wychowawczych, socjalnych itp.). Nabyte kwalifikacje mają pomóc w opiece nad osobami niesamodzielnymi, m.in. poprzez wykonanie czynności opiekuńczo-pielęgnacyjnych, a także wsparcie doradcze (socjalne, rodzinne, wychowawcze). Osoby zostaną przygotowane do pracy z osobą niesamodzielną i z osobami z niepełnosprawnościami w warunkach domowych. Kształcenie odbywać się będzie w Żuławskim Ośrodku Kultury. - Sfinansowanie usługi asystenckiej oraz usługi opiekuńczej – wsparcie skierowane do osób starszych i z niepełnosprawnościami, przeżywających trudności w prawidłowym funkcjonowaniu poprzez organizację odpowiedniej usługi asystenckiej oraz usługi opiekuńczej. Objęcie opieką i wsparciem osób, które z powodów trwałości, rozległości i złożoności problemu nie będą objęte wsparciem w ramach Centrum Wolontariatu. - Centrum Wolontariatu – pomoc w formie wolontariatu opiekuńczego i pomocy sąsiedzkiej nad osobami z niepełnosprawnościami i niesamodzielnymi. Pomoc			

Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa

	polegać będzie m.in. na zrobieniu zakupów, podaniu posiłku, wsparciu podczas spacerów oraz na towarzyszeniu i wspólnym spędzaniu wolnego czasu.			
Prognozowane efekty	REALIZACJA CELU 1. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i integracja osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych. Podniesienie jakości życia osób niesamodzielnych.			
Okres realizacji	04.2019 – 04.2021			
Wartość	300 000 zł			
Wskaźniki: produktu/rezultatu	Nazwa wskaźnika	Jedn. Miary	Wartość docelowa	Źródło danych
	Liczba kursów z zakresu opieki nad osobami niesamodzielnymi/Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w Programie	sztuki/os.	2 rocznie/80	Protokół z działalności Partnera i innych zaangażowanych podmiotów (raz na 2 lata)

*Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa*

Numer	Nazwa przedsięwzięcia			
3	Dostosowanie Żuławskiego Ośrodka Kultury do celów świadczenia usług społecznych			
Podmiot realizujący	Gmina Nowy Dwór Gdański			
Powiązanie z celami GPR		Cel nr 1	Cel nr 2	Cel nr 3
	Powiązanie bezpośrednie	X		
	Powiązanie pośrednie		X	X
Wymiar przedsięwzięcia	Społeczny			
	Gospodarczy			
	Przestrzenno – funkcjonalny, techniczny, środowiskowy			X
Lokalizacja	Żuławski Ośrodek Kultury w Nowym Dworze Gdańskim			
Partnerzy	–			
Grupa docelowa	Społeczność gminy, w szczególności: mieszkańcy obszaru rewitalizacji			
Opis problemu	Żuławski Ośrodek Kultury spełnia wiele funkcji służących lokalnej społeczności i ma być istotnym miejscem aktywności, rozwoju i pomocy mieszkańcom. Budynek ma stanowić miejsce realizacji licznych działań rewitalizacyjnych, dlatego wymaga modernizacji i odpowiedniego zagospodarowania, jak również dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych			
Zakres zadań	Przedmiotem przedsięwzięcia będzie remont i adaptacja części pomieszczeń Żuławskiego Ośrodka Kultury usytuowanego w obszarze rewitalizacji na potrzeby świadczenia usług społecznych. Zakres prac: • Renowacja i otwarcie łoży wraz z mobilnymi ścinkami, dostosowanie pomieszczeń dla Centrum Wsparcia Rodziny i Klubu Mieszkańca, • Remont pomieszczenia szatni przy hallu 1 i hallu 2, • Remont hallu 1 i hallu 2, • Likwidacja ścianek działowych celem wydzielenia pomieszczenia użytkowego poprzez zamontowanie przegród szklanych hall 1, • Wydzielenie pomieszczenia użytkowanego poprzez zamontowanie przegród szklanych hall 2 oraz wydzielenie foyer na hallu 2, • Remont stolarki drzwiowej wewnętrznej, • Remont stolarki drzwiowej zewnętrznej – wejście do obiektu, • Wymiana stolarki okiennej wewnętrznej i zewnętrznej, • Remont widowni, • Renowacja balustrad, • Wymiana i doprojektowanie instalacji elektrycznej, • Wymiana instalacji c.o. w pomieszczeniach przystosowanych na Placówkę wsparcia dziennego i Klub Mieszkańca, • Wykonanie montażu dźwigu osobowego, zewnętrznego, panoramicznego, przelotowego wraz z zasilaniem elektrycznym i energoelektrycznym, • Remont łazienek zlokalizowanych w hallu 1 i na 1 piętrze, • Renowacja parkietu na sali widowiskowej, • Konserwacja elementów kamiennych i lastriko hall 2 i hall 1, • Zakup wyposażenia meblowego, • Renowacja tynków wewnętrznych z przywróceniem pierwotnej kolorystyki na dużej Sali widowiskowej i hall 2 i hall 1 (szacuje się, iż sala widowiskowa na cele EFS oraz klubu mieszkańca wykorzystywana będzie w około 40 %, w 60 % wykorzystywana będzie na inne cele ŻOK-u. Inne wykonywane remonty dotyczyć będą w 100 % działań EFS lub klubu mieszkańca – co do pomieszczeń wprost wykorzystywanych dla projektu, oraz w odpowiednio mniejszym procencie szacunkowo jak dla Sali widowiskowej – co do części			

Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa

	wspólnych obiektu, lecz są niezbędne w celu przeprowadzenia działań EFS oraz klubu mieszkańca, metodologia 40 % do 60 % oszacowana została na podstawie tygodniowej liczby godzin pracy Żuławskiego Ośrodka Kultury (72 godziny) do tygodniowej szacowanej liczby godzin projektu realizowanego w Żuławskim Ośrodku Kultury (30 godzin). Budynek ma stanowić miejsce realizacji licznych działań rewitalizacyjnych (m.in. zajęcia w ramach Placówki wsparcia dziennego, aktywizacja mieszkańców w ramach Klubu Mieszkańca, usługi spędzania czasu wolnego, zajęcia z dziećmi, młodzieżą i dorosłymi w ramach Centrum Wsparcia Rodziny – psychologowie, doradcy, terapeuci, szkolenia dla opiekunów, Centrum Wolontariatu), dlatego wymaga modernizacji i odpowiedniego zagospodarowania, jak również dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych.			
Prognozowane efekty	REALIZACJA CELU 1. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i integracja osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych Budynek ma stanowić miejsce realizacji licznych działań rewitalizacyjnych (m.in. zajęcia w ramach Placówki wsparcia dziennego, aktywizacja mieszkańców w ramach Klubu Mieszkańca, usługi czasu wolnego, zajęcia z dziećmi, młodzieżą i dorosłymi w ramach Centrum Rozwoju Rodziny – psychologowie, doradcy, terapeuci, szkolenia dla opiekunów, Centrum Wolontariatu), dlatego wymaga modernizacji i odpowiedniego zagospodarowania, jak również dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych. Remont szatni i łazienek, wymiana instalacji c. o. wraz z wymianą stolarki, a także montaż dźwigu osobowego umożliwi pełne wykorzystanie zorganizowanej przestrzeni, dostosowanie jej do potrzeb użytkowników, w tym osób niepełnosprawnych, a także zapewnienie komfortowych warunków użytkowania. Okres trwałości zadania: co najmniej do 03.2024 r.			
Okres realizacji	01.2018 - 04.2021			
Wartość	2 000 000 zł			
Wskaźniki: produktu/rezultatu	Nazwa wskaźnika	Jedn. Miary	Wartość docelowa	Źródło danych
	Powierzchnia Żuławskiego Ośrodka Kultury dostosowana do świadczenia usług społecznych w ramach rewitalizacji/Ilość osób korzystających z usług społecznych	m ² / os.	ok. 900/80	Protokół odbioru prac budowlanych/ Protokół Nowodworskiego Centrum Rozwoju Rodziny oraz innych zaangażowanych podmiotów (raz na 2 lata)

Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa

Numer	Nazwa przedsięwzięcia			
4	Zagospodarowanie bulwaru wzdłuż rzeki Tugi			
Podmiot realizujący	Gmina Nowy Dwór Gdański			
Powiązanie z celami GPR		Cel nr 1	Cel nr 2	Cel nr 3
	Powiązanie bezpośrednie		X	
	Powiązanie pośrednie	X		X
Wymiar przedsięwzięcia	Społeczny			
	Gospodarczy			X
	Przestrzenno – funkcjonalny, techniczny, środowiskowy			X
Lokalizacja	Nabrzeże rzeki Tugi			
Partnerzy	–			
Grupa docelowa	Społeczność gminy, w szczególności: mieszkańcy obszaru rewitalizacji			
Opis problemu	Nabrzeże rzeki Tugi stanowi duży potencjał obszaru rewitalizacji, jednak aktualnie jest niezagospodarowane i niewykorzystane. Przedsięwzięcie jest odpowiedzią na niedostateczną ofertę przestrzeni publicznych na obszarze Nowego Dworu Gdańskiego, w tym brak miejsc aktywnego wypoczynku.			
Zakres zadań	Przedsięwzięcie obejmuje m. in. następujące prace: • uporządkowanie zieleni, • obiekty małej architektury, meble miejskie, • gry interaktywne, • miejsce na ognisko i grille, • ścieżki pieszkie, rowerowe i rolkowe, • budowę kładki, • renowacje nadbrzeży, • renowacja mostku. Powierzchnia obszaru: około 2 ha. Wdrożenie zadania przyczyni się do powstania atrakcyjnej przestrzeni rekreacyjnej, która będzie służyła mieszkańcom obszaru rewitalizacji, głównie w zakresie organizacji aktywnego spędzania czasu wolnego. Uporządkowanie zieleni i montaż obiektów małej architektury spowoduje, że przestrzeń nad rzeką stanie się bardziej estetyczna i bezpieczna, a tym samym bardziej przystępna dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. Utworzenie kładki jest niezbędne celem połączenia obszaru rewitalizacji z pozostałą częścią miasta. Dzięki temu ograniczone zostaną bariery terytorialne i ułatwią mieszkańcom obszaru rewitalizacji komunikację z dworcem PKS. Powyższe działania pozwolą na większą integrację mieszkańców i minimalizowanie wykluczenia (zagospodarowanie w sposób dostępny dla osób niepełnosprawnych), czy też tworzenia niekorzystnych podziałów społecznych. Nowo powstała przestrzeń pozwoli na organizację imprez plenerowych, które w sposób naturalny przyczyniają się do integracji społecznej mieszkańców. Integralną częścią zagospodarowania tego terenu są przystanie kajakowe, które to zadanie posiada już środki na realizację. Okres trwałości zadania: co najmniej do 12.2024 r.			
Prognozowane efekty	REALIZACJA CELU 2. Wysoka jakość warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji Poprawa estetyki przestrzeni publicznych, wykorzystanie walorów krajobrazowych rzeki, poprawa ładu przestrzennego, podniesienie poziomu aktywności i komunikacji społecznej.			
Okres realizacji	01.2019-12.2019			

*Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa*

Wartość	2 300 000 zł			
Wskaźniki: produktu/rezultatu	Nazwa wskaźnika	Jedn. Miary	Wartość docelowa	Źródło danych
	Powierzchnia zagospodarowana wzdłuż rzeki Tugi/Liczba zorganizowanych imprez plenerowych dla interesariuszy	Ha/sztuki	ok. 2/ 1 rocznie	Protokół odbioru/Sprawozdanie podmiotu realizującego (raz na 2 lata)

Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa

Numer	Nazwa przedsięwzięcia			
5	Zagospodarowanie części wspólnych i podwórek wspólnot mieszkaniowych, spółdzielni oraz komunalnych obiektów mieszkaniowych			
Podmiot realizujący	Gmina Nowy Dwór Gdański			
Powiązanie z celami GPR		Cel nr 1	Cel nr 2	Cel nr 3
	Powiązanie bezpośrednie		X	
	Powiązanie pośrednie	X		
Wymiar przedsięwzięcia	Społeczny			X
	Gospodarczy			
	Przestrzenno – funkcjonalny, techniczny, środowiskowy			X
Lokalizacja	Lokalizacja wyłoniona zgodnie z art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 oraz spółdzielcze i komunalne obiekty mieszkaniowe zlokalizowane na obszarze rewitalizacji			
Partnerzy	1. Wspólnoty mieszkaniowe – realizować będą tę część zadań z zakresu zagospodarowania części wspólnych i podwórek wspólnot, która dotyczyć będzie ich majątku. 2. Spółdzielnie mieszkaniowe – realizować będą część zadań z zakresu zagospodarowania podwórek.			
Grupa docelowa	Na obszarze rewitalizacji istnieje 31 wspólnot mieszkaniowych i jedna spółdzielnia mieszkaniowa; szacuje się, że do projektu przystąpi ok. 10 wspólnot i spółdzielnia mieszkaniowa. Partnerzy zostaną wyłonieni zgodnie z art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020. Komunalne obiekty mieszkaniowe, które zostaną włączone do projektu są zlokalizowane przy: ul. Kopernika 12, ul. Kopernika 14, ul. Sikorskiego 13, ul. Sikorskiego 17a, ul. Wejhera 7, Plac Wolności 4 (w zakresie zagospodarowania części wspólnych), Plac Wolności 4 (w zakresie zagospodarowania podwórek sąsiedzkich), „droga wewnętrzna” od ul. Wejhera – ciąg pieszo – jezdny z kostki betonowej 328 m².			
Opis problemu	Na obszarze rewitalizacji zidentyfikowano problem złego stanu technicznego budynków mieszkaniowych komunalnych oraz budynków wspólnot mieszkaniowych czy spółdzielni, w tym ich części wspólnych, co przekłada się na niski standard życia mieszkańców.			
Zakres zadań	Zakres przedsięwzięcia obejmuje m.in.: • remonty klatek schodowych, • remonty elewacji, • remonty dachów. Budynki mieszkaniowe komunalne: Elewacje: <u>około</u> 1500 m² Dachy: <u>około</u> 500 m² Klatki schodowe: <u>około</u> 2000 m² Budynki mieszkaniowe wspólnot: Elewacje: <u>około</u> 2000 m² Dachy: 1000 m² Klatki schodowe: 400 m² Ponadto na obszarze rewitalizacji szczególnie zauważalny jest brak rozdzielania przestrzeni publicznych od półprywatnych i półpublicznych. Ma to wpływ na niskie poczucie odpowiedzialności za przestrzeń. Brak wyposażenia służącego codziennej rekreacji (place zabaw, ławki, zieleń, ogródek, ogrodzenie, oświetlenie terenu) wpływa na niski standard zamieszkania na obszarze rewitalizacji. Zagospodarowanie			

Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa

	podwórek sąsiedzkich pomogłoby stworzyć przestrzenie, z których chętnie korzystaliby mieszkańcy, a dodatkowo sam proces pomógłby zintegrować społeczność obszaru rewitalizacji. Prace obejmą m.in.: • zagospodarowanie terenu podwórek sąsiedzkich, • zagospodarowanie i uporządkowanie zieleni, • wprowadzenie obiektów małej architektury, • montaż oświetlenia. Powierzchnia podwórek komunalnych: <u>około</u> 2000 m² Powierzchnia podwórek sąsiedzkich wspólnot mieszkaniowych i spółdzielczych: <u>około</u> 1 ha. Okres trwałości zadania: co najmniej do 12.2023 r.			
Prognozowane efekty	REALIZACJA CELU 2. Wysoka jakość warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do poprawy warunków życia mieszkańców obszarów zdegradowanych. Remonty części wspólnych, w tym klatek schodowych i elewacji spowodują poprawę estetyki otoczenia, a przy tym będą miały wpływ na wzrost poczucia odpowiedzialności i dbałości o wspólną infrastrukturę. Z kolei zagospodarowanie przestrzeni wokół budynków polegające na przeprowadzeniu prac porządkowych, doprowadzeniu do ładu zieleni oraz montażu małej architektury i oświetlenia spowoduje, że poprawie ulegnie wizerunek dotychczas zaniedbanych miejsc na terenie obszaru rewitalizacji.			
Okres realizacji	01.2018 - 12.2018			
Wartość	1 300 000 zł			
Wskaźniki: produktu/rezultatu	Nazwa wskaźnika	Jedn. Miary	Wartość docelowa	Źródło danych
	Liczba wspartych obiektów/ Obniżenie zużycia energii lub kosztów eksploatacji	szt./%	10/5% w stosunku do zużycia energii lub kosztów eksploatacji przed remontem	protokół odbioru robót budowlanych/Sprawozdanie finansowe zarządcy nieruchomości

Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa

Numer	Nazwa przedsięwzięcia			
6	Zagospodarowanie ciągów komunikacyjnych i terenów przyległych			
Podmiot realizujący	Gmina Nowy Dwór Gdański			
Powiązanie z celami GPR		Cel nr 1	Cel nr 2	Cel nr 3
	Powiązanie bezpośrednie		X	
	Powiązanie pośrednie	X		
Wymiar przedsięwzięcia	Społeczny			X
	Gospodarczy			
	Przestrzenno – funkcjonalny, techniczny, środowiskowy			X
Lokalizacja	ul. Miłosza – zagospodarowanie terenów przyległych, ul. Wąska, ul. Przechodnia ul. Wejhera (remont nawierzchni chodnika), ul. Przechodnia, przejście przez teren spółdzielni, chodnik przy ulicy Obrońców Westerplatte Długość ciągów komunikacyjnych: <u>około</u> 800 m Powierzchnia terenów przyległych: 7000 m ²			
Partnerzy	–			
Grupa docelowa	Mieszkańcy i użytkownicy obiektów przy ulicy Miłosza, ulicy Wąskiej i ulicy Przechodniej			
Opis problemu	Ulice Miłosza, Wąska i Przechodnia są nieutwardzone i niedostosowane do potrzeb użytkowników ruchu zarówno samochodowego jak i pieszego. Bezpiecznych, wygodnych i atrakcyjnych ciągów pieszych nie stanowią także ciąg piesz przy ul. Obrońców Westerplatte oraz przejście przy spółdzielni mieszkaniowej. Zidentyfikowanym problemem jest brak wydzielenia granic poszczególnych działek (przestrzeni ogólnodostępnych) i ich właściwego zagospodarowania. Budowa dróg i wymiana istniejących nawierzchni przyczynią się do poprawy dostępności komunikacyjnej wewnątrz obszaru rewitalizacji, szczególności dla osób niepełnosprawnych i starszych.			
Zakres zadań	Prace będą obejmowały m.in.: • budowę i remont dróg, • zmianę nawierzchni, • budowę zatoczek parkingowych (14 miejsc postojowych), • oświetlenie terenu, • przebudowę instalacji podziemnych, • uporządkowanie zieleni istniejącej i zagospodarowanie zielenią nową. Okres trwałości zadania: co najmniej do 12.2023 r.			
Prognozowane efekty	REALIZACJA CELU 2. Wysoka jakość warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji Większa dostępność przełoży się na otwarcie poszczególnych terenów względem pozostałych części obszaru rewitalizacji. Uzupełnienie infrastruktury drogowej o zatoczki parkingowe i oświetlenie wpłynie na poprawę funkcjonalności obszaru rewitalizacji. Poprawa dostępności lokali usługowych wpłynie na podniesienie atrakcyjności lokali i trwałość działalności gospodarczej.			
Okres realizacji	01.2018 - 12.2018			
Wartość	1 200 000 zł			
Wskaźniki: produktu/rezultatu	Nazwa wskaźnika	Jedn. Miary	Wartość docelowa	Źródło danych
	Powierzchnia zagospodarowanych ciągów komunikacyjnych/podniesienie jakości życia osób z niepełnosprawnościami i	m ² /szt.	ok. 800/6	protokół odbioru robót budowlanych

*Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa*

	dostępności usług poprzez zwiększenie ilości miejsc odpoczynku (ławek)			
	Powierzchnia zagospodarowanych terenów przyległych do ciągów komunikacyjnych/Liczba mieszkańców aktywnie zaangażowanych w realizację zagospodarowania	m ² /os.	ok. 7000/10	protokół odbioru prac/lista osób biorących udział w pracach

Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa

Numer	Nazwa przedsięwzięcia			
7	Pobudzanie kreatywności i współdziałania w zakresie zagospodarowania przestrzeni publicznych			
Podmiot realizujący	Gmina Nowy Dwór Gdański			
Powiązanie z celami GPR		Cel nr 1	Cel nr 2	Cel nr 3
	Powiązanie bezpośrednie			X
	Powiązanie pośrednie		X	
Wymiar przedsięwzięcia	Społeczny			X
	Gospodarczy			
	Przestrzenno – funkcjonalny, techniczny, środowiskowy			X
Lokalizacja	Lokalizacja wyłoniona w konkursie			
Partnerzy	–			
Inne podmioty zaangażowane w realizację zadań	Organizacja pozarządowa której, zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zlecone zostanie zadanie prowadzenia warsztatów dla mieszkańców oraz wsparcia przy realizacji prac związanych z zagospodarowaniem terenu			
Grupa docelowa	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz inni interesariusze			
Opis problemu	Przestrzenie publiczne wymagają zagospodarowania i ukształtowania oraz nadania im indywidualnego charakteru. Aktywność społeczna na obszarze rewitalizacji jest niska. Niski poziom odpowiedzialności społecznej za przestrzeń wpływa na zanieczyszczenie obszaru rewitalizacji i drobne akty wandalizmu.			
Zakres zadań	W ramach zadania przewiduje się podjęcie następujących działań: 1) Konkurs na lokalizację przestrzeni, która ma zostać zagospodarowana – mieszkańcy będą mogli zgłaszać nie tylko propozycję miejsca, ale również propozycje zagospodarowania przestrzeni, wskazując np. czy potrzebna jest nowa mała architektura, czy istnieją już elementy, które można by poddać remontowi (np. odmalowanie ławek z wykorzystaniem motywów charakterystycznych dla miasta, czy danego miejsca), czy miejsce wymaga nasadzenia nowej zieleni, czy jedynie jej uporządkowania, itd. 2) Warsztaty – mieszkańcy będą bezpośrednio zaangażowani w realizację zaplanowanych działań i przeprowadzenie prac porządkowych, tak więc przed etapem realizacji wezmą udział w warsztatach (np. z sadzenia roślin, renowacji małej architektury) oraz sposobów i możliwości wdrożenia przyjętej wspólnie koncepcji zagospodarowania przestrzeni. 3) Prace związane z zagospodarowaniem terenu, takie jak: • nasadzenia zieleni, • prace porządkowe, • montaż małej architektury. W projekcie przewiduje się również zakup narzędzi niezbędnych do przeprowadzenia prac. Okres trwałości zadania: co najmniej do 12.2023 r.			
Prognozowane efekty	REALIZACJA CELU 3. Bogaty potencjał rozwojowy i wysoki kapitał społeczny Podniesienie poziomu aktywizacji społecznej, poprawa estetyki przestrzeni publicznych, poprawa ładu przestrzennego.			
Okres realizacji	01.2018 - 12.2018			
Wartość	80 000 zł			
Wskaźniki: produktu/rezultatu	Nazwa wskaźnika	Jedn. miary	Wartość docelowa	Źródło danych
	Przeprowadzenie i realizacja konkursu na zagospodarowanie	szt. /os.	1 na 2 lata/10 w każdej edycji	protokół z przeprowadzonego konkursu

*Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa*

	przestrzeni publicznych/Liczba osób lub zespołów uczestniczących w konkursie			
--	---	--	--	--

Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa

Numer	Nazwa przedsięwzięcia			
8	Remonty obiektów zabytkowych			
Podmiot realizujący	Gmina Nowy Dwór Gdański			
Powiązanie z celami GPR		Cel nr 1	Cel nr 2	Cel nr 3
	Powiązanie bezpośrednie			X
	Powiązanie pośrednie		X	
Wymiar przedsięwzięcia	Społeczny			X
	Gospodarczy			X
	Przestrzenno – funkcjonalny, techniczny, środowiskowy			X
Lokalizacja	Most drogowy zwodzony na rzece Tudze w ciągu ul. Sikorskiego			
Partnerzy	–			
Grupa docelowa	Mieszkańcy gminy			
Opis problemu	Większość obiektów zabytkowych obszaru rewitalizacji charakteryzuje niewystarczający stan techniczny, co skutkuje obniżeniem jakości przestrzeni miejskiej. Postępująca degradacja otoczenia pociąga za sobą zmniejszenie zaangażowania mieszkańców oraz ich troski i szacunku dla przestrzeni i krajobrazu. Przeważającą część obiektów zabytkowych obszaru stanowią budynki mieszkalne, ich stan techniczny bezpośrednio oddziałuje na mieszkańców i obniża ich standard życia.			
Zakres zadań	Remont obiektów zabytkowych, w tym Żuławskiego Ośrodka Kultury, budynki ul. Plac Wolności 4, ul. Plac Wolności 16, ul. Wejhera 7, ul. Obrońców Westerplatte 31, ul. Kopernika 9, ul. Kopernika 10, ul. Kopernika 14, ul. Sikorskiego 23. Okres trwałości zadania: co najmniej do 12.2023 r.			
Prognozowane efekty	REALIZACJA CELU 3. Bogaty potencjał rozwojowy i wysoki kapitał społeczny Wzrost estetyki przestrzeni, poprawa atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszaru rewitalizacji, poprawa spójności przestrzennej.			
Okres realizacji	09.2017-10.2018			
Wartość	2 000 000 zł			
Wskaźniki: produktu/rezultatu	Nazwa wskaźnika	Jedn. Miary	Wartość docelowa	Źródło danych
	liczba wyremontowanych obiektów na obszarze rewitalizacji/jakość wykonanych remontów – uzyskanie pozytywnej opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków dotyczącej przeprowadzonej rewitalizacji	szt./szt.	8/8	protokół odbioru robót budowlanych/zestawienie opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa

Numer	Nazwa przedsięwzięcia			
9	Zagospodarowanie części wspólnych budynków spółdzielni oraz modernizacja kotłowni			
Podmiot realizujący	Spółdzielnia Mieszkaniowa ul. Plac Wolności 5a, Nowy Dwór Gdański			
Powiązanie z celami GPR		Cel nr 1	Cel nr 2	Cel nr 3
	Powiązanie bezpośrednie		X	
	Powiązanie pośrednie	X		
Wymiar przedsięwzięcia	Społeczny			X
	Gospodarczy			
	Przestrzenno – funkcjonalny, techniczny, środowiskowy			X
Lokalizacja	Tereny Spółdzielni Mieszkaniowej w Nowym Dworze Gdańskim			
Partnerzy	–			
Grupa docelowa	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz obszarów w jego sąsiedztwie			
Opis problemu	Na obszarze rewitalizacji zidentyfikowano problem złego stanu technicznego budynków mieszkaniowych spółdzielni mieszkaniowej, w tym ich części wspólnych, co przekłada się na niski standard życia mieszkańców. Ze względu na wysoki poziom niskich emisji, należy również zmodernizować kotłownię znajdującą się na terenie spółdzielni w celu polepszenia stanu środowiska.			
Zakres zadań	Zakres przedsięwzięcia obejmuje m.in.: • remonty klatek schodowych, • remonty elewacji, • remonty dachów. Przewiduje się również modernizację kotłowni na terenie Spółdzielni Mieszkaniowej (moc cieplna ok. 2 MW) w celu dostosowania jej parametrów do obowiązujących norm dotyczących m.in. spalin.			
Prognozowane efekty	REALIZACJA CELU 2. Wysoka jakość warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do poprawy warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz jego sąsiedztwa. Remonty części wspólnych, w tym klatek schodowych i elewacji spowodują poprawę estetyki otoczenia, a przy tym będą miały wpływ na wzrost poczucia odpowiedzialności i dbałości o wspólną infrastrukturę. Prognozuje się również znaczącą poprawę jakości powietrza na obszarze rewitalizacji oraz w jego otoczeniu.			
Okres realizacji	09.2017 – 12.2023			
Wartość	4 000 000 zł			
Wskaźniki: produktu/rezultatu	Nazwa wskaźnika	Jedn. Miary	Wartość docelowa	Źródło danych
	Liczba wspartych obiektów/ obniżenie zużycia energii lub kosztów eksploatacji	szt./%	5/5% w stosunku do zużycia energii lub kosztów eksploatacji przed remontem	protokół odbioru/ Sprawozdanie finansowe Spółdzielni

12.1.2. Charakterystyka przedsięwzięć uzupełniających

Gmina Nowy Dwór Gdański podejmuje i zamierza realizować szereg działań w celu poprawy sytuacji na obszarze rewitalizacji. Do działań uzupełniających przedsięwzięcia podstawowe należą między innymi planowane oraz będące w trakcie realizacji zadania:

W sferze społecznej

1. Podjęcie uchwały Rady Miejskiej umożliwiającej lokatorom alternatywne sposoby oddłużania lokali, na przykład poprzez wykonanie prac porządkowych.
2. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych – np. przygotowanie pracowników urzędu do obsługi osób głuchoniemych.
3. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
4. Wspieranie kampanii na rzecz osób z niepełnosprawnościami informacyjnie oraz lokalowo.

W sferze przestrzenno – funkcjonalnej/gospodarczej

1. Przygotowanie terenów inwestycyjnych przy ulicy Kościuszki. Działania mają na celu przygotowanie terenów pod zabudowę mieszkaniową oraz pod lokalizację funkcji usługowych. Przygotowanie terenów zwiększy szanse rozwojowe obszaru rewitalizacji oraz przyczyni się do powstania nowych miejsc pracy.
2. Przygotowania planistyczne oraz promocyjne terenów rozwojowych w gminie. Gmina Nowy Dwór Gdański, jako partner InvestInPomerania, aktywnie podejmuje próby pozyskania pracodawców do lokalizacji zakładów pracy na obszarze gminy i przygotowuje prawnie obszary inwestycyjne.
3. Przygotowanie konkursu na najlepiej zagospodarowane balkony i ogródki przydomowe. Działanie ma na celu zainteresowanie mieszkańców obszaru rewitalizacji podnoszeniem jakości przestrzeni.
4. Zapewnienie finansów dla projektów przewidzianych w ramach budżetu obywatelskiego, w tym dla obszaru rewitalizacji.
5. Tworzenie marki turystycznej poprzez organizację corocznych imprez typu: rajd rowerowy i dożynki.
6. Podejmowanie działań zmierzających do poprawy sytuacji własnościowej wspólnot mieszkaniowych w obszarze rewitalizacji. Działania mają na celu własnościowe uporządkowanie terenów niezbędnych do funkcjonowania zabudowy wspólnot mieszkaniowych w rejonie ulicy Miłosza i Sikorskiego. Aktualnie budynki stoją na działkach wyznaczonych po obrysie budynków. Tereny wokół nich stanowią własność gminy. Podejmowane są działania mające zachęcić wspólnoty do dzierżawy bądź wykupu tych terenów.

W sferze technicznej

1. Wsparcie inwestycji mieszkańców z obszaru rewitalizacji w zakresie wymiany pieców na opał węglowy i zmniejszenia emisji z wykorzystaniem dofinansowania WFOŚiGW.
2. Działania w zakresie ochrony przeciwpowodziowej. Działania mają charakter miejscowy i dotyczą zabezpieczenia obszaru rewitalizacji w sposób bezpośredni w przypadku zagrożenia powodzią. Jednocześnie podejmowane są działania na rzecz zabezpieczenia

obszaru rewitalizacji poprzez działania kompleksowe dotyczące obszaru całej gminy (zabezpieczenia przeciwpowodziowe poza obszarem rewitalizacji).

3. Organizacja wsparcia dla mieszkańców budynków komunalnych poszkodowanych w wyniku sytuacji kryzysowych. Stworzenie tego programu ma na celu przyspieszenie prac remontowych służących osobom bezpośrednio dotkniętym losową sytuacją jak również całej społeczności, która może ucierpieć w wyniku zdarzenia.

12.2. Powiązania pomiędzy celami, kierunkami oraz przedsięwzięciami i projektami

Do Gminnego Programu Rewitalizacji włączono działania, które bezpośrednio, pośrednio lub w skutek komplementarnego współoddziaływania z innymi przedsięwzięciami skutkują strukturalnym rozwiązywaniem zdiagnozowanych problemów obszaru. Poniżej zostały wskazane przedsięwzięcia rewitalizacyjne wskazane w Gminnym Programie Rewitalizacji, które komplementarnie realizują cele i kierunki Gminnego Programu Rewitalizacji.

Cel 1. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i integracja osób niepełnosprawnych i niesamodzielných

Kierunek 1. Wsparcie społeczne rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu

- Nowodworskie Centrum Rozwoju Rodziny

Kierunek 2. Wspieranie pomocowe osób samotnych i niesamodzielných, aktywna integracja osób niepełnosprawnych i niesamodzielných

- Nowodworskie Centrum Rozwoju Rodziny
- Działania na rzecz wsparcia opiekunów w opiece nad osobami niesamodzielnymi i z niepełnosprawnościami oraz rozwój usług opiekuńczych
- Dostosowanie Żuławskiego Ośrodka Kultury do celów świadczenia usług społecznych
- Zagospodarowanie części wspólnych i podwórek wspólnot mieszkaniowych, spółdzielni oraz komunalnych obiektów mieszkaniowych
- Zagospodarowanie części wspólnych budynków spółdzielni oraz modernizacja kotłowni

Kierunek 3. Dostosowanie obiektów i przestrzeni dla wsparcia społecznego i pomocowego

- Dostosowanie Żuławskiego Ośrodka Kultury do celów świadczenia usług społecznych
- Zagospodarowanie bulwaru wzdłuż rzeki Tugi
- Zagospodarowanie ciągów komunikacyjnych i terenów przyległych
- Zagospodarowanie części wspólnych i podwórek wspólnot mieszkaniowych oraz komunalnych obiektów mieszkaniowych

Kierunek 4. Zwiększanie kompetencji zawodowych i dostosowanie ich do potrzeb rynku

- Działania na rzecz wsparcia opiekunów w opiece nad osobami niesamodzielnymi i z niepełnosprawnościami oraz rozwój usług opiekuńczych
- Nowodworskie Centrum Rozwoju Rodziny
- Dostosowanie Żuławskiego Ośrodka Kultury do celów świadczenia usług społecznych

Cel 2. Wysoka jakość warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji

Kierunek 1. Poprawa stanu technicznego zabudowy oraz poprawa infrastruktury technicznej

- Dostosowanie Żuławskiego Ośrodka Kultury do celów świadczenia usług społecznych
- Zagospodarowanie bulwaru wzdłuż rzeki Tugi
- Zagospodarowanie ciągów komunikacyjnych i terenów przyległych

*Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa*

- Zagospodarowanie części wspólnych i podwórek wspólnot mieszkaniowych, spółdzielni oraz komunalnych obiektów mieszkaniowych
- Zagospodarowanie części wspólnych budynków spółdzielni oraz modernizacja kotłowni
- Remonty obiektów zabytkowych

Kierunek 2. Zwiększenie atrakcyjności gospodarczej

- Zagospodarowanie bulwaru wzdłuż rzeki Tugi
- Zagospodarowanie części wspólnych i podwórek wspólnot mieszkaniowych, spółdzielni oraz komunalnych obiektów mieszkaniowych
- Zagospodarowanie części wspólnych budynków spółdzielni oraz modernizacja kotłowni
- Remonty obiektów zabytkowych
- Pobudzanie kreatywności i współdziałania w zakresie zagospodarowania przestrzeni publicznych

Kierunek 3. Zwiększenie atrakcyjności przestrzennej i nadanie szczególnego charakteru przestrzeniom

- Zagospodarowanie części wspólnych i podwórek wspólnot mieszkaniowych, spółdzielni oraz komunalnych obiektów mieszkaniowych
- Zagospodarowanie części wspólnych budynków spółdzielni oraz modernizacja kotłowni
- Zagospodarowanie ciągów komunikacyjnych i terenów przyległych
- Zagospodarowanie bulwaru wzdłuż rzeki Tugi
- Remonty obiektów zabytkowych
- Pobudzanie kreatywności i współdziałania w zakresie zagospodarowania przestrzeni publicznych

Cel 3. Bogaty potencjał rozwojowy i wysoki kapitał społeczny

Kierunek 1. Kształtowanie kompetencji społecznych

- Nowodworskie Centrum Rozwoju Rodziny
- Działania na rzecz wsparcia opiekunów w opiece nad osobami niesamodzielnymi i z niepełnosprawnościami oraz rozwój usług opiekuńczych
- Pobudzanie kreatywności i współdziałania w zakresie zagospodarowania przestrzeni publicznych

Kierunek 2. Kształtowanie przestrzeni budującej tożsamość lokalną

- Remonty obiektów zabytkowych
- Zagospodarowanie bulwaru wzdłuż rzeki Tugi
- Dostosowanie Żuławskiego Ośrodka Kultury do celów świadczenia usług społecznych
- Zagospodarowanie części wspólnych i podwórek wspólnot mieszkaniowych, spółdzielni oraz komunalnych obiektów mieszkaniowych
- Zagospodarowanie części wspólnych budynków spółdzielni oraz modernizacja kotłowni
- Zagospodarowanie ciągów komunikacyjnych i terenów przyległych

12.3. Harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

Realizowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie odbywać się od września 2017 roku do końca 2023 roku. Poniżej przedstawiono harmonogram realizacji przedsięwzięć. Szczegółowe informacje dotyczące okresu realizacji znajdują się w kartach poszczególnych przedsięwzięć.

Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa

Tabela 2. Harmonogram przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Lp.	Numer przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Nowodworskie Centrum Rozwoju Rodziny							
2	Działania na rzecz wsparcia opiekunów w opiece nad osobami niesamodzielnymi i z niepełnosprawnościami oraz rozwój usług opiekuńczych							
3	Dostosowanie Żuławskiego Ośrodka Kultury do celów świadczenia usług społecznych							
4	Zagospodarowanie bulwaru wzdłuż rzeki Tugi							
5	Zagospodarowanie części wspólnych i podwórek wspólnot mieszkaniowych, spółdzielni oraz komunalnych obiektów mieszkaniowych							
6	Zagospodarowanie ciągów komunikacyjnych i terenów przyległych							
7	Pobudzanie kreatywności i współdziałania w zakresie zagospodarowania przestrzeni publicznych							
8	Remonty obiektów zabytkowych							
9	Zagospodarowanie części wspólnych budynków spółdzielni oraz modernizacja kotłowni							

13. Indykatywne ramy finansowe

13.1. Źródła finansowania

Gmina Nowy Dwór Gdański przewiduje na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych i realizację Gminnego Programu Rewitalizacji środki własne pochodzące z budżetu gminy oraz środki partnerów programu rewitalizacji, w tym wspólnot mieszkaniowych i spółdzielni mieszkaniowych. Istnieje możliwość zaciągania kredytów na prace remontowe w obiektach komunalnych.

Wszystkie projekty będą realizowane zgodnie z uchwaloną przez Radę Miejską Wieloletnią Prognozą Finansową oraz budżetami rocznymi Gminy Nowy Dwór Gdański w okresie do 2023 roku.

Projekty mogą być finansowane także poprzez źródła finansowania komercyjne i niekomercyjne, w tym:

- Środki prywatne;
 - wspólnot mieszkaniowych,
 - spółdzielni mieszkaniowych,
 - organizacji pozarządowych,
 - przedsiębiorców.
- Pożyczki i kredyty bankowe
- Środki budżetów samorządów wojewódzkiego i powiatowego – w zakresie działań stanowiących zadania własne jednostek zajmujących się edukacją zawodową, aktywizacją zawodową i wsparciem osób zagrożonych wykluczeniem.
- Fundusze celowe – obligacje komunalne, dotacje i pożyczki takie jak na przykład:
 - Fundusz Infrastruktury Samorządowej (FIS) – fundusz infrastrukturalny dla samorządów wspierający m.in. projekty rewitalizacyjne oraz infrastrukturę transportową.
 - Fundusz Termoodernizacji i Remontów – fundusz dla samorządów terytorialnych, wspólnot mieszkaniowych i osób prywatnych
 - Fundusz Inicjatyw Obywatelskich (FIO) – fundusz na wspieranie aktywnych form integracji społecznej, edukacji obywatelskiej i kompetencji społecznych oraz rozwoju wolontariatu

Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa

5. Fundusze UE takie jak:

- fundusze EFRR oraz EFS dostępne na poziomie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014–2020,
- Program UE „Zdrowie na rzecz wzrostu gospodarczego”.

6. Środki publiczne krajowe takie jak: Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych 2014–2020 – program dla organizacji pozarządowych, stowarzyszeń, jednostek samorządu terytorialnego, mający na celu aktywizację osób starszych, edukację w zakresie usług opiekuńczych.

7. Inne, np. środki Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków – na realizację zadań z zakresu ochrony zabytków

13.2. Szacunkowe ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji

Łączna wartość przedsięwzięć objętych programem wynosi 14 280 000 tys. zł.

Tabela 3. Szacunkowe wartości przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Lp.	Numer przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Szacowany koszt przedsięwzięcia	Wkład publiczny	Źródła prywatne
1	Nowodworskie Centrum Rozwoju Rodziny	1 100 000 zł	TAK	NIE
2	Działania na rzecz wsparcia opiekunów w opiece nad osobami niesamodzielnymi i z niepełnosprawnościami oraz rozwój usług opiekuńczych	300 000 zł	TAK	NIE
3	Dostosowanie Żuławskiego Ośrodka Kultury do celów świadczenia usług społecznych	2 000 000 zł	TAK	NIE
4	Zagospodarowanie bulwaru wzdłuż rzeki Tugi	2 300 000 zł	TAK	NIE
5	Zagospodarowanie części wspólnych i podwórek wspólnot mieszkaniowych, spółdzielni oraz komunalnych obiektów mieszkaniowych	1 300 000 zł	TAK	TAK
6	Zagospodarowanie ciągów komunikacyjnych i terenów przyległych	1 200 000 zł	TAK	NIE
7	Pobudzanie kreatywności i współdziałania w zakresie zagospodarowania przestrzeni publicznych	80 000 zł	TAK	NIE
8	Remonty obiektów zabytkowych	2 000 000 zł	TAK	NIE
9	Zagospodarowanie części wspólnych budynków spółdzielni oraz modernizacja kotłowni	4 000 000 zł	NIE	TAK
suma		14 280 000 zł		

14. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych

14.1. Obszary komplementarności działań i projektów rewitalizacyjnych

Projekty rewitalizacyjne, w celu osiągnięcia lepszych efektów, należy realizować synergicznie jako elementy całości. Poniżej przedstawiono metodologię zapewnienia komplementarności w poszczególnych obszarach działań.

1. Przestrzenny

Przedsięwzięcia wpisane do Gminnego Programu Rewitalizacji dotyczą określonej przestrzeni, jaką jest obszar rewitalizacji. Jest to zwarty teren odznaczający się dużym potencjałem. Poszczególne działania prowadzone na przedmiotowym terenie dają gwarancję

komplementarności w przypadku realizacji na tym obszarze działań w obrębie sfer: społecznej, gospodarczej, przestrzenno – funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej. Ze względu na strategiczne położenie obszaru rewitalizacji w strukturze gminy, rozwój tego obszaru oddziałuje także znacząco na pozostałą część miasta i całą gminę. Działania na obszarze rewitalizacji mają oddziaływanie synergiczne. Obszar rewitalizacji zajmuje nieduży teren i wszystkie planowane działania budują w przestrzeni zwartą strukturę założenia.

2. Problemowy

Działania i projekty uzupełniające się wzajemnie mają za cel rozwiązanie tego samego problemu w danym obszarze problemowym. Komplementarność problemowa realizuje się poprzez dopełnianie się tematycznie działań w zakresie sfer: społecznej, gospodarczej, przestrzenno – funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, a tym samym tworzy spójny program poprawiający jakość życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Zaproponowane w programie przedsięwzięcia odpowiadają kierunkom określonym w dokumentach strategicznych, dzięki czemu problemy rozwiązywane są w sposób wielowątkowy i na wielu płaszczyznach. Przedsięwzięcia w ramach programu są spójne z kierunkami, celami i wizją dokumentów strategicznych i realizują holistycznie politykę gminy. Działania rewitalizacyjne zostały rozpoznane w ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych i są przedsięwzięciami odpowiadającymi na potrzeby różnych interesariuszy. Komplementarność w tym obszarze działań jest zapewniona poprzez współpracę poszczególnych podmiotów odpowiedzialnych za określone zadania w ramach realizacji działań Gminnego Programu Rewitalizacji. Powołane do pełnienia określonych funkcji jednostki i podmioty gwarantują całościowe i kompetentne podejście do zagadnień problemowych.

3. Międzyokresowy

Działania i projekty uzupełniają się wzajemnie i są skierowane na osiągnięcie wspólnego lub takiego samego celu wraz z innymi działaniami realizowanymi przez różne podmioty i finansowane w ramach różnych okresów programowania. Przykładem może być realizacja remontu obiektów zabytkowych bądź zagospodarowanie przystani na rzece Tudze, na których realizację Gmina posiada już dofinansowanie lub programy wsparcia dla osób bezrobotnych, działające już na rzecz osób z obszaru rewitalizacji.

Komplementarność międzyokresowa zostanie spełniona poprzez powiązanie działań zgodnie z harmonogramem rewitalizacji, gdzie przedsięwzięcia mają na siebie bezpośredni i pośredni wpływ, a będąc realizowane w zaplanowanej kolejności stwarzają warunki do poprawy sytuacji na obszarze rewitalizacji. Tym sposobem zostaną w sposób spójny i ciągły rozwiązywane problemy obszaru. Wcześniej zrealizowane zagospodarowanie przestrzeni publicznych oraz remont budynku Żuławskiego Ośrodka Kultury może być wstępem do ogólnego wzrostu estetyki śródmieścia, a tym samym zwiększenia zainteresowania turystycznego, wzrostem poziomu bezpieczeństwa i jakości życia.

4. Instytucjonalno – systemowy

Komplementarność instytucjonalno – systemowa nie polega na tworzeniu nowych struktur, lecz wykorzystuje już istniejące instytucje i organizacje, przyznając im jedynie nowe funkcje i zadania związane z zapewnieniem koordynacji działań, a także zapewniając właściwy przepływ informacji

*Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa*

między nimi. Udział biorą różne organy PUP, MGOPS i inne powołane do wsparcia i uzupełnienia (urząd ma określać potencjał zawodowy oraz poznawać i integrować ludzi).

5. Źródeł finansowania

Projekt finansowany jest z różnych źródeł niekomercyjnych i komercyjnych, w tym środków budżetu Gminy, środków unijnych, funduszy krajowych oraz innych źródeł finansowania, dzięki czemu zwiększa się możliwość udziału różnych osób, organizacji i podmiotów oraz zmniejsza się ryzyko niepowodzenia.

14.2. Matryca komplementarności

Uproszczony plan rzeczowo – finansowy dla potrzeb procesu rewitalizacji przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Matryca komplementarności

PRZEDSIĘWZIĘCIE	KOMPLEMENTARNOŚĆ z pozostałymi przedsięwzięciami				
	KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA	KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA	KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO – INSTYTUCJONALNA	KOMPLEMENTARNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA	KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA
1. Nowodworskie Centrum Rozwoju Rodziny	2.* Działania będą prowadzone w tym samym obiekcie – Żuławskim Ośrodku Kultury. 3.* Działania dotyczą obiektu, w którym będzie prowadzone dostosowanie. 4.* Nabrzeże rzeki Tugi znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie obiektu oraz miejsc zamieszkania użytkowników. 8.* Jednym z obiektów remontowanych będzie Żuławski Ośrodek Kultury, w którym prowadzone będą	2.* Oba przedsięwzięcia są odpowiedzią na problem ubóstwa i wykluczenia społecznego. 3.* Poprzez dostosowanie ŻOK-u do celów świadczenia usług społecznych oba działania są ukierunkowane na pomoc społeczną dla mieszkańców. 4.* Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców. 7.* W obu przypadkach powstanie przestrzeń skierowana do	2.* Partnerem są organizacje pozarządowe. Podmioty współpracujące przy realizacji działań: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Partnerem są organizacje pozarządowe. Działania wykonywane w tym samym obiekcie, koordynowane przez tego samego Zarządcę. 3.* Działania wykonywane w tym samym obiekcie, koordynowane przez tego samego Zarządcę.	Występują zarówno zrealizowane jak i planowane do realizacji programy prowadzone przez MGOPS mające na celu rozwiązanie problemów ubóstwa i wykluczenia społecznego. 2.* Oba działania będą realizowane jednocześnie, w koordynacji ze sobą. 3.* Działanie to będzie następstwem dostosowania obiektu ŻOK. 8.* Działanie to będzie następstwem remontu obiektu ŻOK.	Ze względu na charakter, podobnie jak inne przedsięwzięcia o charakterze publicznym, działania w całości finansowane ze środków publicznych, ale pochodzących z różnych źródeł np. środki budżetu gminy, dofinansowania z UE i środków publicznych, fundusze celowe.

	przedmiotowe działania.	mieszkańców, poprawiająca warunki ich życia.	7.* Partnerem są organizacje pozarządowe.		
2. Działania na rzecz wsparcia opiekunów w opiece nad osobami niesamodzielnymi i z niepełnosprawnościami oraz rozwój usług opiekuńczych	1.* Działania będą prowadzone w tym samym obiekcie – Żuławskim Ośrodku Kultury. 3.* Działania dotyczą obiektu, w którym będzie prowadzone dostosowanie. 8.* Jednym z obiektów remontowanych będzie Żuławski Ośrodek Kultury, w którym prowadzone będą przedmiotowe działania.	1.* Oba przedsięwzięcia są odpowiedzią na problem ubóstwa i wykluczenia społecznego. 3.* Oba przedsięwzięcia dotyczą działań na rzecz pomocy społecznej.	1.* Partnerem są organizacje pozarządowe. Podmioty współpracujące przy realizacji działań: Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Partnerem są organizacje pozarządowe. Działania wykonywane w tym samym obiekcie, koordynowane przez tego samego Zarządcę. 7.* Partnerem są organizacje pozarządowe.	Występują zarówno zrealizowane jak i planowane do realizacji programy prowadzone przez MGOPS mające na celu rozwiązanie problemów ubóstwa i wykluczenia społecznego. 1.* Oba działania będą realizowane jednocześnie, w koordynacji ze sobą. 3.* Działanie to będzie następstwem dostosowania obiektu ŻOK. 8.* Działanie to będzie następstwem dostosowania obiektu ŻOK.	Ze względu na charakter, podobnie jak inne przedsięwzięcia o charakterze publicznym, działania w całości finansowane ze środków publicznych, ale pochodzących z różnych źródeł np. środki budżetu gminy, dofinansowania z UE i środków publicznych, fundusze celowe.
3. Dostosowanie Żuławskiego Ośrodka Kultury do celów świadczenia usług społecznych	1.* W dostosowywanym obiekcie prowadzone będą działania z tego przedsięwzięcia. 2.* W dostosowywanym	1.* Poprzez dostosowanie ŻOK-u do celów świadczenia usług społecznych oba działania są ukierunkowane na pomoc społeczną dla	1.* Działania wykonywane w tym samym obiekcie, koordynowane przez tego samego Zarządcę. 8.* Działania wykonywane w tym	Występują zarówno zrealizowane jak i planowane do realizacji programy prowadzone przez MGOPS mające na celu pomoc społeczną.	Ze względu na charakter, podobnie jak inne przedsięwzięcia o charakterze publicznym, działania w całości finansowane ze środków publicznych,

	obiekcie prowadzone będą działania z tego przedsięwzięcia. 4.* Nabrzeże rzeki Tugi znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie obiektu oraz miejsc zamieszkania użytkowników. 6.* Przedmiotowe ulice znajdują się w sąsiedztwie obiektu. 8.* Jednym z obiektów remontowanych będzie Żuławski Ośrodek Kultury.	mieszkańców. 2.* Oba przedsięwzięcia dotyczą działań na rzecz pomocy społecznej. 5.* Oba przedsięwzięcia dotyczą remontu obiektów służących społeczności lokalnej. 6.* Oba przedsięwzięcia dotyczą remontu obiektów i przestrzeni służących społeczności lokalnej. 8.* Oba przedsięwzięcia dotyczą remontu obiektu o wysokich walorach kulturowych. 9.* Oba przedsięwzięcia dotyczą remontu obiektów i przestrzeni służących społeczności lokalnej.	samym obiekcie, koordynowane przez tego samego Zarządcę.	1.* Działanie to będzie wyprzedzające w stosunku do przedsięwzięć organizowanych w ŻOK. 2.* Działanie to będzie wyprzedzające w stosunku do przedsięwzięć organizowanych w ŻOK. 4.* Działanie to będzie wyprzedzające w stosunku do działań w przestrzeni miasta. 8.* Działania będą realizowane jednocześnie.	ale pochodzących z różnych źródeł np. środki budżetu gminy, dofinansowania z UE i środków publicznych, fundusze celowe.
4. Zagospodarowanie bulwaru wzdłuż rzeki Tuga	1.* Obiekt znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Tugi 3.* Obiekt znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Tugi. 7.* Oba przedsięwzięcia dotyczą	1.* Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców. 5.* Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej	6.* Działania koordynowane przez tą samą instytucję.	3.* Działanie to będzie poprzedzone remontem budynków użyteczności publicznej. 5.* Działanie to będzie realizowane po wykonaniu prac	Ze względu na charakter, podobnie jak inne przedsięwzięcia o charakterze publicznym, działania w całości finansowane ze środków publicznych, ale pochodzących z

	zagospodarowania przestrzeni publicznych, które w przyszłości mogą stworzyć wspólny system przestrzeni.	przestrzeni dla mieszkańców. 6.* Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców. 7.* Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców. 8.* Oba przedsięwzięcia dotyczą poprawy jakości przestrzeni publicznej i obiektów użyteczności publicznej. 9.* Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców i podniesienia warunków ich życia.		remontowych w budynkach mieszkalnych. 6.* Działanie to będzie realizowane po wykonaniu prac remontowych w budynkach mieszkalnych i w ich otoczeniu. 8.* Działanie to będzie realizowane po wykonaniu prac remontowych w budynkach mieszkalnych.	różnych źródeł np. środki budżetu gminy, dofinansowania z UE i środków publicznych, fundusze celowe.
5. Zagospodarowanie części wspólnych i podwórek wspólnot mieszkaniowych, spółdzielni oraz komunalnych obiektów mieszkaniowych	6.* Oba przedsięwzięcia dotyczą działań w przestrzeni mieszkaniowej w obszarze rewitalizacji. 7.* Oba przedsięwzięcia dotyczą działań w	3.* Oba przedsięwzięcia dotyczą remontu obiektów służących społeczności lokalnej. 4.* Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej	6.* Ten sam podmiot zaangażowany w działania: Spółdzielnie mieszkaniowe. 8.* Podobna procedura w trakcie postępowania administracyjnego.	4.* Działanie to będzie realizowane w pierwszej kolejności, przed zagospodarowaniem przestrzeni publicznych.	Ze względu na charakter, podobnie jak inne przedsięwzięcia o charakterze publiczno-prywatnym, działania finansowane zarówno ze środków publicznych

	przestrzeni mieszkaniowej w obszarze rewitalizacji. 8.* Oba przedsięwzięcia dotyczą działań w przestrzeni mieszkaniowej w obszarze rewitalizacji. 9.* Oba przedsięwzięcia dotyczą działań w przestrzeni mieszkaniowej w obszarze rewitalizacji.	przestrzeni dla mieszkańców. 6.* Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców. 7.* Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców. 8.* Oba przedsięwzięcia dotyczą remontu obiektów służących społeczności lokalnej. 9.* Oba przedsięwzięcia dotyczą remontu obiektów służących społeczności lokalnej.	9.* Ten sam podmiot zaangażowany w działania: Spółdzielnie mieszkaniowe. Podobna procedura w trakcie postępowania administracyjnego.	6.* Działania realizowane równoległe ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć. 8.* Działania realizowane równoległe ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć. 9.* Działania realizowane równoległe ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć.	jak i prywatnych. Środki pochodzące z różnych źródeł np. środki budżetu gminy, dofinansowania z UE i środków publicznych, fundusze celowe, środki własne Spółdzielni Mieszkaniowych i Wspólnot Mieszkaniowych, pożyczki, kredyty.
6. Zagospodarowanie ciągów komunikacyjnych i terenów przyległych	3.* Obiekt znajduje się w sąsiedztwie przedmiotowych ulic. 5.* Oba przedsięwzięcia dotyczą przestrzeni mieszkaniowej w obszarze rewitalizacji. 8.* Oba przedsięwzięcia dotyczą przestrzeni mieszkaniowej w obszarze rewitalizacji.	3.* Oba przedsięwzięcia dotyczą remontu obiektów i przestrzeni służących społeczności lokalnej. 4.* Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców. 5.* Oba przedsięwzięcia	4.* Działania koordynowane przez tą samą instytucję. 5.* Ten sam podmiot zaangażowany w działania: Spółdzielnie mieszkaniowe. 9.* Ten sam podmiot zaangażowany w działania: Spółdzielnie mieszkaniowe.	5.* Działania realizowane równoległe ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć. 7.* Działania realizowane równoległe ze względu na lokalizację i charakter	Ze względu na charakter, podobnie jak inne przedsięwzięcia o charakterze publicznym, działania w całości finansowane ze środków publicznych, ale pochodzących z różnych źródeł np. środki budżetu gminy, dofinansowania z UE i

	9.* Oba przedsięwzięcia dotyczą przestrzeni mieszkaniowej w obszarze rewitalizacji.	przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców. 7.* Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców. 8.* Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców i podniesienia warunków ich życia. 9.* Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców.		przedsięwzięć. 8.* Działania realizowane równoległe ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć. 9.* Działania realizowane równoległe ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć.	środków publicznych, fundusze celowe.
7. Pobudzanie kreatywności i współdziałania w zakresie zagospodarowania przestrzeni publicznych	4.* Oba przedsięwzięcia dotyczą zagospodarowania przestrzeni publicznych, które w przyszłości mogą stworzyć wspólny system przestrzeni. 5.* Oba przedsięwzięcia dotyczą działań w przestrzeni	1.* W obu przypadkach powstanie przestrzeń skierowana do mieszkańców, poprawiająca warunki ich życia. 4.* Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla	1.* Partnerem są organizacje pozarządowe. 2.* Partnerem są organizacje pozarządowe.	6.* Działania realizowane równoległe ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć.	Ze względu na charakter, podobnie jak inne przedsięwzięcia o charakterze publicznym, działania w całości finansowane ze środków publicznych, ale pochodzących z różnych źródeł np. środki budżetu gminy,

	mieszkaniowej w obszarze rewitalizacji. 8.* Oba przedsięwzięcia dotyczą działań w przestrzeni mieszkaniowej w obszarze rewitalizacji.	mieszkańców. 5.* Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców. 6.* Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców. 8.* Oba przedsięwzięcia dotyczą poprawy jakości przestrzeni publicznej i obiektów użyteczności publicznej. 9.* Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców.			dofinansowania z UE i środków publicznych, fundusze celowe.
8. Remonty obiektów zabytkowych	1.* Jednym z obiektów remontowanych będzie Żuławski Ośrodek Kultury, w którym prowadzone będą działania z tego przedsięwzięcia. 2.* Jednym z obiektów remontowanych będzie Żuławski Ośrodek	3.* Oba przedsięwzięcia dotyczą remontu obiektu o wysokich walorach kulturowych. 4.* Oba przedsięwzięcia dotyczą poprawy jakości przestrzeni publicznej i obiektów użyteczności publicznej. 5.* Oba przedsięwzięcia	3.* Działania wykonywane w tym samym obiekcie, koordynowane przez tego samego Zarządcę 5.* Podobna procedura w trakcie postępowania administracyjnego. 9.* Podobna procedura w trakcie postępowania	1.* Działanie to będzie wyprzedzające w stosunku do przedsięwzięć organizowanych w ŻOK. 2.* Działanie to będzie wyprzedzające w stosunku do przedsięwzięć organizowanych w ŻOK.	Ze względu na charakter, podobnie jak inne przedsięwzięcia o charakterze publicznym, działania w całości finansowane ze środków publicznych, ale pochodzących z różnych źródeł np. środki budżetu gminy,

	Kultury, w którym prowadzone będą działania z tego przedsięwzięcia. 3.* Jednym z obiektów remontowanych będzie Żuławski Ośrodek Kultury, w którym prowadzone będą działania z tego przedsięwzięcia. 5.* Oba przedsięwzięcia dotyczą działań w przestrzeni mieszkaniowej w obszarze rewitalizacji. 6.* Oba przedsięwzięcia dotyczą przestrzeni mieszkaniowej w obszarze rewitalizacji. 7.* Oba przedsięwzięcia dotyczą działań w przestrzeni mieszkaniowej w obszarze rewitalizacji. 9.* Oba przedsięwzięcia dotyczą działań w przestrzeni mieszkaniowej w obszarze rewitalizacji.	dotyczą remontu obiektów służących społeczności lokalnej. 6.* Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców i podniesienia warunków ich życia. 7.* Oba przedsięwzięcia dotyczą poprawy jakości przestrzeni publicznej i obiektów użyteczności publicznej. 9.* Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców.	administracyjnego.	3.* Działania będą realizowane jednocześnie. 5.* Działania realizowane równoległe ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć. 6.* Działania realizowane równoległe ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć. 9.* Działania realizowane równoległe ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć.	dofinansowania z UE i środków publicznych, fundusze celowe.
9. Zagospodarowanie	5.* Oba przedsięwzięcia	3.* Oba przedsięwzięcia	5.* Ten sam podmiot	5.* Działania	Ze względu na

części wspólnych budynków spółdzielni oraz modernizacja kotłowni	dotyczą działań w przestrzeni mieszkaniowej w obszarze rewitalizacji. 6.* Oba przedsięwzięcia dotyczą przestrzeni mieszkaniowej w obszarze rewitalizacji. 8.* Oba przedsięwzięcia dotyczą działań w przestrzeni mieszkaniowej w obszarze rewitalizacji.	dotyczą remontu obiektów i przestrzeni służących społeczności lokalnej. 4.* Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców i podniesienia warunków ich życia. 5.* Oba przedsięwzięcia dotyczą remontu obiektów służących społeczności lokalnej. 6.* Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców. 7.* Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców. 8.* Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców.	zaangażowany w działania: Spółdzielnie mieszkaniowe. Podobna procedura w trakcie postępowania administracyjnego. 6.* Ten sam podmiot zaangażowany w działania: Spółdzielnie mieszkaniowe. 8.* Podobna procedura w trakcie postępowania administracyjnego.	realizowane równolegle ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć. 6.* Działania realizowane równolegle ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć. 8.* Działania realizowane równolegle ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć.	charakter, podobnie jak inne przedsięwzięcia o charakterze publiczno-prywatnym, działania finansowane zarówno ze środków publicznych jak i prywatnych. Środki pochodzące z różnych źródeł np. środki budżetu gminy, dofinansowania z UE i środków publicznych, fundusze celowe, środki własne Spółdzielni Mieszkaniowej, pożyczki, kredyty.
--	---	--	---	---	---

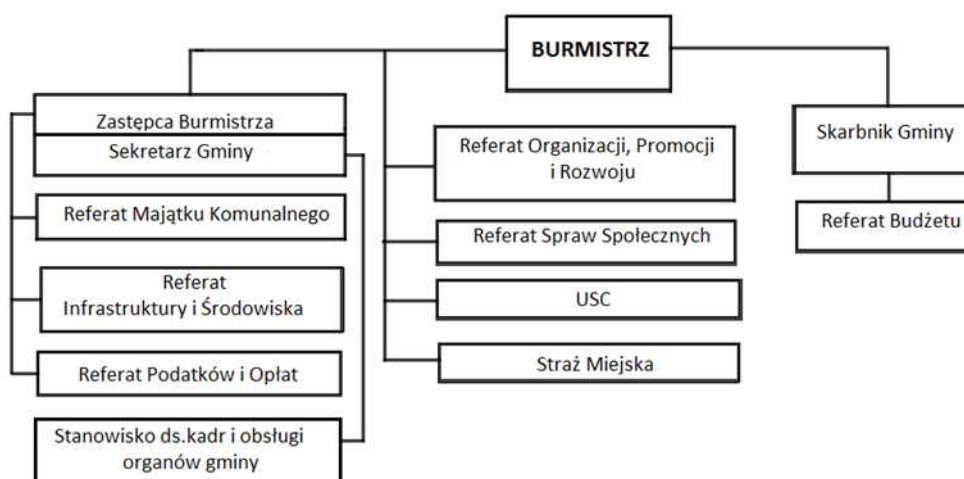
* numeracja przedsięwzięcia podstawowego, rozpatrywanego pod kątem komplementarności

15. Zarządzanie realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji

15.1. Struktura zarządzania

Jednostką odpowiedzialną za cały proces jest Gmina Nowy Dwór Gdański i pracownicy Urzędu Miejskiego w Nowym Dworze Gdańskim. Zadaniem pracowników jest nadzorowanie prawidłowego wdrażania i monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji. Struktura zarządzania określa struktury organizacyjne projektu oraz przypisuje poszczególne zadania określonym podmiotom. W tym celu powstał Zespół ds. zarządzania przedsięwzięciem, którego zadaniem jest planowanie, organizowanie i kontrolowanie przebiegu procesu przy jednoczesnym uwzględnieniu aspektów finansowych, technicznych oraz prawnych. Poszczególnym jednostkom Urzędu Miejskiego przypisane są wyodrębnione zadania i odpowiedzialność za nie w ramach kompetencji służbowych.

SCHEMAT ORGANIZACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO W NOWYM DWORZE GDAŃSKIM

Rysunek 28. Schemat organizacyjny Urzędu Miejskiego w Nowym Dworze Gdańskim

Źródło: Zarządzenie Burmistrza Nowego Dworu Gdańskiego z dnia 29.09.2015 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędowi Miejskiemu w Nowym Dworze Gdańskim.

W strukturze organizacyjnej Urzędu Miejskiego w Nowym Dworze Gdańskim za realizację obowiązków związanych z prowadzeniem i kontrolą całego procesu odpowiedzialni są **Burmistrz** oraz **Zastępca Burmistrza Nowego Dworu Gdańskiego**. Są oni odpowiedzialni za:

- złożenie wniosków o dofinansowanie,
- udzielenie zamówień publicznych,
- realizację inwestycji,
- rozliczenie finansowe inwestycji,
- trwałość projektu.

Obowiązkami **Skarbnika Gminy Nowy Dwór Gdański** jest realizacja i kontrola przedsięwzięć od strony finansowej, w tym:

- określenie kwalifikowalności kosztów,
- rozliczenie pozyskanych dofinansowań zewnętrznych,
- rozliczenie z wykonawcami poszczególnych zadań, w tym przedsięwzięć.

Zadaniami **Referatu Organizacji, Promocji i Rozwoju** są:

- aplikowanie o środki pomocowe z Unii Europejskiej,
- prowadzenie monitoringu i bieżącej sprawozdawczości projektu,
- przygotowanie i składanie wniosków o płatność,
- prowadzenie działań promocyjnych,
- współpraca z Partnerami.

W kompetencjach **Referatu Majątku Komunalnego** jest bieżąca i przyszła eksploatacja oraz utrzymanie terenów, obiektów i infrastruktury będącej przedmiotem projektu.

Za realizację płatności, kontrolę wykonywania umów od strony finansowej oraz kontrolę przepływów odpowiedzialny jest **Referat Budżetu**.

Do zadań **Specjalisty ds. zamówień publicznych** należy:

- nadzór nad prawidłowym przebiegiem inwestycji pod kątem zamówień publicznych,
- przeprowadzenie procedur o udzielenie zamówień publicznych.

Wyznaczeni pracownicy będą pełnić funkcję wynikające z etapu i zakresu prac.

W strukturze zarządzania poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi uwzględniono także podmioty zewnętrzne - **inspektorów nadzoru budowlanego**, których zadaniem będzie dbanie o zgodność prac budowlanych z obowiązującymi przepisami budowlanymi oraz terminowe realizowanie wyznaczonych zadań.

Ponadto wyłoniony zostanie dodatkowy, specjalistyczny wieloosobowy **zespół zewnętrzny** odpowiedzialny za:

- kierowanie przedsięwzięciami,
- monitorowanie postępu prac i wskaźników osiągnięć,
- sporządzanie sprawozdań,
- sporządzanie i składanie wniosków o płatność,
- bieżąca kontrola zgodności trybu i zakresu przedsięwzięć z wytycznymi Instytucji Zarządzającej,
- sporządzanie ewentualnych korekt wniosków aplikacyjnych i harmonogramu rzeczowo-finansowego podczas realizacji inwestycji,
- nadzór nad prowadzeniem rozliczeń finansowych,
- uczestnictwo w kontrolach.

15.2. Koszty zarządzania rewitalizacją

Zarządzanie procesem rewitalizacji, jest istotnym zadaniem, dlatego musi mieć odzwierciedlenie w kosztach realizacji zadań gminy. Jako kluczowe dodatkowe koszty związane z wdrażaniem rewitalizacji w Gminie Nowy Dwór Gdański do roku 2023 uwzględnia się koszty zarządzania procesem rewitalizacji, w tym koszty Spotkań Komitetu Rewitalizacji (lata 2017-2023) jako koszty obsługi Komitetu – 5 000 zł.

16. Monitoring i ewaluacja

16.1. Monitoring

Monitoring ma na celu pozyskanie informacji o przebiegu procesu rewitalizacji poprzez obserwację zmieniających się parametrów. Na podstawie zebranych danych można poddać ocenie zasadność i efektywność programu i dzięki temu ewentualnie zweryfikować zaplanowane działania i kierunki, by postęp w procesie był widoczny i przybierał właściwe tempo. Monitoring stanowi bardzo ważne narzędzie pomocnicze przy bieżącym zarządzaniu programem. Istotne informacje będą zbierane na podstawie konkretnych wskaźników w postaci danych liczbowych. Monitoring będzie przeprowadzany w sferze rzeczowej i finansowej. Pierwszy będzie dotyczył stanu wdrażania GPR w danym okresie i poziomu realizacji wskaźników, natomiast finansowy będzie dotyczył danych liczbowych odnoszących się do przeprowadzanych inwestycji.

Monitoring realizacji programu rewitalizacji będzie prowadzony na dwóch poziomach:

- **strategicznym** - ocena stopnia realizacji celów rewitalizacyjnych i procesu wdrażania programu oraz ocena i identyfikacja trudności, przeszkód lub nieprawidłowości występujących podczas realizacji programu i przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- **operacyjnym** – ocena stopnia realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Instytucjonalnie, za proces monitoringu, ale też wdrażania, oceny i aktualizacji programu, odpowiedzialni są:

- Rada Miejska,
- Burmistrz Miasta i Gminy,
- Komitet Rewitalizacji,
- Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji,
- Jednostki miejskie, będące realizatorami niektórych przedsięwzięć,
- Partnerzy,
- Pozostali wykonawcy i realizatorzy poszczególnych projektów.

Monitoring powinien być realizowany w sposób ciągły. Sprawozdania ze stanu wdrażania GPR winny być dostosowane do cyklu spotkań Komitetu Rewitalizacji. Komitet Rewitalizacji na podstawie sprawozdania winien formułować opinie i zalecenia dotyczące dalszego wdrażania programu. W listopadzie każdego roku, Komitet Rewitalizacji formułuje zalecenia i opinie dotyczące wdrażania GPR w następnym roku, co z kolei znajduje swoje odzwierciedlenie w planie operacyjnym. Sprawozdanie ze stanu wdrażania i wnioski powinny być opracowane przed zamknięciem budżetu gminy na kolejny rok, ze względu na konieczność przesunięć środków budżetowych, w celu dostosowania harmonogramu wdrażania GPR do niezbędnych zmian.

16.1.1. Monitorowanie na poziomie strategicznym i operacyjnym - wskaźniki

Monitorowanie na poziomie strategicznym będzie obejmowało przede wszystkim pomiar wskaźników. Poniżej zestawiono listę wskaźników do monitorowania efektów wdrażania programu rewitalizacji na poziomie strategicznym.

Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa

Tabela 5. Wskaźniki monitoringu strategicznego Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2017-2023

Rodzaj wskaźnika	Wskaźnik monitoringu	Źródło	Wartość w roku bazowym	Ocena realizacji	Wartość w roku docelowym
Cel 1. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i integracja osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych					
Wskaźniki produktu	Liczba godzin poświęconych na udzielanie porad w placówce wsparcia dziennego	PCPR, UM	0	wzrost	120
	Liczba rodzajów warsztatów i szkoleń zawodowych zorganizowanych przez ŻOK	PCPR, UM	0	wzrost	15
Wskaźniki rezultatu	Liczba osób, które skorzystały z Poradni dla rodziców.	PCPR	0	wzrost	35
	Liczba osób, które wzięły udział w szkoleniach organizowanych przez ŻOK	ŻOK, UM	0	wzrost	20
	Liczba osób, które skorzystały z porad placówki wsparcia dziennego.	PCPR	0	wzrost	35
Wskaźnik wpływu	Liczba osób bezrobotnych, które w wyniku udziału w szkoleniach podjęły pracę zarobkową	PUP	14	Wzrost o 20 %	
	Liczba wolontariuszy, jako wynik nowych relacji nawiązanych w ŻOK	MGOPS, PCPR	0	wzrost	20
	Zwiększona liczba osób, korzystających z wsparcia na aktywizację zawodową	MGOPS, PCPR	14	Wzrost o 20 %	
	Zmniejszona liczba rodzin wymagających pomocy społecznej, w wyniku działań podjętych przez ŻOK	MGOPS, PCPR	133	Spadek o 10 %	
	Liczba opiekunów świadczących u służi na rzecz osób niepełnosprawnych, którzy zaczęli swą działalność w wyniku działań prowadzonych przez PCPR	MGOPS, PCPR	0	wzrost	5
	Liczba dzieci i młodzieży, które odniosły postępy w nauce w wyniku działań prowadzonych przez ŻOK	PCPR	0	wzrost	20
	Liczba rodzajów aktywności kulturalnych oferowanych przez ŻOK, w wyniku zwiększenia zapotrzebowania na uczestnictwo w życiu społecznym	ŻOK, UM	0	wzrost	15
	Liczba inicjatyw na rzecz osób niepełnosprawnych, podjętych w wyniku zwiększenia odpowiedzialności społecznej	UM, PUP	0	wzrost	2
Cel 2. Wysoka jakość warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji					
Wskaźniki produktu	Liczba podwórek, które zostały zagospodarowane w ramach procesu rewitalizacji	UM	0	wzrost	10
	Liczba wyremontowanych	UM	0	wzrost	8

Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa

	budynków				
	Liczba nowo powstałych lokali przeznaczonych pod lokalizację usług	UM	0	wzrost	4
Wskaźniki rezultatu	Liczba nowo zarejestrowanych działalności gospodarczych w obszarze rewitalizacji	UM, PUP	0	wzrost	4
	Liczba osób korzystających z przestrzeni publicznej (uczestniczących w imprezach plenerowych)	UM	0	wzrost	100
Wskaźnik wpływu	Zwiększona liczba odwiedzających turystów i inwestorów, wynikająca z wzrostu atrakcyjności obszaru rewitalizacji	UM	0	wzrost	200
	Liczba przedsiębiorstw w których wzrosła liczba klientów/obróć w usługach	UM	0	Wzrost	10
Cel 3. Bogaty potencjał rozwojowy i wysoki kapitał społeczny					
Wskaźniki produktu	Liczba zagadnień problematycznych i przykładów procedur przygotowanych dla mieszkańców obszaru rewitalizacji	UM	0	wzrost	10
	Liczba przygotowanych ofert na wynajem lokali pod lokalizację działalności gospodarczej	UM	0	wzrost	5
Wskaźniki rezultatu	Ilość osób zadowolonych z uzyskanej pomocy proceduralnej	UM	0	wzrost	50
	Ilość wniosków składanych do Gminnego Programu Rewitalizacji, jako wynik dotychczas przeprowadzonych działań	UM	0	wzrost	10
	Liczba osób zainteresowanych prowadzeniem działalności gospodarczej w obszarze rewitalizacji	UM, PUP	0	wzrost	10
Wskaźnik wpływu	Ilość zorganizowanych, w wyniku działań w przestrzeni publicznej, sąsiedzkich akcji społecznych	UM, ŻOK	0	wzrost	5
	Liczba nowych organizacji non-profit, powstałych w wyniku spotkań organizowanych przez ŻOK	UM, MGOPS	0	wzrost	2
	Wzrost zainteresowania działaniami władzy wyrażony w aktywności podczas konsultacji społecznych	UM	0	wzrost	10
	Liczba nowopowstałych działalności gospodarczych, powstałych w wyniku interesującej oferty lokalizacji usług	UM	0	wzrost	5
	Liczba zorganizowanych cyklicznych spotkań sąsiedzkich, w odpowiedzi na duże zainteresowanie mieszkańców	UM	0	wzrost	10

Wskaźniki do monitorowania efektów wdrażania programu rewitalizacji na poziomie operacyjnym są przypisane do poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w kartach przedsięwzięć.

Na podstawie analizy zagrożeń w Analizie SWOT zidentyfikowano potencjalne czynniki, które mogą stanowić zagrożenie dla programu rewitalizacji. Ze względu na fakt, iż program będzie realizowany w okresie kilkuletnim, zmianie może ulec wiele uwarunkowań, na podstawie których opracowano program. Mając na uwadze potencjalne przekształcenia należy uwzględnić możliwe trudności i ustosunkować się do nich w ramach planowanych postępowań. Przewidzenie przypuszczalnych negatywnych scenariuszy pozwoli na minimalizację skutków ich pojawienia się. Największe ryzyko generują:

- Wady projektowe,
- Wzrost kosztów materiałów,
- Nieuregulowany stan prawny nieruchomości,
- Brak zasobów ludzkich,
- Brak środków finansowych,
- Brak zainteresowania ze strony beneficjentów,
- Protesty organizacji lokalnych,
- Zmiana sytuacji politycznej,
- Opóźnienia w realizacji projektów,
- Warunki atmosferyczne, katastrofy naturalne,
- Zmiany technologiczne,
- Niewłaściwe zarządzanie,
- Inflacja.

16.1.2. Procedury monitorowania

16.1.2.1. Procedura monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji

Efekty realizowanych zadań zawartych w Gminnym Programie Rewitalizacji są przedstawiane w postaci sprawozdań końcoworocznych, przygotowanych raz w roku. W związku powyższym należy podjąć umieszczone w dalszej części działania:

- Zebranie informacji dotyczących zrealizowanych projektów w danym roku. Pozyskiwane są one w postaci sprawozdań od Podmiotów prywatnych i publicznych (inne niż jednostki miejskie) realizujących poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Informacje te gromadzone są do **31 października**, a dotyczą m.in.: harmonogramu, wyników poszczególnych wskaźników, problemów, zasobów do realizacji zadań oraz proponowanych przedsięwzięć na kolejny rok.
- Przygotowanie sprawozdania końcoworocznego, które obejmuje następujące treści:
 - rezultaty procedur dotyczących pozyskiwania funduszy zewnętrznych na realizację przedsięwzięć zawartych w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański (ilość i rodzaj wniosków w okresie sprawozdawczym, wysokość środków, przedsięwzięcia objęte i nieobjęte pozyskanymi środkami),

*Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa*

- przedstawienie procesu realizacji przedsięwzięć objętych dofinansowaniem z funduszy zewnętrznych,
- diagnozę przyczyn niezrealizowania projektów zawartych w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański w okresie sprawozdawczym lub szerszym,
- etapy prac przygotowawczych i wdrażania przedsięwzięć objętych realizacją w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański.

Sprawozdania cząstkowe przekazywane są **do 15 listopada**.

Burmistrz zwołuje spotkanie Komitetu ds. rewitalizacji, w ciągu **10 dni od otrzymania sprawozdania**. W trakcie spotkania konsultowane są wyniki monitoringu, rekomendacje oraz zaopiniowanie listy planowanych przedsięwzięć do realizacji w kolejnym roku budżetowym.

Podczas sesji Rady Miejskiej, następującej po spotkaniu Komitetu Rewitalizacji, Burmistrz przedstawia wnioski ze sprawozdania dotyczącego realizacji przedsięwzięć strategicznych oraz listę zadań stanowiących propozycje do uwzględnienia w budżecie Gminy na kolejny rok. Powyższe informacje stanowią bazę do realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2017 – 2023 oraz pełnienia nadzoru nad postępami.

16.1.2.2. Procedura zgłaszania nowych zadań do Gminnego Programu Rewitalizacji

We wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji zaangażowane są wszystkie instytucje, a także podmioty prywatne i publiczne oraz mieszkańcy obszaru rewitalizacji. Daje im to możliwość zgłoszenia nowego zadania do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2017 – 2023.

Powyższą procedurę regulują następujące kroki:

1. Kartę projektu z opisaną propozycją nowego zadania do Gminnego Programu Rewitalizacji zgłaszają instytucje zaliczające się do Podmiotów prywatnych i publicznych oraz minimum 15 mieszkańców obszaru rewitalizacji. Propozycje są gromadzone raz w roku i dostarczone do Urzędu Miejskiego w terminie **do 31 października**.
2. Po 31 października **w ciągu dwóch tygodni** zwołuje się spotkanie Komitetu Rewitalizacji. Wówczas Komitet opiniuje zebrane propozycje.
3. Podczas sesji Rady Miejskiej, następującej po spotkaniu Komitetu Rewitalizacji, Burmistrz przedstawia wnioski ze sprawozdania dotyczącego realizacji przedsięwzięć strategicznych oraz listę zadań stanowiących propozycje do uwzględnienia w budżecie Gminy na kolejny rok. Powyższe informacje stanowią bazę do realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2017 – 2023 oraz pełnienia nadzoru nad postępami.

16.1.2.3. Procedura zgłaszania zmian do Gminnego Programu Rewitalizacji

We wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji zaangażowane są wszystkie instytucje, a także podmioty prywatne i publiczne oraz mieszkańcy obszaru rewitalizacji. Daje im to możliwość zgłoszenia propozycji zmian do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2017 – 2023. Powyższą procedurę regulują następujące kroki:

1. Propozycję zmiany, wraz z uzasadnieniem, dotyczącą zasięgu i diagnozy podobszaru rewitalizacji zgłaszają instytucje zaliczające się do Podmiotów prywatnych i publicznych

oraz minimum 15 mieszkańców obszaru rewitalizacji. Propozycje gromadzone są raz w roku i dostarczone do Urzędu Miejskiego w terminie **do 31 października**.

2. Po 31 października **w ciągu dwóch tygodni** zwołuje się spotkanie Komitetu ds. rewitalizacji. Wówczas Komitet opiniuje zebrane propozycje.
3. Podczas sesji Rady Miejskiej, następującej po spotkaniu Komitetu Rewitalizacji, Burmistrz przedstawia wnioski ze sprawozdania dotyczącego realizacji przedsięwzięć strategicznych oraz listę zadań stanowiących propozycje do uwzględnienia w budżecie Gminy na kolejny rok. Powyższe informacje stanowią bazę do realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2017 – 2023 oraz pełnienia nadzoru nad jego postępami.

16.2. Ewaluacja

Zgodnie z art. 22 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r., Gminny Program Rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez Burmistrza raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w tym programie. Za pomocą ewaluacji (oceny procesu rewitalizacji) dokonuje się rozliczenia efektów prac dotyczących Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański, które obejmuje pośrednią ocenę wyników wskaźników odnoszących się do poszczególnych celów. Ocena procesu rewitalizacji będzie sporządzana cyklicznie co 3 lata oraz na zakończenie programu – ewaluacja ex-post. Na ocenę będą miały wpływ wytyczne Komisji Europejskiej określone następujące kryteria: trafność, efektywność, skuteczność, użyteczność oraz trwałość. Osobą odpowiedzialną za sporządzenie oceny będzie wyznaczony pracownik Urzędu Miejskiego. Przez okres obowiązywania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański, w latach 2017–2023, sporządzane będą raporty z ewaluacji, zawierające najważniejsze wnioski ze Sprawozdań Końcoworocznych. Ewaluacja końcowa winna zawierać badania społecznoekonomiczne jako odpowiedź na rozpoznane uwarunkowania, zawarte w diagnozie obszaru rewitalizacji. Umożliwi to wykazanie efektów, które wynikają z podjętych działań. Raporty z ewaluacji zostaną zaopiniowane przez Komitet Rewitalizacji oraz Burmistrza i Radę Miejską. Raporty te będą również dostępne dla mieszkańców za pośrednictwem Biuletynu Informacji Publicznej oraz strony internetowej.

16.2.1. Struktura uprawnień i odpowiedzialności poszczególnych podmiotów w ramach ewaluacji

Tabela 6. Struktura uprawnień i odpowiedzialności poszczególnych podmiotów w ramach ewaluacji

Stanowisko	Uprawnienie	Zakres odpowiedzialności
Burmistrz Nowego Dworu Gdańskiego	Wskazanie terminów i sposobów wykonania zadań, zatwierdzenie raportu z ewaluacji, inne określone w procedurach	Za zrealizowanie zadań przewidzianych na dany rok budżetowy w ramach procesu rewitalizacji
Komitet Rewitalizacji	Opiniowanie raportu, inne określone w procedurach	Formułowanie zaleceń i opinii dotyczących wdrażania programu rewitalizacji
Referat Budżetu	Sprawdzenie raportów	Rzetelność raportu, terminowe przekazanie raportu do

		opiniowania Komitetowi Rewitalizacji oraz do zatwierdzenia Burmistrzowi Nowego Dworu Gdańskiego
Wyznaczony pracownik Urzędu Miejskiego	Sprawdzenie poprawności wypełnienia kart, sporządzenie raportu zbiorczego z realizacji zadań ujętych w Programie Rewitalizacji, inne określone w procedurach	Skompletowanie kart zadań, przygotowanie raportu zbiorczego na podstawie informacji zawartych w kartach zadań, weryfikacja wskaźników realizacji programu rewitalizacji
Naczelnik wydziału merytorycznego lub kierownik jednostki organizacyjnej	Realizacja zadań ujętych w programie rewitalizacji, sporządzenie sprawozdania z realizacji tych zadań, inne określone w procedurach	Efektywne (sprawne i skuteczne) wykonanie zadań, terminowe przekazanie kart zadań
Podmioty prywatne i publicznie (inne niż jednostki miejskie)	Realizacja zadań ujętych w programie rewitalizacji, wypełnienie kart zadań dostarczonych przez podinspektora ds. rewitalizacji, inne określone w procedurach	Efektywne (sprawne i skuteczne) wykonanie zadań, terminowe przekazanie kart zadań

17. Niezbędne zmiany w uchwałach

17.1. Uchwały, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminnym i w zmianie kodeksu cywilnego

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2017 – 2023, nie przewiduje wprowadzenia zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminnym i o zmianie Kodeksu cywilnego.

17.2. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2017 – 2023, nie przewiduje wprowadzenia zmian w obecnym Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Nowy Dwór Gdański.

17.3. Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego

Nie przewiduje się wprowadzenie zmian w obowiązującym Miejskowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Nowy Dwór Gdański na dzień przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2017 – 2023.

18. Strategiczne Narzędzia Planistyczne

18.1. Specjalna strefa rewitalizacji

Na obszarze rewitalizacji nie planuje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy z dnia 9 października 2016 r. o rewitalizacji.

18.2. Miejscowy Plan Rewitalizacji

Nie przewiduje się realizacji Miejscowego Planu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji na dzień przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2017 – 2023.

19. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi

19.1. Strategia Rozwoju Gminy Nowy Dwór Gdański

Strategia Rozwoju Gminy Nowy Dwór Gdański została przyjęta uchwałą nr 323/XXXIX/2014 z dnia 26 czerwca 2014 roku przez Radę Miejską w Nowym Dworze Gdańskim. Opiera swój program na zasadach zrównoważonego rozwoju. Szczególnie istotne cele zawarte w dokumencie to: propagowanie tradycji i budowanie tożsamości regionalnej, dbałość o krajobraz kulturowy, wykorzystanie dogodnej lokalizacji oraz aktywność lokalnej społeczności. Zagadnienia rewitalizacji w sposób szczegółowy określają niektóre z celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunki ich działań.

Jednym z celów strategicznych strategii jest *1. Aktywna społeczność gminna*, który zawiera w sobie zagadnienia i cele operacyjne ukierunkowane na budowę kapitału społecznego i wzrost zatrudnienia. Gminny Program Rewitalizacji kontynuuje politykę prospołeczną wskazaną w strategii w szczególności określoną w celu strategicznym *1.1. Budowa kapitału społecznego* poprzez realizację *Kierunku 1. Wspieranie pomocowe osób samotnych i niesamodzielných, aktywna integracja osób niepełnosprawnych i niesamodzielných*. W ramach tego kierunku podjęte zostanie przedsięwzięcie nr *2. Działania na rzecz wsparcia opiekunów w opiece nad osobami niesamodzielnymi i z niepełnosprawnościami oraz rozwój usług opiekuńczych*, którego realizacja przyczyni się do wzrostu poziomu usług świadczonych na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, aktywizacji i włączenia ich w życie lokalnej społeczności. Drugim istotnym dla przedmiotowego kierunku przedsięwzięciem jest *3. Dostosowanie Żuławskiego Ośrodka Kultury do celów świadczenia usług społecznych*, które przyczyni się do powstania miejsca świadczącego usługi społeczne zarówno dla obszaru rewitalizacji jak i dla całego miasta i podniesienia jakości świadczonych usług społecznych. Przedsięwzięcia te mają również zachęcić mieszkańców do aktywizacji, poprawić relacje sąsiedzkie i zachęcić do wspólnego działania.

Ponadto GPR wpisuje się w pozostałe cele strategiczne takie jak *2. Rozwijająca się gospodarka* oraz *3. Czyste środowisko i atrakcyjna przestrzeń*. Propaguje zawarte w nich postulaty poprzez realizację kierunków dotyczących poprawy stanu technicznego zabudowy i infrastruktury technicznej - w szczególności poprzez przedsięwzięcia nr 5, 8 i 9. Podejmuje też działania mające na celu zwiększenie atrakcyjności gospodarczej i przestrzennej obszaru - działania nr 4, 6 i 7.

GPR wpisuje się w politykę gminy określoną w Strategii Rozwoju Gminy Nowy Dwór Gdański poprzez realizację w szczególności działań mających na celu ograniczenie problemów społecznych na przedmiotowym obszarze i zwiększenie kompetencji społecznych. Ponadto w ramach przedstawionych kierunków GPR realizuje przedsięwzięcia których wynikiem będzie poprawa jakości przestrzeni i atrakcyjności obszaru, modernizacja budynków zabytkowych w obszarze rewitalizacji i dostosowanie ich do nowych funkcji, poprawa jakości infrastruktury technicznej i komunikacyjnej oraz przygotowanie nowej oferty inwestycyjnej dla przedsiębiorców. W wyniku przedmiotowych działań obszar rewitalizacji stanie się miejscem atrakcyjnym zarówno do zamieszkania jak i do lokalizacji nowych działalności gospodarczych.

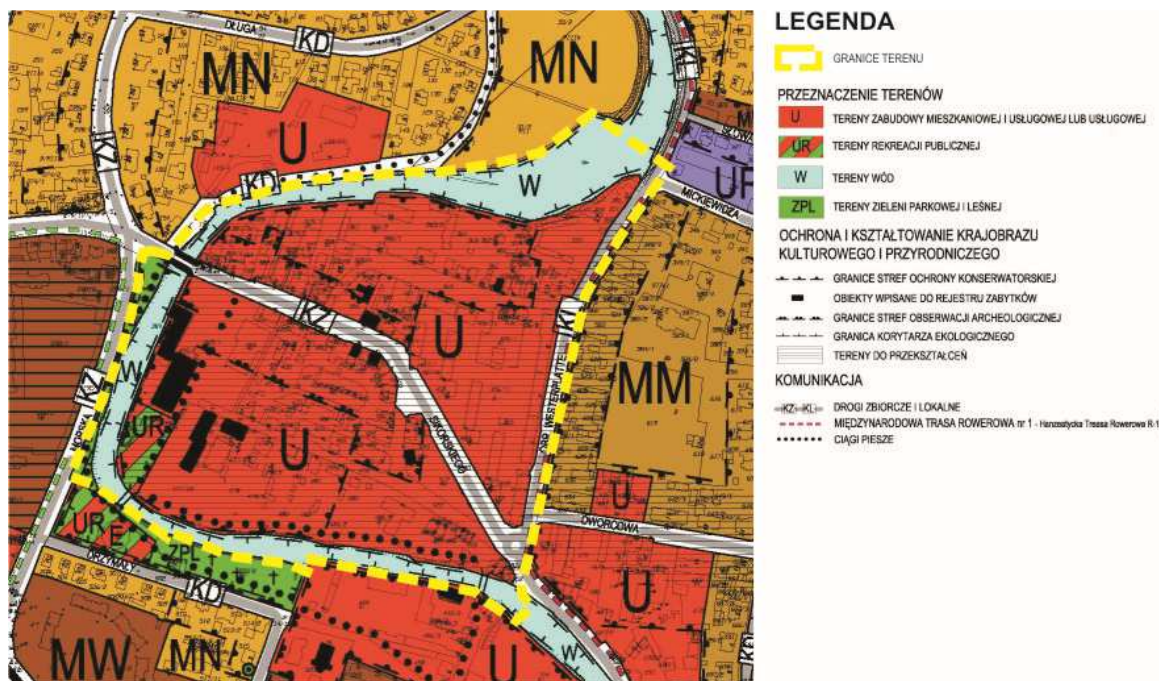
19.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i Gminy Nowy Dwór Gdański

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i Gminy Nowy Dwór Gdański zostało uchwalone przez Radę Miasta i Gminy Nowy Dwór Gdański uchwałą nr 67/X/95 z dnia 2 czerwca 1995 r., zmienione uchwałą Rady Miasta i Gminy Nowy Dwór Gdański nr 359/XLIII/2010 z dnia 16 września 2010 roku oraz zmienione uchwałą nr 343/XLIV/2014 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 23 października 2014 r. Zgodnie ze studium obszar rewitalizacji stanowi teren wskazany do przekształceń.

Podstawowymi ustaleniami kierunków rozwoju gminy są rozwój funkcji turystycznych, w tym agroturystycznych i zaspokojenie podstawowych potrzeb ludności. Dla miasta Nowy Dwór Gdański ustala się następujące funkcje wiodące:

- ponadlokalny ośrodek obsługi ludności i rolnictwa centralnej części Żuław Wiślanych,
- regionalny węzeł komunikacji drogowej,
- lokalny ośrodek turystyki krajoznawczej,
- lokalny ośrodek obsługi ludności i rolnictwa.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i Gminy Nowy Dwór Gdański wyznacza na obszarze rewitalizacji sprecyzowane kierunki dotyczące głównie nabrzeży rzeki Tugi oraz kształtowania zabudowy w kontekście obiektów historycznych. Zaznacza również, że obszar powinien rozwijać się turystycznie oraz zapewnić odpowiednią obsługę i warunki życia dla mieszkańców. GPR Gminy Nowy Dwór Gdański wpisuje się w kierunki zagospodarowania przestrzennego sformułowane w Studium. Szczególnie w ramach kierunku *Zwiększenie atrakcyjności przestrzennej i nadanie szczególnego charakteru przestrzeniom*, poprzez realizację przedsięwzięcia nr 4 *Zagospodarowanie bulwaru wzdłuż rzeki Tugi*, GPR realizuje postulat dotyczący zagospodarowania rzeki Tugi i wskazując turystykę jako jeden z kierunków, w którym powinien rozwijać się ten obszar. W ramach tego działania powstanie atrakcyjna przestrzeń publiczna zlokalizowana w kluczowym miejscu miasta, co poprawi ofertę turystyczną zarówno dla miasta jak i dla regionu. GPR podejmuje również działania mające na celu poprawę warunków życia w obszarze rewitalizacji, poprzez przedsięwzięcia dotyczące remontu zarówno obiektów mieszkalnych jak i użyteczności publicznej, infrastruktury technicznej i komunikacji oraz przestrzeni wewnątrzkwartałowych - bezpośrednio tego dotyczą przedsięwzięcia nr 5, 6, 8 i 9. GPR prawidłowo realizuje politykę zawartą w Studium i przyczynia się do poprawy jakości przestrzeni, która ze względu na swoje kluczowe położenie ma charakter nie tylko lokalny, ale odnosi się także do funkcjonowania całego miasta, powiatu a nawet regionu. Ponadto należy zaznaczyć, że miasto i gmina Nowy Dwór Gdański rozwija ten teren przede wszystkim z uwagi na lokalną społeczność i poprzez fakt, iż posiada duży udział we własności nieruchomości w obszarze rewitalizacji, zapobiega powstawaniu procesu gentryfikacji, który mógłby mieć negatywny wpływ na jej funkcjonowanie.

Rysunek 29. Wyrys ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego (dla Miasta Nowy Dwór Gdański)

19.3. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Nowy Dwór Gdański

Strategia została przyjęta uchwałą nr 54/VI/2015 z dnia 16 kwietnia 2015 r. przez Radę Miejską w Nowym Dworze Gdańskim i powstała w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i nakłada obowiązek uwzględnienia w niej programów mających za zadanie rozwiązywanie problemów alkoholowych i innych, pomocy społecznej oraz integrację osób z grupy szczególnego ryzyka. Główną misją strategii jest pomoc społeczna, a obszar jej działań podzielono na trzy główne priorytety:

- Sprawnie działająca rodzina,
- Przeciwdziałanie marginalizacji różnych grup społecznych,
- Budowanie zintegrowanego systemu wsparcia na rzecz mieszkańców Gminy Nowy Dwór Gdański.

W Gminny Program Rewitalizacji, w związku z nagromadzeniem na obszarze problemów społecznych, wpisują się zadania komplementarne do priorytetów Strategii. Ze względu na swą specyfikę GPR w szczególności skupia się na działaniach społecznych, mających na celu rozwiązanie problemów mieszkańców i podniesienie jakości życia w obszarze objętym rewitalizacją. Określone w GPR przedsięwzięcia w sposób integralny harmonizują z celami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Nowy Dwór Gdański. W szczególności przedsięwzięcie nr 1. *Nowodworskie Centrum Rozwoju Rodziny* jest odpowiedzią na priorytet 1: *Sprawnie działająca rodzina*, przyczynia się do udzielenia pomocy rodzinom potrzebującym, zdiagnozowanie ich indywidualnych potrzeb i zapewnienie odpowiedniego wsparcia. Przedsięwzięcie nr 2. *Działania na rzecz wsparcia opiekunów w opiece nad osobami niesamodzielnymi i z niepełnosprawnościami oraz rozwój usług opiekuńczych* oraz przedsięwzięcie nr 3. *Dostosowanie Żuławskiego Ośrodka Kultury do celów świadczenia usług społecznych* odnoszą się do pozostałych problemów zdiagnozowanych w Strategii. Przyczyniają

*Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa*

się do wspierania działań na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, osób bezrobotnych, zapewnienia różnych form pomocy osobom potrzebującym.

20. Spis rysunków

Rysunek 1. Lokalizacja obszaru rewitalizacji w skali miasta Nowy Dwór Gdański	18
Rysunek 2. Zasięg obszaru rewitalizacji	19
Rysunek 3. Wskaźniki jakości kształcenia Gimnazjum z Oddziałami Dwujęzycznymi w Nowym Dworze Gdańskim: wyniki egzaminów z części matematyczno-przyrodniczej z lat 2013-2015	23
Rysunek 4. Liczba bezrobotnych według ulic na obszarze rewitalizacji. Przyjęta średnia wynosi 9,5 osób/ulicę	27
Rysunek 5. Liczba podmiotów w rejestrze REGON według ulic na obszarze rewitalizacji. Przyjęta średnia wynosi 27,88 podmiotów/ulicę	28
Rysunek 6. Liczba podmiotów wyrejestrowanych z REGON według ulic na obszarze rewitalizacji. Przyjęta średnia wynosi 28,88 podmiotów/ulicę	29
Rysunek 7. Funkcje zabudowy na obszarze rewitalizacji	31
Rysunek 8. Widok na przestrzeń publiczną za budynkiem Żuławskiego Parku Historycznego od strony rzeki	33
Rysunek 9. Widok na park przed Urzędem Miejskim w Nowym Dworze Gdańskim	34
Rysunek 10. Widok na nabrzeże rzeki Tugi w południowej części obszaru rewitalizacji	34
Rysunek 11. Struktura własności obszaru objętego Gminnym Programem Rewitalizacji	35
Rysunek 12. Obiekty należące do wspólnot mieszkaniowych oraz budynki należące do Gminy Nowy Dwór Gdański	36
Rysunek 13. Podział przestrzeni ze względu na ich rodzaj ze wskazaniem obiektów i obszarów zdegradowanych	37
Rysunek 14. Podział przestrzeni ze względu na ich rodzaj ze wskazaniem przestrzeni amorficznych	38
Rysunek 15. Obiekty podlegające ochronie na obszarze rewitalizacji	39
Rysunek 16. Poziom czystości powietrza dla zanieczyszczeń: SO ₂ , CO oraz NO ₂ w najbliższych Nowemu Dworowi Gdańskiemu punktach pomiarowych	43
Rysunek 17. Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie – wynosi raz na 100 lat	44
Rysunek 18. Lokalizacja pomnika przyrody w obrębie obszaru rewitalizacji	45
Rysunek 19. Stan techniczny infrastruktury drogowej i ciągów pieszych na obszarze rewitalizacji	46
Rysunek 20. Lokalizacja budynku ciepłowni przy Spółdzielni Mieszkaniowej w Nowym Dworze Gdańskim	47
Rysunek 21. Widok na ciepłownię od strony południowej	47
Rysunek 22. Podział budynków ze względu na sposób ogrzewania	48
Rysunek 23. Miejsca selektywnej zbiórki odpadów na obszarze rewitalizacji	49
Rysunek 24. Stan techniczny budynków na obszarze rewitalizacji	50
Rysunek 25. Wyposażenie w media obszaru rewitalizacji	51
Rysunek 26. Grupy wymagające wsparcia z uwzględnieniem wieku według respondentów	54
Rysunek 27. Problemy społeczne zaobserwowane przez respondentów	55
Rysunek 28. Schemat organizacyjny Urzędu Miejskiego w Nowym Dworze Gdańskim	101
Rysunek 29. Wyrys ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego (dla Miasta Nowy Dwór Gdański)	112

*Projekt jest współfinansowany ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz budżetu Państwa*

21. Spis tabel

Tabela 1. Analiza SWOT	52
Tabela 2. Harmonogram przedsięwzięć rewitalizacyjnych	88
Tabela 3. Szacunkowe wartości przedsięwzięć rewitalizacyjnych	89
Tabela 4. Matryca komplementarności	92
Tabela 5. Wskaźniki monitoringu strategicznego Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2017-2023	104
Tabela 6. Struktura uprawnień i odpowiedzialności poszczególnych podmiotów w ramach ewaluacji	108

22. Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno – przestrzennych obszaru rewitalizacji